

КЊИГА
ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У
КРАГУЈЕВЦУ
2025.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2025.

Атанасије Николић, Скулптура у бронзи (парк Ректората)

Аутор: академик Никола Кока Јанковић

Универзитет у Крагујевцу

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2025.

КЊИГА
ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2025.

Издавач

Универзитет у Крагујевцу
Лицеја Кнежевине Србије 1А
34000 Крагујевац

За издавача

Проф. др Владимир Ранковић, ректор

Уредници

Проф. др Лозица Ивановић
Проф. др Биљана Петровић
Проф. др Предраг Ђурђевић
Проф. др Јелена Атанасијевић

Графички дизајн

Никола Шипић

Лектура и коректура

Милена Мијаиловић Јанковић
Бојана Герун Ђокић

Штампа

Donat Graf d.o.o, Београд

Тираж

170

Универзитет у Крагујевцу

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ 2025.

Крагујевац, 2025.

Парк Ректората Универзитета у Крагујевцу

Поштовани доктори наука,

У Књизи доктора наука Универзитета у Крагујевцу представљено је 133 доктора наука који су своја научна звања стекли на Универзитету у Крагујевцу у периоду од маја 2024. до октобра 2025. године. У њој су приказани кључни научни доприноси дисертација које су резултат интелектуалне радозналости, критичког промишљања и вишегодишњег преданог истраживачког рада.

У овом периоду, у пољу техничко-технолошких наука докторску дисертацију одбранило је 19 кандидата, у пољу друштвено-хуманистичких наука 23 кандидата, у пољу природно-математичких наука 17 кандидата, у пољу медицинских наука 68 кандидата и у пољу интердисциплинарних и мултидисциплинарних студија 6 кандидата. Поносни смо на чињеницу да четворо кандидата који су у овом периоду одбранили докторске дисертације на Универзитету у Крагујевцу долазе из иностранства — из Италије, Пакистана, Немачке и Босне и Херцеговине, што потврђује углед Универзитета у Крагујевцу у међународној академској заједници.

Ова књига није само огледало Ваших постигнућа, већ трајно сведочанство о Вашем раду, посвећености научним истраживањима и доприносу научној афирмацији Универзитета у Крагујевцу.

Универзитет у Крагујевцу поносан је на вас – нову генерацију доктора наука, који сте своје највише академско звање стекли на факултетима нашег Универзитета. Желимо Вам да budete пионири у науци, да стремите највишим научним висинама и да широм света носите име Универзитета у Крагујевцу – наследника Лицеја Кнежевине Србије, прве високошколске установе у Србији.

С поштовањем,

Проф. др Владимир Ранковић,
ректор Универзитета у Крагујевцу

Проф. др Лозица Ивановић,
проректор за наставу и студентска питања

Проф. др Биљана Петровић,
проректор за научноистраживачки рад

Проф. др Предраг Ђурђевић,
проректор за међународну сарадњу

Проф. др Јелена Атанасијевић,
проректор за уметност

Крагујевац, децембар 2025.

САДРЖАЈ

I

Природно-математичке науке 11

II

Медицинске науке 33

III

Техничко-технолошке науке 107

IV

Друштвено-хуманистичке науке 133

V

ИМТ студије 161

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2025.

Природно-математичке науке

Др Милена Јовановић

Др Тина Андрејевић

Др Марко Антонијевић

Др Невена З. Петровић

Др Адријана Бурмуџија

Др Тијана В. Максимовић

Др Јована Јованкић

Др Стефан Благојевић

Др Соња Ђурић

Др Милица Међедовић Стефановић

Др Александар Аксентијевић

Др Милица Кањевац

Др Филип Поповић

Др Анђела Франицх

Др Јелена Ђорђевић

Др Јована Тубић Вукајловић

Др Невена Стевановић

Др Милена Јовановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Молекуларни механизми миграције и инвазије имортализованих и примарних ћелијских линија колоректалног карцинома у третману матичним млечом и активном супстанцом 10H2DA

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 10. 5. 2024.

Ментор

Др Драгана Шеклић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Емина Малишић, виши научни сарадник

Институт за онкологију и радиологију Србије у Београду

Проф. др Милош Матић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Марко Живановић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Доц. др Андрија Ћирић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Колоректални карцином (CRC) се карактерише променама ћелијског фенотипа у процесу епително-мезенхимске транзиције (ЕМТ) и присуством матичних ћелија канцера, што чини основу миграторних и инвазивних својстава карцинома. Циљ ове дисертације је испитивање антимиграторних и антиинвазивних ефеката матичног млеча и незасићене масне киселине 10H2DA на имортализованим ћелијским линијама CRC-а SW-480 и HCT-116, као и на примарним ћелијским културама изолованим из ткива почетних и напредних стадијума ове болести. Детерминисана је концентрација 10H2DA, фенолни профил млеча, цитотоксичност, антимиграторни и антиинвазивни потенцијал, праћењем промена маркера ЕМТ-а и матичности на протеинском и генском нивоу. Изоловане примарне ћелијске културе су фенотипски окарактерисане и испитивани су ефекти 10H2DA на модулацију фенотипских профила и степен агресивности примарне ћелијске културе. Резултати указују на различит тип миграције којима се ћелијске линије користе, а третмани су инхибирали миграцију и инвазију ових ћелија преко супресије маркера ЕМТ-а и матичности. Одлике ћелијских популација и њихова заступљеност у почетним / напредним стадијумима CRC-а корелирају са карактеристикама и степеном прогресије болести. Третман 10H2DA смањio је проценат заступљености ћелија агресивног фенотипа у почетним / напредним стадијумима CRC-а. Пчелињи производи дају обећавајуће резултате на тестираним ћелијским културама CRC-а.

Др Тина Андрејевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Структура и антимикробна активност комплекса бакра(II), цинка(II) и сребра(I) са лигандима који садрже пиридин

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 31. 5. 2024.

Ментор

Проф. др Биљана Глишић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Академик Милош И. Ђуран

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Изток Турел

Факултет за хемију и хемијску технологију у Љубљани

Др Јасмина Никодиновић-Рунић, научни саветник

Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство у Београду

Проф. др Јована Богојески

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Дарко Ашанин, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације синтетисано је деветнаест нових комплекса бакра(II), цинка(II) и сребра(I) са лигандима који садрже пиридин. Сви синтетисани комплекси су структурно окарактерисани применом спектроскопских и електрохемијских метода, док су њихове кристалне структуре одређене помоћу рендгенске структурне анализе. Сви синтетисани комплекси су показали довољну стабилност у раствору током 48 h, што је омогућило испитивање њихове антимикробне и цитотоксичне активности. Комплекси сребра (I) са пиридин-4,5-дикарбоксилатним естрима су показали бољу антимикробну активност према микроорганизмима, који изазивају маститис код крава, болести која доводи до великих економских губитака, у односу на одговарајућу активност клинички коришћених лекова. С друге стране, цинк(II) комплекс са 4,7-фенантролином је потпуно спречио филаментацију код *Candida albicans* соја, као и адхезију ове гљивице на ћелије карцинома плућа, а показао је и синергистички ефекат са клинички коришћеним антимикотиком нистатином. Резултати добијени у оквиру ове докторске дисертације од значаја су за дизајн и синтезу нових комплекса метала, за потенцијалну примену у клиничкој пракси, за ефикасно лечење микробних инфекција и за превазилажење проблема антимикробне резистентности.

Др Марко Антонијевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Антиоксидативни потенцијал новосинтетисаних бензохидразидских деривата 4-хидроксикумарина

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 24. 6. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Зоран Марковић

Државни универзитет у Новом Пазару

Др Едина Авдовић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Др Дејан Миленковић, научни саветник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Др Душица Симијонових, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Владимир Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Душан Димић

Факултет за физичку хемију у Београду

Проф. др Мирослав Живић

Биолошки факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Испитивање штетног деловања реактивних радикалских врста и утицаја у етиологији многих болести условило је синтезу нових и испитивање антиоксидативног потенцијала постојећих једињења. Развој синтетичке органске хемије омогућио је настанак нових деривата који се базирају на комбинацији два или више једињења са стандардно добрим антиоксидативним активностима. Научни садржај једног дела докторске дисертације био је усмерен на синтезу и свеобухватну структурну карактеризацију бензохидразидских деривата 4-хидроксикумарина базирано на савременим инструменталним и рачунарским методама. Научни садржај докторске дисертације усмерен је на вишестепено испитивање антиоксидативне активности различитих новосинтетисаних деривата базирану на савременим експерименталним спектроскопским и рачунарским методама. Посебна пажња усмерена је ка испитивању антиоксидативног потенцијала нових једињења са фокусом на механизам њиховог деловања у организму, не само до инактивације најактивнијих радикалских врста већ до формирања неутралног производа. Као што је већ напоменуто, ово истраживање је довело до постулирања новог механизма што представља значајан допринос у области хемије антиоксиданата. Део истраживања у оквиру ове докторске дисертације се односи не само на антиоксидативне особине поменутих једињења већ и на њихову потенцијалну токсичност, али и транспорт и дистрибуцију у организму. Свеукупни значај ове докторске дисертације огледа се у добијању деривата 4-хидроксикумарина са израженим антиоксидативним капацитетом који представљају важне кандидате за будућа испитивања у циљу добијања статуса потенцијалних антиоксидативних агенаса и сулпмената у фармаколошкој и прехранбеној индустрији.

Др Невена З. Петровић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Нестандардне анти-Гаусове квадратурне формуле

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 12. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Марија Станић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Татјана Томовић Младеновић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Дејан Бојовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Јелена Томановић

Машински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Нестандардне анти-Гаусове квадратурне формуле припадају важном делу Нумеричке анализе – области Нумеричка интеграција. Конструкција ових формула се базира на ортогоналним полиномима, па је велики део истраживања посвећен и Теорији ортогоналних система. Научни допринос нумеричкој интеграцији ове дисертације огледа се у проширењу поља примене анти-Гаусових квадратурних формула, чиме се обезбеђује знатно боља апроксимација вредности једноструких интеграла и на другим просторима. У дисертацији су по први пут уведене анти-Гаусове квадратурне формуле за тригонометријске полиноме. Детаљно су описане и доказане методе којима се једноставно могу ове формуле конструисати, повезујући их са постојећим анти-Гаусовим квадратурним формулама за алгебарске полиноме. Постигнути резултат доводи до усредњених Гаусових квадратурних формула које значајно повећавају тачност добијених апроксимација. Други значајан допринос ове дисертације представља генерализација анти-Гаусових квадратурних формула на вишеструку ортогоналност. Овај део посвећен је конструкцији скупа анти-Гаусових квадратурних формула за оптимални скуп квадратурних формула у Борхесовом смислу. Одговарајући вишеструко ортогонални полиноми истовремено задовољавају услове ортогоналности у односу на више различитих билинеарних форми. Сви резултати су поткрепљени нумеричким примерима, који додатно потврђују значај и допринос оригиналних резултата који су изложени у овој дисертацији.

Др Адријана Бурмуџија

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза аналога халкона са ванилином и фироценом и циклизационе реакције њихових енонских система

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 27. 9. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Зоран Ратковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Јована Мушкиња, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Виолета Марковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Вера Дивац

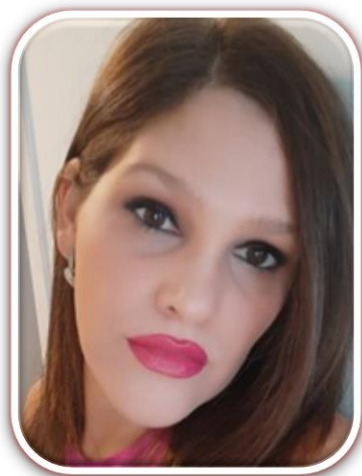
Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Веселин Маслак

Хемијски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације описане су синтезе неких ванилинских и фироценских енонских једињења (халкони и аналози халкона) који су искоришћени и као интермедијери за даље реакције циклизације, а у циљу добијања нових серија циклопропилованих и пиразолинских деривата. Опште је познато да је ванилин природни производ са јако израженим антимикуробним, антиоксидантним, антимулагеним и антигљивичним својствима. Полазећи од њега могу се синтетисати многи лекови који се и данас користе за лечење разних болести. Нека новија истраживања показују да увођење ванилина и/или фироценског фрагмента у структуру већ познатих лекова може изазвати велике промене у хемијском понашању и биолошкој активности. Разна испитивања рађена на различитим серијама новосинтетисаних производа показују да су ова једињења потпуно нетоксична и притом нека од њих имају веома изражене антитуморске и антимикуробне активности. Значај овог рада огледа се у синтези нових биолошки активних једињења, као и у бољем разумевању утицаја промене структуре код ванилинских и фироценских система на њихову биолошку активност. Овим новим сазнањима стварају се могућности за даља истраживања у овој области.

Др Тијана В. Максимовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Осцилаторна Briggs-Rauscher реакција као метода за идентификацију фосфат-волфрамових бронзи

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 2. 10. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Љубинка Јоксовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Маја Пањако (Маја Ragnasso)

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Др Невена Михаиловић, научни сарадник

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Јелена Максимовић, виши научни сарадник

Факултет за физичку хемију у Београду

Проф. др Ненад Вуковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

О детаљној структури недопираних фосфат-волфрамових бронзи и фосфат-волфрамових бронзи допираних елементима прве и друге групе Периодног система елемената, литијумом и калцијумом, као и елементима ретких земаља, церијумом и празеодијумом, добијених термичким третманима одговарајућих соли 12-волфрамфосфорне хетерополи киселине, као и о хемијском понашању поменутих бронзи се јако мало зна, практично да нема литературних података. С обзиром на то да је познато да је осцилаторна Briggs-Rauscher реакција изразито осетљива на додатак различитих анализата, одабрана је као метода за идентификацију и испитивање особина поменутих фосфат-волфрамових бронзи. Ова докторска дисертација доприноси бољем разумевању понашања фосфат-волфрамових бронзи. Разумевање утицаја допирања на хемијско понашање од кључног је значаја за проширивање примене бронзи. Ово је први пут да се осцилаторна реакција користи као метода за испитивање нерастворног (или слабо растворног) чврстог материјала, као што су фосфат-волфрамове бронзе, па ова дисертација представља везу између науке о материјалима, нелинеарне динамике и аналитике.

Др Јована Јованкић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Аберантни метаболизам масних киселина као важан прогностички маркер код карцинома дојке

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 4. 11. 2024.

Ментор

Доц. др Данијела Цветковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Милена Милутиновић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Милош Матић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Јелена Кошарић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Др Весна Којић, виши научни сарадник

Институт за онкологију Војводине у Сремској Каменици

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Карцином дојке је један од водећих узрока морталитета широм света, па се све већа пажња усмерава на тестирање нестандартних лекова који нису део онколошке терапије, а имају потенцијал да постану антитуморски агенси. С тим у вези, испитан је антитуморски потенцијал Орлистата, Симвастатина као и лековите биљке *Ocimum minimum* L. Добијени резултати су од изузетног значаја јер су први пут детаљно објашњени механизми антитуморског деловања наведених третмана на молекуларном нивоу, а самим тим и сагледавање ових третмана као потенцијалних инхибитора биосинтезе масних киселина у ћелијама карцинома дојке. Упоредо са успостављањем адекватног терапијског протокола и даље се трага за адекватним тумор маркером који ће помоћи у раном откривању карцинома дојке. Праћена је експресија молекуларних маркера биосинтезе масних киселина (ACLY и FASN) на узорцима ткива карцинома дојке и микроокружења на транскрипционом и протеинском нивоу. Експресија маркера била је повишена у узорцима карцинома и/или микроокружења у зависности од клиничко-патолошке и TNM класификације. Даље је применом метода машинског учења евалуирана протеинска експресија FASN-а са циљем побољшања TNM класификационог модела, а резултати показују да овај маркер значајно унапређује наведени класификациони модел. Свеобухватно, добијени резултати представљају добру основу за даљу валидацију одабраних третмана са аспекта примене у антитуморској терапији, док тестирани тумор маркери имају потенцијал за коришћење у клиничке сврхе.

Др Стефан Благојевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Експресија микроРНК и њихових регулаторних гена као дијагностички параметар у раном стадијуму карцинома ендометријума

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 29. 11. 2024.

Ментор / Коментори:

Доц. др Данијела Цветковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Милена Милутиновић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. Милош Матић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Петар Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Зорана Добријевић, виши научни сарадник

Институт за примену нуклеарне енергије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Правовремено откривање карцинома ендометријума (КЕ) кључно је за успешно излечење пацијенткиња. С обзиром на то да се у стандардној клиничкој пракси још увек не користи довољно поуздан биомаркер за детекцију КЕ, неопходно је истражити нове осетљиве и специфичне биомаркере како би се обезбедила брза и неинвазивна дијагностика овог карцинома у раном стадијуму болести. Истраживања која анализирају експресију молекула микроРНК и њихових циљаних гена могу пружити нова сазнања у дијагностици, прогнози болести, као и у развоју иновативних терапеутских приступа. Ова докторска дисертација доприноси бољем разумевању молекуларних механизма одговорних за настанак и ширење КЕ, нарочито у раној фази. Резултати истраживања указују на потенцијалну улогу молекула као што су miR-200a, miR-21 и miR-210 у регулацији малигне трансформације и прогресије карцинома. Поред тога, снижена експресија DICER1 и PTEN, заједно са повишеним нивоима MMP-9 и HIF1A, указује на њихову улогу у активацији ангиогенезе и стицању инвазивног фенотипа. Комбиновањем различитих потенцијалних маркера формирани су панели који показују високу дијагностичку прецизност, што указује на њихов значајан потенцијал за побољшање дијагностичких метода, због чега предложени модели за детекцију КЕ у оквиру докторске дисертације заслужују даља истраживања.

Др Соња Ћурић

(Зубин Поток)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза, карактеризација и антимикробна активност полинуклеарних комплекса сребра(I) са ароматичним азот-донорским лигандима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 6. 12. 2024.

Ментор

Проф. др Биљана Глишић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Академик Милош И. Ћуран

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Биљана Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Дејан Гурешкић

Природно-математички факултет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици

Др Душан Миливојевић, научни сарадник

Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство у Београду

Др Марија Ристић, научни сарадник

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У докторској дисертацији описана је синтеза, структурна карактеризација и биолошка активност осам комплекса сребра(I) са различитим ароматичним азот-донорским лигандима (1,10-фенантролин, 5,6-епокси-5,6-дихидро-1,10-фенантролин, 1,5-нафтиридин, 1,2-bis(4-пиридил)етан и 1,2-bis(4-пиридил)етен). У циљу испитивања утицаја контра-анјона на структурне карактеристике комплекса сребра(I), у њиховој синтези су коришћене различите соли сребра(I) (AgNO_3 , AgCF_3SO_3 и AgCF_3COO). Испитивана је антимикробна активност синтетисаних комплекса сребра(I) према различитим бактеријама и гљивицама, као и њихов токсични ефекат на нормалној ћелијској линији фибробласта плућа (MRC-5). У појединим случајевима одређена је антитуморска активност комплекса на основу *in vitro* испитивања цитотоксичности на различитим ћелијским линијама тумора, као и ембриотоксичност на *in vivo* моделу зебра рибица. У циљу дефинисања афинитета синтетисаних комплекса сребра(I) према биолошки значајним молекулима, испитиване су њихове интеракције са нуклеинским киселинама и протеинима. Добијени резултати у оквиру ове докторске дисертације могу значајно допринети развоју нових антибактеријских и антифунгалних лекова за лечење мултирезистентних микробних инфекција. Поред тога, значајна антитуморска активност комплекса сребра(I) са азот-донорским лигандима указује на њихову потенцијалну примену у комбинованој терапији за лечење микробних инфекција које су повезане са туморским обољењима.

Др Милица Међедовић Стефановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза, карактеризација и биолошка активност моно- и динуклеарних рутенијум(II/III) комплекса са азот донорским лигандима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 13. 12. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Биљана Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Ана Рилак Симовић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Сања Гргурић Шипка

Хемијски факултет у Београду

Проф. др Дејан Баскић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милан Вранеш

Природно-математички факултет у Новом Саду

Проф. др Јована Богојески

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Марина Костић

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Велика пажња научника усмерена је ка синтези нових комплекса прелазних метала који би се показали ефикаснијим и мање штетним у лечењу карцинома од првобитно коришћених комплекса платине. Међу синтетисаним комплексима својом активношћу према туморским ћелијама нарочито су се издвојили комплекси рутенијума и тиме истакли као антитуморски агенси великог потенцијала. Добијени резултати у оквиру ове докторске дисертације значајно доприносе развоју нових комплекса рутенијума са потенцијалном антитуморском активношћу. Резултати докторске дисертације доприносе развоју координационе, бионеорганске и медицинске хемије, а све у циљу добијања нових комплекса прелазних метала који би показали мању токсичност, а бољу активност и селективност од до сада коришћених комплекса платине.

Др Александар Аксентијевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Contributions to the theory of shift-invariant spaces

(Прилози теорији транслационо-инваријантних простора)

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 26. 12. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Сузана Алексић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Академик Стеван Пилиповић, професор емеритус

Природно-математички факултет у Новом Саду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ненад Теофанов

Природно-математички факултет у Новом Саду

Проф. др Марија Станић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Драган Ђорђевић

Природно-математички факултет у Нишу

Проф. др Дејан Бојовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Сњежана Максимовић

Природно-математички факултет у Бањој Луци

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација се бави проучавањем транслационо-инваријантних (ТИ) потпростора простора Собољева. ТИ простори се последњих деценија интензивно проучавају јер имају широку примену, а такође, проучавање простора Собољева је од великог значаја за теорију парцијалних диференцијалних једначина. Резултати дисертације се надовезују на већ познате резултате Марсена Бовника и других математичара. Наиме, користећи приступ који је Бовник применио у проучавању ТИ потпростора простора мерљивих квадратно интеграбилних функција, у дисертацији се тај приступ адаптира на просторе Собољева и врши карактеризација посматраних простора. Један од битнијих резултата јесте да се сваки ТИ потпростор простора Собољева може разложити на ортогоналан збир ТИ простора који су генерисани једном функцијом. У дисертацији је извршена и карактеризација оквира у посматраним просторима. Теорија оквира припада временско-фреквенцијској анализи, грани савремене математике која је доживела нагли развој у последњих двадесетак година. Данас се многи математичари баве питањем производа дистрибуција, јер су бројни проблеми у физици везани за (не)могућност дефинисања производа произвољних елемената простора дистрибуција. У овој дисертацији су одређени услови за постојање производа у случају када се посматрају елементи ТИ потпростора простора Собољева, уз помоћ таласног фронта. Штавише, одређени су услови под којима ће такав производ припадати неком ТИ простору. Такође, у дисертацији је решен и проблем динамичког узорковања за посматране просторе.

Др Милица Кањевац

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Ефекат индукованих метаболичких промена у фази клијања семена на физиолошко-биохемијске карактеристике одабраних гајених биљака

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 26. 12. 2024.

Ментор

Проф. др Биљана Бојовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Тијана Цветић Антић

Биолошки факултет у Београду

Др Сузана Живковић, научни саветник

Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић” у Београду

Проф. др Милан Станковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет овог истраживања биле су гајене врсте житарица и повртарских биљака: пшеница (*Triticum aestivum* L. cv. Belija), јечам (*Hordeum vulgare* L. cv. Novosadski 565), овас (*Avena sativa* L. cv. Condor), потквица (*Raphanus sativus* L. cv. Saxa) и парадајз (*Solanum lycopersicum* L. cv. Volovsko srce). Општи циљ истраживања био је евалуација физиолошко-биохемијских параметара продуктивности одабраних гајених биљака под утицајем индукованих промена метаболичке активности током процеса клијања, применом различитих техника прајминг методе, у оптималним условима и условима абиотичког стреса изазваног ниском температуром. Утврђено је да су перформансе семена тестираних биљака биле побољшане применом прајминг методе. Ефикасност примењених прајминг третмана потврђена је кроз побољшање карактеристика клијања и растења биљака, смањење садржаја MDA, активирање ензимског антиоксидативног одбрамбеног система, повећање концентрације фотосинтетичких пигмената и укупних солубилних протеина, фенолних једињења и флавоноида и неутрализацију DPPH радикала. Утврђено је да су прајминг третмани специфични за биљну врсту и услове спољашње средине, као и да је толеранција биљака на услове стреса изазване ниским температурама повећана након примене ове методе. Закључено је да прајминг метода представља перспективно средство за регулисање физиолошких процеса током клијања семена и растења клијанаца.

Др Филип Поповић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Таксономска, зоогеографска и еколошка студија Lumbricidae (Annelidae) планине Копаоник

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 6. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Мирјана Стојановић Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Тања Тракић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Слободан Макаров

Биолошки факултет у Београду

Др Јована Секулић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Србију, као део Балканског полуострва, одликује изузетно богатство и разноврсност лумбрицидне фауне. Међутим, као кључни мотив издвајамо чињеницу да подручје планине Копаоник представља једно од фаунистички најслабије проучених простора Србије. Циљеви ове студије су били стварање прегледа фауне лумбрицида планине Копаоник, провера поузданости таксономских карактера молекуларним методама, утврђивање филогенетских односа, утврђивање еколошких и зоогеографских преференци врста и утврђивање висинског обрасца лумбрицида. Забележено је присуство 38 таксона, током ранијих истраживања забележено је два таксона, тако да данас фауна лумбрицида овог подручја броји 40 таксона (35 врста и пет подврста). На основу таксономских карактера и молекуларне филогенетике разрешен је таксономски статус седам контроверзних ендемичних врста. По први пут у Србији је регистровано шест таксона, што је од изузетног фаунистичког значаја. Са друге стране, одређено је по 10 висинских трансеката на источној и западној страни планине, како би установили висински образац лумбрицида. Бројност и богатство врста монотонно су опадали са повећањем надморске висине, показујући значајну негативну корелацију. Кластер анализа је открила три обрасца састава заједнице лумбрицида. Средња величина висинског распона лумбрицида значајно се повећала дуж висинских градијената, што указује да наши резултати подржавају Рапопортово висинско правило. Такође, фокусирали смо се на заједницу лумбрицида у различитим типовима станишта, анализирајући богатство врста и састав заједнице. Надморска висина и тип станишта имали су јак утицај на структуру заједнице лумбрицида.

Др Анђела Франић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Структурна, теоријска и антитуморска испитивања динуклеарних комплекса платине(II) и паладијума(II) са ароматичним N-хетероцикличним мостним лигандима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 28. 3. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Снежана Рајковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Горан Јањић, научни саветник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Академик Милош И. Ђуран

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Катарина Анђелковић

Хемијски факултет у Београду

Проф. др Биљана Петровић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јована Богојески

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру докторске дисертације синтетисана је и структурно окарактерисана серија динуклеарних платина(II) и паладијум(II) комплекса, који као мостне лиганде садрже ароматичне N-хетероцикличне биридионе и бензодиазоле. Применом експерименталних и теоријских метода испитане су интеракције синтетисаних комплекса са биомолекулима, као што су дезоксирибонуклеинска киселина и бовин серум албумин. Цитотоксични потенцијал синтетисаних комплекса испитан је у *in vitro* условима на здравим и канцерогеним хуманим и мишијим ћелијским линијама. Добијени резултати указују да комплекси платине(II) и паладијума(II) показују слабу цитотоксичну активност и селективност у односу на цисплатину. Испитивана је ембриотоксичност и анти-ангиогени потенцијал у *in vivo* условима на моделу ембриона зебрица (*Danio rerio*), на основу чега је закључено да токсичност комплекса зависи од њихове концентрације. Испитивани комплекси платине(II) показали су слабију анти-ангиогену активност у поређењу са сунитинибом и нису показали кардиотоксичност. Резултати добијени у оквиру ове докторске дисертације су од значаја за синтезу нових динуклеарних комплекса који би имали примену у клиничкој пракси за лечење малигних туморских обољења. Разумевање интеракција испитиваних комплекса са биолошки важним молекулима може отворити пут синтезе ефикаснијих антитуморских агенаса са потенцијалном применом у клиничкој пракси. Докторска дисертација представља значајан допринос у областима хемије и медицинске хемије.

Др Јелена Ђорђевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Карактеристичне врсте репера кривих у геометрији простора Минковског

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 26. 4. 2025.

Ментор

Проф. др Емилија Нешовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Мића Станковић

Природно-математички факултет у Нишу

Проф. др Милан Златановић

Природно-математички факултет у Нишу

Проф. др Мирослава Антић

Математички факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој докторској дисертацији дефинисани су и истражени карактеристични репери дуж кривих у просторима Минковског. Уведен је Бишовов репер псеудо нул криве и парцијално нул криве у простор-времену Минковског. Изведене су једначине Бишововог репера и добијена је одговарајућа релација између Френеовог и Бишововог репера. Помоћу геометријске алгебре простор-времена, одређени су Дарбуови бивектори Френеовог и Бишововог репера псеудо нул криве. Доказано је да се Френеов репер парцијално нул криве може добити ротацијом Бишововог репера који одговара једном партикуларном решењу нелинеарне диференцијалне једначине трећег реда, чија партикуларна решења одређују Бишопове кривине криве. Добијена је параметризација светлосне хиперповрши и светлосне фокалне површи дуж парцијално нул криве у терминима Бишововог репера. Уведени су уопштени Дарбуови репери прве и друге врсте просторне и псеудо нул криве на светлосној површи у тродимензионалном простору Минковског, као и уопштени Дарбуови репери прве и друге врсте нул Картанове криве на временској површи. Дате су карактеризације нул Картанових нормалних изофотних, нормалних силуетних, ректификационих изофотних и ректификационих силуетних кривих које леже на временској површи. Под претпоставком да је дата параметарска једначина временске површи, једначина осе и геодезијска кривина нул Картанове нормалне изофотне или нормалне силуетне криве, добијени су нумерички примери таквих кривих.

Др Јована Тубић Вукајловић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

*Промене у геному лимфоцита периферне крви пацијената са кардиоваскуларним болестима: фактори ризика и протективни ефекат гљиве *Lenzites betulinus* (L.) Fr.*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 4. 6. 2025.

Ментор

Проф. др Оливера Милошевић-Ђорђевић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Дарко Грујичић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Иван Симић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Томислав Тости, виши научни сарадник

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Главни допринос ове дисертације је утврђивање повећаног нивоа геномског оштећења / геномске нестабилности у лимфоцитима периферне крви пацијената са кардиоваскуларним болестима (акутни коронарни синдром и срчана инсуфицијенција), које је у корелацији са дијагнозом, терапијом лековима, малим дозама зрачења током коронарне ангиографије и повишеним срчаним биомаркерима, тропонином и proBNP-ом. Поред тога, ови резултати су употпуњени иновативним открићем хемопротективних и радиопротективних активности екстракта гљиве *Lenzites betulinus*, који могу имати важну улогу у будућем третману и превенцији терапијом и зрачењем-индукованих ДНК оштећења код пацијената са кардиоваскуларним болестима. Дисертација, такође, пружа нове информације о хемијском саставу гљиве, који укључује минерале, шећере, масне и органске киселине, као и полифеноле, што може бити основа за даље истраживање у области природних антиоксиданаса и заштите генома од оштећења. Резултати су научно верификовани и публиковани у међународним научним часописима и на научним скуповима. Добијени резултати имају како фундаментални научни, тако и шири апликативни значај, дајући одговоре на бројна актуелна питања.

Др Невена Стевановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Структура и биолошка активност комплекса бакра(II), сребра(I) и злата(III) са азолима као антифунгалним агенсима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Природно-математички факултет, 27. 6. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Биљана Глишић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Јакоб Кљун

Факултет за хемију и хемијску технологију у Љубљани

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Академик Милош И. Ђуран

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Изток Турел, редовни професор

Факултет за хемију и хемијску технологију у Љубљани

Др Сања Шкаро Богојевић, научни сарадник

Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације синтетисани су комплекси бакра(II), сребра(I) и злата(III) са азолима (имидазол, 1-изопропилимидазол, 1-фенилимидазол, флуконазол, итраконазол, миконазол, клотримазол, еконазол, тиоконазол и вориконазол). Комплекси су окарактерисани применом спектроскопских, електрохемијских и кристалографских метода, као и применом масене спектрометрије и мерењем моларне проводљивости. Сви синтетисани комплекси су показали довољну стабилност у раствору током 48 h, што је омогућило испитивање њихове антимикробне и цитотоксичне активности. Поред тога, испитивана је ембриотоксичност на *in vivo* моделу зебра рибица (*Danio rerio*). Испитивањем антимикробне активности синтетисаних комплекса на различитим сојевима бактерија и гљивица, утврђено је да су ова једињења, у већој или мањој мери, активна према њима. Комплекс бакра(II) са флуконазолом утиче на смањење количине ергостерола код овог соја при субинхибиторним концентрацијама. Комплекс сребра(I) са итраконазолом је показао бољу антифунгалну активност од итраконазола. Услед координације клинички коришћених азола за злато(III) јон, долази до побољшања антифунгалне активности, при чему комплекси злата(III) инхибирају раст *Candida* сојева. Резултати у оквиру ове дисертације су од значаја у медицинској неорганској и координационој хемији јер омогућавају боље разумевање хемијских и биолошких особина комплекса сребра(I), бакра(II) и злата(III). Добијени резултати се могу применити за синтезу и дизајн комплекса метала са азолима у циљу проналажења нових антифунгалних агенаса, који имају другачији механизам деловања и могућност превазилажења појаве резистентности у односу на клинички коришћене лекове.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2025.

Медицинске науке

Др Ардеа Милидраг
Др Ивана Станковић
Др Милена Илић
Др Владимир Пантелић
Др Марко Димитријевић
Др Марија Јовичић
Др Игор Лукић
Др Никола Недељковић
Др Славица Ђорђевић
Др Јелена Нешић
Др Драган Секулић
Др Сања Зорнић
Др Славица Минић Јанићијевић
Др Снежана Ђукић
Др Милица Јовановић
Др Вељко Прокић
Др Ђорђе Стевановић
Др Милорад Стојадиновић
Др Марина Николић
Др Милош Глишић
Др Мирјана Папић
Др Јелена Цековић Ђорђевић
Др Ивана Р. Васић
Др Иван Стојадиновић
Др Александар Кочовић
Др Раденко Ивановић
Др Саша Перић
Др Дејана Ракић
Др Ана Антанасковић
Др Светлана Коцић
Др Александра Петровић
Др Снежана Ђоровић
Др Сузана Ранђеловић
Др Милка Гардашевић

Др Марија Медовић
Др Александар Ненадовић
Др Миладин Бошковић
Др Маријана Анђић
Др Марина З. Марковић
Др Катарина Распоповић
Др Миона Глишић
Др Сања Вујовић Ристић
Др Ивана Јелић
Др Минела Вапљанин Муратовић
Др Јана Мојсиловић
Др Александра Димитријевић
Др Тијана В. Продановић
Др Зоран Јовановић
Др Вера Симић
Др Александар Ђермановић
Др Милош Ж. Живић
Др Иван Миловановић
Др Милан Ђорђић
Др Мирјана Попадић
Др Бранко Андрић
Др Никола Савић
Др Светлана Поповић
Др Романа Суша
Др Нада Анђелић
Др Младен Грујичић
Др Батрић Бабовић
Др Бојана Миликић
Др Самир Вучељ
Др Андреа Мирковић
Др Марко Равић
Др Амра Рамовић Хамзагић
Др Маја Мурић
Др Кемал Ђоровић

Др Ардеа Милидраг

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај различитих ефеката терапијских модалитета на квалитет живота пацијената са псоријазом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 9. 5. 2024.

Ментор

Проф. др Ана Равић-Николић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Весна Миличић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Светлана Радевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Весна Караниколић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Оригинални научни допринос ове дисертације заснива се пре свега на чињеници да њени резултати представљају плод пионирског покушаја на нашим просторима да се испита утицај различитих терапијских модалитета на квалитет живота оболелих од псоријазе, те у томе што је на овај начин указано на потребу за мултидимензионалним приступом при лечењу, како би се побољшао квалитет живота оболелих и како би се проблеми са којима се оболели суочавају постали видљивији. Идентификација терапијског приступа који има највећи позитиван ефекат на квалитет живота, као и идентификација фактора који могу имати утицаја на пацијентову перцепцију сопственог здравља, попут социјалне подршке, стреса и демографских карактеристика, поред теоријског значаја, усмереног на боље разумевање ефеката различитих терапијских приступа на квалитет живота оболелих од псоријазе, може имати и практични значај као основа у креирању стратегија за израду здравствених програма подршке оболелима од псоријазе, чиме би се у значајној мери унапредио њихов квалитет живота, како локално, тако и глобално.

Др Ивана Станковић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекат увежбавања повратне контроле електроенцефалографске активности сензорно-моторног ритма на аудитивну пажњу здравих особа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 10. 5. 2024.

Ментор

Проф. др Нела Илић

Медицински факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Татјана Бошковић Матић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Весна Грбовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Весна Мартић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овом истраживању утврђена је повезаност између примене понављаних сесија неурофидбек сензомоторног протокола код здравих особа са побољшаним постигнућима на тестовима аудитивне селективне пажње на скраћење времена реакције и тачности одговора на бихевиоралном тесту аудитивне пажње. Утврђена је повезаност између броја сесија СМР ЕЕГ протокола и повећања спектралне снаге СМР таласа. Резултати овог истраживања указују на значајан терапијски потенцијал примене увежбавања електроенцефалографске активности, те доприносе бољем разумевању односа између ЕЕГ неуромодулације и функционалних промена и употребе СМР тренинга у клиничкој пракси као добровољном тренингу трајне мождане активности. Очекујемо да ће ово истраживање дати допринос разумевању и расветљавању могућности и начина побољшања аудитивне пажње, као једне од примарних когнитивних функција у процесу говорно-језичке комуникације. Унутар клиничких популација НФБ се заснива на претпоставци да пацијент, кроз оперативне стратегије учења, може добровољно модулирати патолошке обрасце мождане активности повезане са одређеним клиничким поремећајем, како би се „нормализовала” мождана активност, што би довело до побољшаног когнитивног и/или бихевиоралног функционисања. Унутар неклиничких популација НФБ се може користити за тренирање специфичних образаца можданих таласа повезаних са оптималним когнитивним функционисањем.

Др Милена Илић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Повезаност депресивности и анксиозности са експресијом рецептора за неурокиnine код жена оболелих од карцинома дојке

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 5. 2024.

Ментор

Проф. др Слободанка Митровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јањић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Весна Станковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милица Мијовић

Медицинских факултет у Косовској Митровици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Подаци до којих се у истраживању дошло показали су значајну учесталост депресивног поремећаја код жена оболелих од карцинома дојке. Резултати указују да постоји повезаност депресивности код жена са КД и одређених клиничких и патохистолошких карактеристика КД, али да су молекуларни механизми и узрочно-последична повезаност и даље недовољно разјашњени. Утврђено је да присуство и виши степен депресивности код пацијенткиња прати већу експресију NKR у КД и да на тај начин овај коморбидитет може имати потенцијални значајан утицај на понашање и прогнозу карцинома. Изгледа да сложеним испреплетаним механизмима, депресивност преко NKR битно утиче на процес пролиферације, ангиогенезе и апоптозе у КД. Верујемо да откривање депресивности код оболелих жена може имати предиктивну вредност у процени понашања карцинома, са претпоставком да у овим случајевима постоји значајно агресивније понашање и лошија прогноза КД.

Др Владимир Пантелић

(Ваљево)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Клиничке и хистопатолошке карактеристике обољења штитасте жлезде које захтевају хируршко лечење код деце и адолесцената

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 4. 6. 2024.

Ментор

Доц. др Иван Радосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Бојан Милошевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бојан Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владан Живаљевић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ овог истраживања је био да се утврде клиничке и патохистолошке карактеристике обољења штитасте жлезде код деце и адолесцената који су претходно били хируршки лечени у Центру за ендокрину хирургију Универзитетског клиничког центра Србије у периоду од 1. 1. 2001. до 1. 1. 2011. године. Студијом је обухваћено 170 пацијената оба пола из популације деце и адолесцената, узраста од 16 до 20 година, са различитим малигним и бенигним обољењима штитасте жлезде. Детаљна анализа података обухватила је дијагнозу, симптоматологију, врсту хируршке интервенције и стадијум болести. Из преоперативних података анализирали су следећи параметри тироидног статуса: T4, FT4, T3, FT3 и TSH. Осим тога, утврђене су и патохистолошке карактеристике дијагностикованих болести штитасте жлезде, са посебним освртом на присуство добро диферентованих карцинома. Папиларни карциноми су били најчешћи од добро диферентованих карцинома код деце и адолесцената током десетогодишњег периода праћења. На основу испитиваних података, тотална тироидектомија је била најчешће коришћени вид хируршке интервенције код ових пацијената. Сprovedено истраживање пружа суштинске информације које се односе како на биолошке карактеристике и дијагностику ових карцинома, тако и на њихово хируршко лечење у овој осетљивој популацији. Штавише, истраживањем је показано да је клиничка слика канцера штитасте жлезде код деце и адолесцената скоро идентична оној код одраслих.

Др Марко Димитријевић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање корелације различитих антропометријских метода, методе двоенергетске апсорпциометрије X зрацима и методе биоелектричне импеданце у анализи процента телесних масти код професионалних спортиста

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 14. 6. 2024.

Ментор

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Васиљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Радовановић

Факултет спорта и физичког васпитања у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Праћење промена у телесном саставу професионалних спортиста важан је део праћења прогреса током периода интензивних тренинга и припрема за спортска такмичења. Сходно томе, спроведено истраживање је осмишљено да утврди корелацију процента телесних масти процењених антропометријским методама, BIA и DXA методом. Научни допринос добијених резултата се таксативно може представити на следећи начин: за шеснаест од седамнаест процена вредности процента масти израчунатих преко антропометријских једначина је утврђена јака позитивна корелација са вредностима добијеним DXA методом. Највећи степен корелације су имале вредности добијене применом Јухасове једначине затим вредности добијене применом једначина по Оливеру, Евансу и Фолкнеру. Показана је и позитивна корелација вредности добијених BIA и DXA мерењима, која међутим има нижу вредност коефицијента корелације у односу на коефицијенте корелација вредности антропометријских једначина и DXA. Једначине по Јухасу, Оливеру, Евансу и Фолкнеру могу да се користе као одговарајуће алтернативе за процену процента масти код професионалних рвача, цудиста и кикбоксера.

Др Марија Јовичић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Предиктори смртног исхода код ране неонаталне сепсе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 1. 7. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Марко Фолић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Милош Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Миловановић

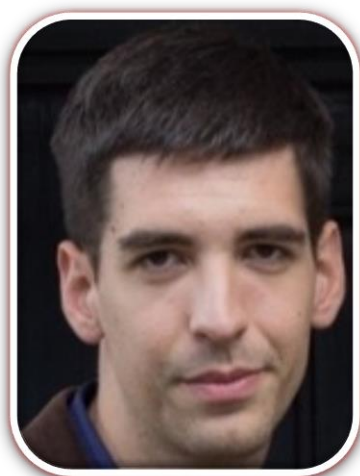
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милош Јешић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Рана неонатална сепса је облик сепсе који се јавља код новорођенчади у првих 72 сата након порођаја и праћена је значајном стопом морталитета. Последњих година неонатална сепса је предмет интензивних проучавања, како са аспекта етиологије и фактора ризика који доприносе њеном јављању, тако и са аспекта израде одговарајућих смерница и водича за њено дијагностиковање и лечење, а све са циљем побољшања прогнозе и смањења учесталости фаталног исхода. Ипак, и поред огромних помака у другим пољима у неонатологији, чији смо сведоци последњих тридесетак година, може се рећи да се терапија неонаталне сепсе није значајно променила. Следствено томе, учесталост лоших прогностичких параметара и параметара неадекватног развоја деце која су преживела неонаталну сепсу и даље су високи. Циљ овог истраживања је била идентификација фактора ризика који доприносе појави смртног исхода код новорођенчади са раном неонаталном сепсом. Као фактори ризика који су допринели појави смртног исхода код новорођенчади са раном неонаталном сепсом у овом истраживању идентификовани су мања телесна тежина на порођају, Грам-негативни узрочници сепсе, употреба двоструке инотропне терапије и примена трансфузија еритроцита током прве недеље. У циљу избегавања фаталног исхода, неонатолози морају да обрате посебну пажњу приликом лечења ране неонаталне сепсе код новорођенчади са неким од идентификованих фактора ризика.

Др Игор Лукић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Анализа фактора ризика за настанак хиперинсулинемије код адолесцената

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 1. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Невена Фолић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ана Вујић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драгана Савић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Маја Јешић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Хиперинсулинемија представља стање преддијабетес мелитуса тип 2 и одликује се повишеним вредностима инсулина у крви. С обзиром на то да поменути патофизиолошки ентитет може постојати и дужи низ година без изражене симптоматологије, адекватна идентификација постојања истог, као и верификација постојања потенцијалних фактора ризика за његов настанак још у раном периоду адолесценције може бити од изузетног значаја за спречавање развоја многобројних обољења која су директна последица оваквог стања. Истраживање је спроведено као опсервациона студија пресека. Истраживачка популација се састојала од адолесцената оба пола, старости од 12 до 17 година, са подручја Колубарског округа који су током редовних систематских прегледа у дому здравља добили препоруку од педијатра да ураде OGTT са инсулинемијом због повишене гликемије. Аналитички приступ је укључивао релевантне клиничке, хематолошке, биохемијске и друге варијабле, као и идентификацију потенцијалних фактора ризика значајних за развој хиперинсулинемије. Различите анализе су показале да су најугрожавнији идентификовани фактори: индекс телесне масе са 33,3% и прекомерна телесна маса са повишеним холестеролом од 15,3%, потом недовољна физичка активност са 14,1%, неправилна исхрана са 12,0%, наследне болести са 9,0% и конзумирање психоактивних супстанци са 7,2%, док остали фактори имају удео од 6,7%. Идентификација адолесцената са факторима ризика за настанак хиперинсулинемије има значајну улогу у превенцији и развоју хроничних незаразних болести у њиховој даљој будућности, а такође доприноси и очувању здравља друштва у целини.

Др Никола Недељковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Развој нових тиюреидних деривата напроксена: синтеза, физичко-хемијска и биолошка карактеризација

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 1. 7. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Милош В. Николић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Д. Добричић

Фармацеутски факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зорица Вујић

Фармацеутски факултет у Београду

Проф. др Јована Брадић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација др Николе Недељковића представља свеобухватно истраживање усмерено на дизајн, синтезу и процену биолошке активности нових деривата напроксена са побољшаним фармаколошким својствима. У оквиру дисертације синтетисана је и структурно окарактерисана серија тиюреидних деривата напроксена применом спектроскопских и хроматографских техника. Испитане су њихове физичко-хемијске особине, посебно липофилност као кључан фактор у одређивању биолошке активности и ADME профила лека. Такође, спроведена је и процена пасивне гастроинтестиналне апсорпције применом PAMPA и BMC метода, као и формирање одговарајућих QSPR и QSRR модела. Биолошка испитивања обухватила су одређивање инхибиције ензима COX-2 и 5-LOX, антиинфламацијског потенцијала и цитотоксичности, што је омогућило идентификацију најперспективнијих деривата. Научни допринос рада огледа се у развоју нових молекула са потенцијалом за даљу фармаколошку примену и унапређењу методолошких приступа у области фармацеутске хемије.

Др Славица Ђорђевић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Предиктори коришћења примарне здравствене заштите у вези са репродуктивним здрављем жена у Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 5. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Верица Јовановић

Факултет здравствених, правних и пословних студија у Ваљеву

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Снежана Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Ивана Симић Вукомановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милена Васић

Стоматолошки факултет у Панчеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Пружање превентивних услуга у области репродуктивног здравља жена у примарној здравственој заштити има бројне предности, јер одговара на здравствене потребе и побољшава исходе. Њихова имплементација у овом окружењу све је значајнија за унапређење здравља популације. Пружаоци услуга примарне здравствене заштите све више усвајају протоколе за проширење превентивних услуга у области репродуктивног здравља. Ипак, одређени социодемографски и културни фактори представљају препреке за њихово коришћење – ниски приходи, низак ниво образовања, брачно стање, место боравка, веровања, традиције и недостатак знања и свести. У Србији су начињени значајни помаци увођењем организованог скрининга карцинома грлића материце и дојке од 2012. године, чиме је проширен обим превентивних услуга. Међутим, баријере у примени програма и даље су повезане са демографским, социоекономским и културним факторима. Због тога је истраживање мотивације, препрека и понашања жена кључно за развој интервенција које ће побољшати обухват циљних група скринингом. Резултати ове докторске дисертације, која се бавила испитивањем предиктора коришћења примарне здравствене заштите у вези са репродуктивним здрављем жена старости 15 и више година у Републици Србији, биће основа за дефинисање и предузимање мера усмерених на повећање обима коришћења примарне здравствене заштите жена у области репродуктивног здравља, посебно у вези са скрининг прегледима и уклањањем баријера за вулнерабилне групе жена.

Др Јелена Нешић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Концентрација адипоцитокина и дистрибуција масног ткива код пацијената оболелих од метаболичког синдрома

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 5. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Александар Ђукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Ивица Петровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Катарина Лалић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Александра Јотић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Метаболички синдром (МС) карактерише абдоминална гојазност и још два од четири поремећаја, а то су: артеријска хипертензија, дисгликемија, повишена концентрација триглицерида (TAG) и снижена концентрација HDL-холестерола. Најважнија карактеристика МС је хронична инфламација, при чему једно од централних улога има инфламација висцералног (дисфункционалног) масног ткива у коме се синтетишу значајне количине адипоцитокина. Резултати нашег истраживања су показали да пацијенти са МС имају промену антрополошких параметара у правцу централног типа гојазности, поремећај гликорегулације (са повишеним индексима резистенције на инсулин), дислипидемију, пораст ALP-а, повишену концентрацију адипонектина и висфатина. Повишена концентрација адипонектина и висфатина је регистрована у МС и може бити рани маркер за настанак метаболичког синдрома.

Др Драган Секулић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Предикција феморо-дисталне артеријске реконструкције на основу симулације биомеханичких параметара код пацијената са периферном артеријском оклузивном болешћу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 9. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Александар Томић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Марко Петровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бојана Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Бошко Милев

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова студија је фокусирана на могућност предикције феморо-дисталне by-pass хирургије на основу повећања вредности Ankle-brachial индекса преоперативно и постоперативно. Истраживањем су упоређене вредности Ankle-brachial индекса преоперативно и постоперативно мерених на пацијентима, на моделима добијених софтвером, као и на моделима виртуелне by-pass хирургије добијене софтверски, а на основу моделирања претходних налаза скенерске ангиографије. Све вредности добијене софтверски мерене су експериментално и на пацијентима и поређене у односу на факторе ризика, локализацију патолошког процеса и дужину коришћења конзервативне терапије. Стопа ампутација доњих екстремитета због претходне периферне оклузивне артеријске болести, као и неуспеле феморо-дисталне by-pass хирургије се одржава на готово константном нивоу те би оваква метода могла помоћи у избору модалитета лечења ове болести.

Др Сања Зорњић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Антитуморска и антимикробна активност новосинтетисаних комплекса платине(II) и паладијума(II)

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 12. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Јелена Пантић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Божидар Чобељић

Хемијски факултет у Београду

Др Бојана Симовић Марковић, виши научни сарадник

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Комплекси платине (Pt) и паладијума (Pd) представљају велику групу потенцијалних кандидата за развој антитуморске и антимикробне терапије. У овој докторској дисертацији документовани су значајни антитуморски и антимикробни ефекти новосинтетисаних динуклеарних комплекса Pt(II) са пиридазином као мостним лигандом и динуклеарних комплекса Pd(II) са ароматичним N-хетероцикличним мостним лигандима, на различитим линијама туморских ћелија мишјег и хуманог порекла, односно различитим сојевима бактерија и гљивица. Највећу туморицидну активност на ћелијама мишјег и хуманог карцинома дојке испољио је комплекс $[Pt(ibn)Cl]_2(\mu-pydz)Cl_2$ (ibn је изобутилендиамин, а pydz пиридазин), означен као C2. Туморицидни потенцијал C2 базиран је на проапоптотском и антипролиферативном дејству. C2 индукује унутрашњи пут апоптозе ћелија карцинома дојке што је документовано повећањем експресије каспазе 9 и каспазе 3. Антипролиферативни ефекат C2 огледа се у смањењу експресије регулатора ћелијског циклуса циклина E и циклина D3 и повећању експресије инхибитора p27, као и смањењу експресије онкогена c-Мус и pAKT. Међутим, ефекат C2 на раст мишјег карцинома дојке *in vivo* је изостао, што се потенцијално може објаснити slabим везивањем за нетранспортно место протеина и ограниченим допремањем у туморско ткиво. Валидан туморицидни и антимикробни потенцијал испитиваних комплекса Pt(II) и Pd(II) указује на могућност модификација у циљу побољшања биолошке активности и потенцијалне терапијске примене.

Др Славица Минић Јанићјевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај IL-33/ST2 сигналног пута и галектина-3 на клиничке карактеристике пацијената са шизофренијом у ремисији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 12. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Милица Боровчанин

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Иван Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Звездана Стојановић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Катарина Весић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Схизофренија и данас представља један од најтежих психотичних, детериорантних поремећаја хроничног тока, са знатним утицајем на емоционални и друштвени живот пацијената, а карактерише је сложена етиопатогенеза и патофизиологија. Недавно увођење термина имунопсихијатрија сугерише да наш мозак не интерагује искључиво са имунским системом и тако управља понашањем, већ да нашим понашањем и емоцијама управљају и периферни имунски механизми, што доводи до новог приступа у лечењу психијатријских поремећаја, укључујући и имунски систем као циљно место. Оригинални научни допринос ове докторске дисертације огледа се у проучавању два сигнална пута урођене имуности у шизофренији, чији резултати су показали да је концентрација алармина Gal-3 повећана у серуму пацијената са шизофренијом у ремисији и да он има улогу у стабилизацији ове болести. Иако је концентрација серумског IL-33 и његовог солубилног рецептора била неизмењена у овој фази болести, показана је значајна повезаност са позитивним симптомима шизофреније. Показано је да је IL-33 у спреси и са когнитивним функционисањем, док Gal-3 пре може да има индиректне имунометаболичке ефекте на когнитивне процесе у шизофренији. Показано је и да су IL-33/ST2 сигнални пут и Gal-3 у позитивној корелацији са проинфламаторним цитокинима, као и да је sST2 у корелацији са повећањем нивоа срчаног ензима и калцијума, а корелира и са смањењем нивоа холестерола, што се повезује са значајним кардиометаболичким ризиком у шизофренији.

Др Снежана Ђукић

(Косовска Митровица)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Карактеристике медијатора инфламације у системској циркулацији критично оболелих пацијената са секундарном сепсом порекла перитонитиса, панкреатитиса и тешке трауме

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 19. 7. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Маја Шурбатовић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Проф. др Јасна Јевђић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Милош Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бојана Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Предраг Стевановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Код критично оболелих пацијената са секундарном сепсом која настаје као компликација перитонитиса, панкреатитиса и тешке трауме покреће се комплексан имунски одговор који се често карактерише дисфункцијом неутрофила и моноцита, кључних ћелија урођеног имунског одговора. Посебан проблем у лечењу представља веома дуг боравак пацијената у јединицама интензивне неге, практично у стању хроничне критичне болести. Напредак у терапијским мерама подршке органским системима код критично оболелих са сепсом и/или траумом довео је до тога да се њихово 30-дневно преживљавање побољша, што је показало да се изменио имуноинфламаторни одговор код ове категорије пацијената. Нова истраживања су показала да дуготрајни и симултани проинфламаторни и антиинфламаторни одговор, у чијој основи су дисфункционални урођен и супримиран стечени имунитет, кулминира перзистентним оштећењем органа и смртним исходом. Као резултат истраживања имунског одговора у популацији критично оболелих, чињенице да је та популација све старија и да 30-дневни морталитет није реалан показатељ стања, искристалисао се нови, тримодални, модел дистрибуције морталитета. Трећи, највећи пик морталитета почиње након два до три месеца од почетка сепсе и нагло се повећава са протоком времена. Да би се што је могуће тачније детерминисало у којој фази комплексног имунског одговора је критично оболели, неопходно је утврдити концентрације што већег броја проинфламаторних и антиинфламаторних медијатора. Такође, најадекватнија мера исхода је хоспитални морталитет, будући да је пракса показала да код критично оболелих са сепсом и/или траумом који преживе боравак у јединицама интензивне терапије, до интрахоспиталног смртог исхода често долази на одељењима општег типа.

Др Милица Јовановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Анализа фактора који утичу на зарастање декубиталних лезија оралне слузокоже и квалитет живота код пацијената са мобилним зубним надокнадама

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 23. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Марко Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јелена Тодић

Медицински факултет у Косовској Митровици

Проф. др Недељка Ивић

Медицински факултет у Фочи

Доц. др Раша Младеновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ношење мобилних зубних надокнада (МЗН) у великој мери је повезано са развојем декубиталних лезија на оралној слузокожи. Циљ ове студије био је испитивање фактора који утичу на зарастање декубиталних лезија оралне слузокоже код пацијената са новим МЗН и процена квалитета живота код пацијената који су збринуте МЗН. У истраживање су били укључени пацијенти са декубиталним лезијама оралне слузокоже изазване новим МЗН и пацијенти који носе неки облик МЗН минимум месец дана. Пацијенти су за третирање лезија користили локалне препарате на бази хијалуронске киселине и на биљној бази и раствор пантенола. Брзина зарастања праћена је седам дана. Конструисан је нови инструмент за процену квалитета живота код пацијената који носе МЗН и извршен је превод и транскултуролошка адаптација упитника о утицају протетског третмана на квалитет живота повезаног са оралним здрављем. Седмог дана највећи проценат зарастања лезија је забележен у групи пацијената са хијалуронском киселином, док је најнижи забележен у групи у којој су протезе само кориговане. Старост, пушење, конзумирање алкохола и системска терапија из групе диуретика показала је негативан ефекат на зарастање лезија седмог дана праћења. Локални препарати у комбинацији са механичком коректуром протезе доводе до брже редукције лезија и епителизације оралне слузокоже, умањују болове и доводе до брже адаптације на протезе.

Др Вељко Прокић

(Параћин)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекти модулације метаболизма креатина на функцију срца пацова изложених интервалном тренингу високог интензитета

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 24. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Сузана Пантовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јована Јоксимовић Јовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Радовановић

Факултет физичке културе и спорта у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Последњих година, интервални тренинг високог интензитета у комбинацији са различитим ергогеним средствима постао је веома популаран модалитет тренинга међу спортистима. Циљ ове студије је да се испитају ефекти самосталне и удружене суплементације креатином, бетаином, гванидиноацетатом код тренираних пацова на функцију срца, оксидациони стрес и на морфолошку грађу срца. У студију је укључено 72 пацова (Wistar albino соја, мушког пола, старости 8 недеља) разврстаних у 9 група: 1. КОН- контрола, 2. Т- тренинг, 3. Т+Б – тренинг и бетаин, 4. Т+К – тренинг и креатин, 5. Т+Б+К – тренинг и бетаин и креатин, 6. Т+Г – тренинг и гванидиноацетат, 7. Т+Г+К – тренинг и гванидиноацетат и креатин, 8. Т+Г+Б – тренинг и гванидиноацетат и бетаин, и 9. Т+Г+К+Б – тренинг и гванидиноацетат, креатин и бетаин. Изоловано срце пацова је перфундовано методом ретроградне перфузије по Langendorff-у и праћени су следећи параметри: $dp/dt \max$, $dp/dt \min$, SLVP, DLVP и HR. У узорцима коронарног венског ефлуента и у крви пацова одређивани су параметри оксидационог стреса. Изолована срца, квадрицепс, јетра и бубрези су рутински припремљени за хистолошку анализу. Суплементација креатином, бетаином и гванидиноацетатом побољшава функцију миокарда, снижава вредности прооксиданаса, а повећава вредности антиоксиданаса. Највећи степен хипертрофије кардиомицита, највеће повећање депоа SERCA пумпе у срцу, као и највеће смањење садржаја колагена у срцу било је у групи животиња које су тренирале и биле на суплементацији гванидиноацетатом. Суплементација ергогеним средствима код тренираних пацова побољшава кардиодинамске параметре и оксидациони стрес изолованог срца пацова.

Др Ђорђе Стевановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај телесних и висцералних маси на ток и исход болести COVID-19 хоспитализованих пацијената

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 25. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Владимир Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Војислав Ђупурдија

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Рада Вучић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Соња Марјановић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Оригинално научно истраживање бавило се испитивањем утицаја телесног и висцералног масног ткива, израчунатог методом анализе биоелектричне импеданце, на ток и исход болести хоспитално лечених COVID-19 пацијената. Резултати истраживања истичу процентуалну заступљеност масног ткива и ниво висцералних маси као независне предикторе потребе за лечењем у јединицама интензивне неге, развоја критичне форме болести, као и mortalитета хоспитализованих COVID-19 пацијената. Додатно, нађена је позитивна корелација телесних и висцералних маси са серумским вредностима биомаркера инфламације, као валидираних показатеља клиничке детериорације и предиктора неповољног исхода у коронавирусној болести. Као такви, резултати докторске дисертације помажу разумевању патофизиолошких механизма укључених у развој тешких форми болести и mortalитета COVID-19 пацијената, али и указују на неповољан утицај гојазности на здравље. Практична примена издвајања антропометријских мерења добијених анализом биоелектричне импеданце као предиктора неповољног исхода хоспитализованих COVID-19 пацијената лежи у могућности употребе једноставне, доступне и економичне методе у раној селекцији високоризичних пацијената, а у циљу адекватније тријаже и лечења пацијената током SARS-CoV-2 пандемије.

Др Милорад Стојадиновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Неодговарајуће прописивање лекова код пацијената на перитонеумској дијализи

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 26. 7. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Радица Живковић Зарић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Татјана Лазаревић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бојан Стојановић

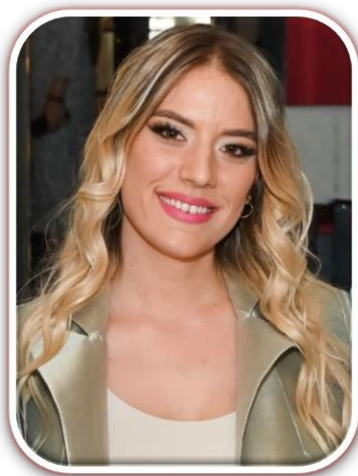
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Немања Ранчић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација идентификује лекове који су потенцијално неадекватно прописани код пацијената лечених хроничном заменом бубрежне функције перитонеумском дијализом, као и факторе повезане са овом појавом, чиме омогућава издвајање посебне субпопулације пацијената са повећаним ризиком од ове појаве. Закључци до којих се дошло у докторској дисертацији омогућавају унапређење терапије код ових пацијената, што може имати позитивне здравствене и економске исходе.

Др Марина Николић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Улога комбиноване примене антагонисте АТ1 рецептора и инхибитора неприлизина у промоцији browning-а на експерименталном моделу метаболичког синдрома и in silico идентификација сигналних путева

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 19. 8. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Невена Јерemiћ

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Слободанка Митровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Добричић

Фармацеутски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација представља оригиналну научну студију која се бавила испитивањем утицаја комбиноване примене валсартан/сакубитрила на промоцију browning-а код здравих и пацова са метаболичким синдромом (МС) на собној или ниској температури. Коришћењем *in silico* студија идентификовани су сигнални путеви којима примењени третман индукује browning. Третман валсартан/сакубитрилом уз истовремено излагање хладноћи остварио је вишеструки позитиван учинак на хемодинамске параметре животиња са МС, побољшавајући гликорегулацију, ниво инсулина и липидни статус ових животиња. Поред значајног антиоксидационог и антиинфламацијског ефекта, примењени третман је посебно у условима хипотермије промовисао browning белог масног ткива повећаном експресијом UCP-1, као главног термогеног биомолекула. Посебан допринос ове студије се огледа у расветљавању механизма којим валсартан/сакубитрил индукују browning, а превасходно се односи на активацију mTORC1 као заједничког циљаног молекула, којим ова дуална фармаколошка терапија потенцира експресију UCP-1 у масном ткиву животиња са МС-ом.

Др Милош Глишић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Прекондиционирање исхемијско реперфузионе повреде срца пацова различитим типовима тренажних процеса

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 29. 8. 2024.

Ментор

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Радовановић

Факултет спорта и физичког васпитања у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос дисертације огледа се у систематском поређењу различитих типова физичког тренинга као облика кардиопротекције и утврђивању њиховог утицаја на исхемијско-реперфузиону повреду срца код пацова. Рад разјашњава кључне молекуларне и физиолошке механизме вежбањем изазваног прекондиционирања, укључујући промене у оксидативном стресу, инфламацији, митохондријској функцији и сигналним путевима. Посебан значај има разликовање акутних и хроничних адаптација на тренинг, чиме се прецизније одређује време потребно за постизање оптималне кардиопротекције. Дисертација такође идентификује врсте тренинга које обезбеђују највећи степен заштите миокарда и унапређује постојеће експерименталне моделе исхемијско-реперфузионе повреде, уводећи методолошка побољшања која повећавају поузданост и репродуктивност добијених резултата.

Др Мирјана Папић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај сојних разлика Dark Agouti и Albino Oxford пацова на патогенезу експерименталних модела оралне кандидијазе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 4. 9. 2024.

Ментор

Доц. др Марина Милетић Ковачевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ирена Танасковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Раша Младеновић

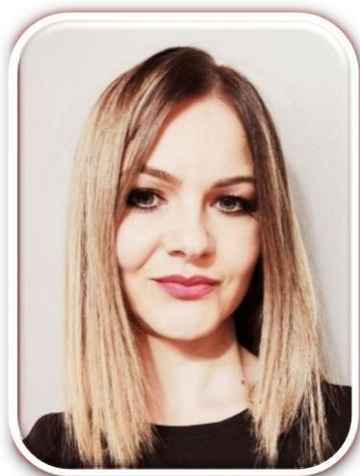
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милица Гајић

Стоматолошки факултет у Панчеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове докторске дисертације показали су да постоје разлике између Dark Agouti (DA) и Albino Oxford (АО) пацова у индукцији, прогресији и типу имунског одговора на оралну кандидијазу изазвану различитим експерименталним моделима. Разлике у имунском одговору између DA и АО сојева пацова могу се приписати генетским варијацијама које утичу на експресију или функцију молекула повезаних са имунитетом. Орална инфекција *C. albicans* била је израженија код АО соја у поређењу са DA сојем, као последица присуства „робусног“ Th1/Th17 имунског одговора код DA пацова. Разумевање ових разлика, посебно код имунокомпромитованих појединаца подложних гљивичним инфекцијама (као што су они који су подвргнути хемотерапији или трансплантацији органа и због тога захтевају алтернативне стратегије лечења), допринело би унапређењу терапијских приступа у лечењу оралне кандидијазе, што представља научни и потенцијални клинички допринос ове докторске дисертације. У овом истраживању по први пут су примењени експериментални модели на инбредним сојевима Dark Agouti и Albino Oxford пацова. Експерименталне студије које испитују разлике у имунском одговору на оралну кандидијазу између ова два соја пацова до сада нису биле заступљене у доступној научној литератури, у чему се такође огледа оригиналност и научни допринос ове докторске дисертације.

Др Јелена Цековић Торђевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Клинички значај одређивања концентрације фекалног калпротектина код превремено рођене деце

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 5. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Александра Симовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Биљана Вулетић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зоран Игрутиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милош Јешић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Иако се сматра да фекални калпротектин (ФКП) може бити користан маркер за идентификацију неонаталне ентеропатије, постоје извесна ограничења у његовој дијагностичкој ефикасности, која произлазе из варијабилности у методологији његове екстракције, перформанси комплета за његово одређивање или утицаја перинаталних фактора на његово излучивање. У току израде докторске дисертације анализирано је 143 превремено рођена детета (просечне гестацијске старости $32,44 \pm 2,34$ недеље) и 64 терминске новорођенчади (просечне гестацијске старости $39,141 \pm 1,09$ недеља), без цревних и других урођених анормалија. ФКП је детектован из прве спонтане столице, анализирани на апарату Alegria, применом методе ензимског имуносорбентног теста (ЕЛИСА). Вредности ФКП-а позитивно су корелирале са женским полом, интраутерусним застојем у расту, хемодинамски значајним дуктус артериозусом, интолеранцијом ентералне исхране, постнаталном употребом антибиотика широког спектра и вредностима бикарбоната. Иако демографске карактеристике испитаника (гестацијска старост, телесна тежина, Аpgаr скор, тип порођаја и исхране) нису значајно утицали на његове вредности, код превремено рођене деце са телесном тежином <1500 грама детектоване су највеће вредности ФКП-а. Двонедељна суплементација пробиотиком (*Lactobacillus rhamnosus* GG, уз додатак цинка и витамина Д3) довела је до сигнификантног смањења ФКП-а, али не и учесталости некротизирајућег ентероколитиса (НЕК-а). Мерење ФКП-а у првој недељи живота код превремено рођене деце може помоћи у раном откривању интолеранције ентералне исхране или цревног дистреса, док рани пораст Ц-реактивног протеина ≥ 51.55 mg/L са сензитивношћу 75% и специфичношћу 97% може да предвиди акутни НЕК. Пораст ФКП-а у трећој недељи живота ≥ 38.9 $\mu\text{g/g}$ са сензитивношћу 85,7% и специфичношћу 57,8% указује на прогресију цревног дистреса и развој НЕК-а.

Др Ивана Р. Васић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Цитотоксичност динуклеарних комплекса платине(II) у експерименталном моделу карцинома колона миша

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 6. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марија Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Божидар Чобељић

Хемијски факултет у Београду

Доц. др Душан Томовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Синтетисано је девет динуклеарних комплекса платине (II) опште формуле $\{[Pt(L)Cl]_2(\mu-X)\}^{2+}$, где је L координовани амински/диамински лиганд, а X мостни лиганд пиразин (pz) или пиридазин (pydz). Карактеризација комплекса је извршена елементарном микроанализом, инфрацрвеном, ултраљубичастом и нуклеарно-магнетно-резонантном спектроскопијом. Цитотоксична, митотска и пролиферативна активност испитивана је МТТ тестом, анализом ћелија обојених Annexin-ом V и пропидијум-јодидом, анти-Ki67 антителом и анализом ћелијског циклуса. Одређен је антитуморски потенцијал комплекса у експерименталном моделу карцинома колона миша морфометријским одређивањем запремине тумора. Издвојени су јетра, плућа и мозак за хистопатолошку анализу, а у серуму животиња одређена је концентрација трансаминаза, урее и креатинина. Комплекси платине(II), Pt1 и Pt7, *in vitro* заустављају деобу CT26 ћелија у G2/M фази ћелијског циклуса док осталих седам комплекса Pt(II) заустављају у G0/G1. Сви ови комплекси имају дозно зависни и временски зависни цитотоксични ефекат на вијабилност CT26 ћелијске линије и значајно повећавају проценат ћелија у касној апоптози. Комплекси платине Pt1 и Pt2 апликовани интраперитонеално *in vivo* смањују прогресију и раст примарног карцинома колона сингених BALB/c мишева након субкутане апликације CT26 ћелија и проценат ткива захваћеног метастазама у јетри и плућима, а не испољавају значајан токсични ефекат у бубрезима и јетри. Испитивани комплекси платине(II) имају потенцијал да постану прототип лекова у терапији карцинома колона, показујући значајан антитуморски ефекат у односу на стандардну терапију цисплатином и оксалиплатином, без повећања токсичности на јетру и бубреге.

Др Иван Стојадиновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекат примене транексамичне киселине на смањење интраоперативног и постоперативног крварења и појаву тромбоемболијских компликација код пацијената са преломом кука

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 13. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Бранко Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Жељко Степановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Никола Продановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Мицић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Испитивањем дејства ТХА код пацијената са преломом кука, добили смо значајне резултате о безбедности и ефикасности наведеног лека и то у популацији која је, у односу на ону у елективној хирургији, увек са већим коморбидитетима и већом старошћу. Резултати наше студије свакако иду у прилог ефикасности примене ТХА код прелома кука (екстра и интракапсуларних) уз добру безбедност лека у односу на потенцијалне тромбоемболијске компликације.

Др Александар Кочовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

*Екстракти лишаја *Xanthoparmelia stenophylla*: фитохемијска анализа, биолошка активност и потенцијални кардиопротективни ефекти на моделу доксорубицином изазване кардиотоксичности*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 8. 10. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Недељко Манојловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јована Новаковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Мирослав Соврић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Исидора Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Перица Васиљевић

Природно-математички факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се у свеобухватном испитивању лишаја *Xanthoparmelia stenophylla* као потенцијалног извора биолошки активних једињења са кардиопротективним дејством. У оквиру истраживања извршена је израда и фитохемијска карактеризација ацетонског, метанолног и n-хексанског екстракта лишаја применом HPLC методе, као и *in vitro* процена антиоксидационе, антимикуробне и цитотоксичне активности. Посебан научни допринос представља утврђивање кардиопротективног ефекта ацетонског екстракта *Xanthoparmelia stenophylla* и уснинске киселине на моделу доксорубицином изазване кардиотоксичности, што до сада није било описано у литератури. Добијени резултати указују да ова једињења значајно смањују оксидациони стрес и утичу на регулацију процеса апоптозе, чиме се делимично расветљава механизам њиховог заштитног дејства. Истраживање пружа нова сазнања о биолошком потенцијалу лишаја као природних извора секундарних метаболита, али и о могућности њихове примене у превенцији или ублажавању кардиотоксичних ефеката антитуморских лекова.

Др Раденко Ивановић

(Фоча)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Карактеристике пацијенткиња са дисфункционалним перименопаузалним крварењима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 11. 10. 2024.

Ментор

Доц. др Милош Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Петар Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Аљоша Мандић

Медицински факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисфункционално крварење из материце се може јавити у различитим периодима живота жене, али је његова појава посебно важна код жена у перименопаузи. Претпоставља се да је појава повећаног менструалног губитка крви код жена у перименопаузи резултат овулаторних циклуса, који су праћени продуженим периодима ановулације са повишеном концентрацијом естрадиола, што доприноси абнормалним пролиферативним променама у ендометријуму и варијабилности дужине менструалног циклуса. Етиологија и патогенеза абнормалног утерусног крварења у перименопаузи још увек нису у потпуности разјашњени. Понекад је абнормално утерусно крварење у перименопаузи последица бенигних или малигних лезија репродуктивних органа жена. До сада нису спроведене свеобухватне студије које су проучавале факторе ризика, али и психосоматске карактеристике жена са дисфункционалним перименопаузалним крварењем. С обзиром на то да је у оквиру овог истраживања испитивана потенцијална повезаност дисфункционалног или абнормалног утерусног крварења са различитим социодемографским, хормоналним и психосоматским карактеристикама жена у перименопаузи, резултати ове докторске дисертације имају значајну научну, али и практичну и клиничку вредност. Приликом рутинских дијагностичких прегледа жена у перименопаузи, гинеколози треба да истакну штетност пушења и употребе алкохола, као и значај лечења гојазности и хипертензије, будући да су то фактори ризика који доприносе појави дисфункционалног перименопаузалног крварења у овој популацији жена.

Др Саша Перић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Модулација одговора агрегације тромбоцита имуносупресивном и биолошком терапијом, код пацијената са активним улцерозним колитисом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 11. 10. 2024.

Ментор

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Предраг Ђурђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Маријана Станојевић Пирковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александра Сокић Милутиновић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља изузетно вредно и оригинално истраживање које се бави једним од кључних аспеката савремене гастроентерологије и хематологије. Кандидат на иновативан начин повезује патофизиологију улцерозног колитиса са динамиком тромбоцитне активације, указујући на значајну, а често занемарену улогу тромбоцита у инфламаторним процесима и могућим тромботичким компликацијама код ових пацијената. Оно што ову дисертацију посебно издваја јесте интегративни приступ – спој клиничке праксе, лабораторијских испитивања и савремених терапијских модалитета. Кандидат дубински анализира утицај имуносупресивне и биолошке терапије на хемостатски систем, при чему резултати добијени у студији имају не само научну, већ и изразиту практичну вредност, отварајући простор за унапређење персонализоване терапије и безбедности пацијената. Оригиналност теме, научна ригорозност у обради података, као и актуелност проблема којим се кандидат бави, сврставају ову докторску дисертацију у ред значајних доприноса савременој медицини. Ово истраживање не само да попуњава важну празнину у постојећој литератури, већ поставља и основу за будућа испитивања у домену интеракције имуносистема и хемостазе. Тема докторске дисертације је високо актуелна, научно утемељена, оригинална и од великог значаја за клиничку праксу. Рад представља значајан допринос науци и у потпуности задовољава највише академске и етичке стандарде.

Др Дејана Ракић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање утицаја примене емпаглифлозина на репродуктивне и метаболичке карактеристике синдрома полицистичних јајника код пацова

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 11. 10. 2024.

Ментор

Проф. др Јована Јоксимовић Јовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александра Димитријевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Петар Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јована Јаковљевић Узелац

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Синдром полицистичних јајника (PCOS) је честа мултифакторска ендокринопатија у репродуктивном добу жене, која је повезана са неплодношћу и метаболичким поремећајима. У последње време доста је истраживана етиопатогенеза овог поремећаја, као и модулација терапијског приступа. Још увек постоје многе несугласице у избору терапије, а метформин представља један од најчешће примењиваних агенаса у терапији PCOS. С обзиром на то да постоји повезаност метаболичких поремећаја и PCOS, гликемијски статус веома је важан код ових пацијената, те инхибитори натријум глукозног котранспорта типа 2 (SGT2I) представљају потенцијално охрабрујући, нови терапијски приступ. Показано је да ови лекови побољшавају метаболизам глукозе, смањују количину масног ткива, смањују оксидативни стрес и штите кардиоваскуларни систем. Ови подаци су нас навели да истражимо ефекте примене емпаглифлозина (ЕМРА) у PCOS моделу код пацова и упоредимо их са ефектима метформина. Потврдили смо да ЕМРА делује позитивно на соматометријске параметре, метаболизам глукозе и липида, ниво полних хормона, смањује оксидациони стрес, побољшава оваријалну функцију и морфологију, као и морфологију утеруса. Примена ЕМРА у дозама од 5 mg/kg, 15 mg/kg и 45 mg/kg током 4 недеље третмана побољшава метаболички и репродуктивни статус у PCOS моделу пацова изазваног применом естрадиол-валерата и режима исхране богате мастима. Најбољи ефекти су остварени у групама које су добијале средњу и највећу примењену дозу ЕМРА, што је било упоредиво са ефектима метформина. Ови резултати могу навести на даља клиничка истраживања примене ЕМРА код пацијенткиња са PCOS.

Др Ана Антанасковић

(Владичин Хан)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Однос трошкова и ефеката терапијских алтернатива у лечењу алфа манозидозе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 14. 10. 2024.

Ментор

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Милош Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Ана Пејчић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Горана Недин Ранковић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове докторске дисертације имају велики практични и научни значај. Пре свега, резултати овог истраживања могу бити од велике помоћи платиоцима здравствених услуга како у Србији, тако и у другим земљама, приликом процене да ли велменаза алфа заслужује да буде на листи лекова који се финансирају у оквиру здравственог осигурања. Алфа манозидоза је само једна од 6 до 8 хиљада тренутно идентификованих ретких болести, а велменаза алфа је само један у низу иновативних лекова који су од скоро доступни за лечење ових поремећаја. Питање фармакоекономске исплативости ових лекова је контроверзно, пре свега због високих цена које за њих одређују фармацеутске компаније. Фармакоекономске анализе попут ове могу се сматрати пионирским проценама исплативости ових лекова и могу да буду снажан подстицај научницима широм света да испитају исплативост и других каузалних терапијских опција намењених лечењу других ретких поремећаја.

Др Светлана Коцић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Радиолошке карактеристике експанзивних процеса надбубрежних жлезда мултидетекторском компјутеризованом томографијом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 15. 10. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Радиша Војиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Владимир Вукомановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Весна Игњатовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јовица Шапоњски

Медицински факултет у Београду

Доц. др Тања Миличић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Примарни експанзивни процеси надбубрежних жлезда се одликују разноликошћу клиничке слике, због различите ембриолошке и функцијске хетерогености и представљају велики дијагностички и терапијски изазов. Актуелне смернице, иако добро дизајниране, показују неколико тачки разилажења, а тичу се протокола снимања, радиолошког и клиничког праћења, индикација за биопсију, као и дијагностичког и терапијског алгорита промена. Узимајући у обзир наведене тачке разилажења и растућу прецизност радиолошких модалитета, постоји стварна потреба за прецизнијим наменским радиолошким протоколом. Досадашње студије су анализирале дијагностичке перформансе ЦТ параметара само у циљу диференцијације бенигних од малигних промена. По нашим сазнањима дијагностичка моћ динамских ЦТ параметара у диференцијацији функционалног статуса експанзивних промена надбубрежних жлезда до сада није у потпуности истражена. Резултати до којих се дошло у овој дисертацији показују велики дијагностички капацитет ЦТ прегледа у прецизнијој идентификацији и још значајније – у функционалној карактеризацији експанзивних промена. Узимајући у обзир значај правовременог откривања, прецизне карактеризације бенигне промене, али и веома значајне функционалне диференцијације експанзивних процеса надбубрежних жлезда, резултати овог истраживања могу се схватити и као прилог стандардном дијагностичком алгоритму. Такође могу бити од великог значаја у одлуци о даљем терапијском протоколу, што још више доприноси смањењу будућих компликација, ефикаснијем лечењу и бољем планирању здравствених ресурса.

Др Александра Петровић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Предиктори квалитета живота пацијената са шизофренијом смештених у установи социјалне заштите

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 18. 10. 2024.

Ментор

Проф. др Марина Костић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јањић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Радмила Величковић Радовановић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања имају непосредан научни и практични допринос који омогућава боље разумевање квалитета живота пацијената оболелих од шизофреније смештених у установи социјалне заштите. Коришћење стандардизованих упитника прецизно је утврдило утицај различитих фактора социодемографског и клиничког типа на квалитет живота ових пацијената, што је проширило актуелна сазнања о овом питању. Такође, резултати овог истраживања су идентификовали који социодемографски, клинички, терапијски и фактори окружења су независно удружени са бољим квалитетом живота ових пацијената и омогућили су прецизну проверу њиховог утицаја и међусобних интеракција, што ће имати и практични значај приликом планирања терапијских протокола и развоја стратегија за унапређење здравствене заштите у сфери здравственог система која је усмерена на ове пацијенте. Додатни научни допринос овог истраживања огледа се и у међусобној корелацији и постојању подударности вредности квалитета живота пацијената процењених на основу свих коришћених упитника у истраживању. Евалуација квалитета живота пацијената који болују од шизофреније смештених у установи социјалне заштите може идентификовати предикторе са сигнификантним утицајем у смислу смањења или повећања квалитета живота, што може допринети развоју стратегија за ефикаснију реинтеграцију ових пацијената у систем заједнице који их окружује.

Др Снежана Ђоровић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Социоекономске неједнакости у оралном здрављу одраслог становништва Србије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 18. 10. 2024.

Ментор

Доц. др Катарина М. Јанићијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Снежана Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Светлана Радевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милена Васић

Стоматолошки факултет у Панчеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Оралне болести су међу најчешћим незаразним болестима широм света и погађају око 3,5 милијарди људи. Према подацима СЗО 60–90% школске деце и 100% одраслих у свету има каријес, 15–20% светског становништва средњег животног доба (старости 35–44 године) је под ризиком од губитка зуба, а око 30% становништва старости 65–74 године нема своје зубе. Глобално оптерећење оралног здравља расте, посебно у земљама са ниским и средњим приходима. С обзиром на то да подаци СЗО указују да болести уста и зуба глобално представљају један од водећих јавноздравствених проблема XXI века, а да многа истраживања показују да су неједнакости у оралном здрављу веће од неједнакости у општем здрављу, дисертација се бави откривањем фактора који утичу на социоекономске неједнакости у оралном здрављу. Резултати ове дисертације треба да омогуће да се створи визија о значају оралног здравља за различите популационе групе, што ће бити основа за израду стратегија којима ће становништву бити обезбеђене информације како да повећају бригу о свом оралном здрављу и да га унапреде.

Др Сузана Ранђеловић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Десетогодишњи мониторинг срчаног застоја у ванболничким условима током имплементације European Registry Of Cardiac Arrest у Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 23. 10. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Драгица Селаковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Миодраг Срећковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Гвозден Росић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Горан Давидовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободан Обрадовић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Иван Симић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ванболнички срчани застој (ВБСЗ) је један од водећих узрока смрти у савременој популацији. До 2014. године у Републици Србији није било доследних података о ВБСЗ у Србији. Циљ ове студије је да анализира учесталост фактора који утичу на ток и исходе ВБСЗ у Србији и предикцију прехоспиталних исхода и преживљавања. Подаци су прикупљени у периоду од 2014. до 2023. године, према протоколу студије EuReCa One (ID број клиничког испитивања NCT02236819). Укупно 9303 ВБСЗ догађаја регистровано је са медијаном старости пацијента од 71 године. Укупно 59,7% пацијената су били мушкарци. Годишња инциденца ВБСЗ била је $85.60 \pm 20.73 / 100000$ становника. У свим случајевима осведоченим од стране случајног сведока, кардиопулмонална реанимација (КПР) иницирана је од стране сведока у 15,3%. Унутар групе са започетом КПР, повратак спонтане циркулације (ПСЦ) на месту задеса био је присутан у 1037/4053 случаја (25,6%), а ПСЦ на пријему у најближу болницу у 792/4053 случаја (19,5%), док је 201/4053 пацијената преживело до отпуста из болнице (5,0%). Такође, од свих пацијената који су имали ПСЦ, 89,2% је примљено у болницу живо. Вероватноћа ПСЦ на месту задеса пала је испод 50% након што је прошло 17 минута након хитног позива и 10 минута након доласка екипе хитне помоћи на место задеса. Стопе инциденце ВБСЗ у Србији су упоредиве са већином раније објављених извештаја. Постоји побољшање у укључивању посматрача у пружању КПР мера. Приметне географске и временске варијације у инциденци ВБСЗ и даље су присутне. КПР инициран од стране сведока и фактори везани за временске интервале истакнути су као предиктори повољних исхода код пацијената са ВБСЗ.

Др Милка Гардашевић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена ефикасности примене плазме обogaћене тромбоцитима у процесу регенерације фацијалног нерва код кунџа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 25. 10. 2024.

Ментор

Доц. др Александра Петковић Ђурчин

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Мирослав Васовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Србољуб Стошић

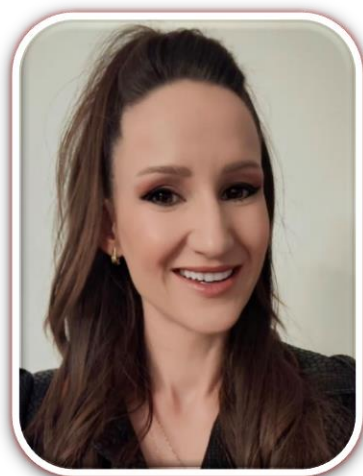
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Момир Стевановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Сprovedена истраживања у склопу експерименталне студије су значајна јер дају научни допринос у проналаску оптимизоване терапије за потпуни опоравак након повреде периферних нерава. Суплементација факторима раста из плазме обogaћене тромбоцитима представља новију и свестранију терапијску процедуру за промовисање регенерације нерава и функционалног опоравка мишића. Показано је да фактори раста активирају различите механизме сигналних каскада дисталног сегмента нерва у циљу обнављања аксона и њиховог повезивања са одговарајућим рецепторима у мишићима, чиме остварују своје вишеструке ефекте у процесу неурорегенерације. У литератури постоји мало података заснованих на експерименталним студијама на анималним моделима који се односе на регенерацију повређеног фацијалног нерва применом плазме богате тромбоцитима, па су оскудни подаци о препорученим дозама, начину припреме и потенцијалним механизмима дејстава плазме обogaћене тромбоцитима.

Др Марија Медовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекти различитих терапијских модалитета на оксидациони статус пацијената са псоријазом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 25. 10. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Весна Миличић

Факултет медицинских наука Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ана Равић Николић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Гордана Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јована Јаковљевић-Узелац

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати докторске дисертације су показали да су све примењене системске терапијске процедуре (MTX и биолошка терапија) довеле до побољшања клиничке слике болести. Најбоље клиничко побољшање болести на основу PASI и BSA скорa показали су пацијенти на Secukinumab-у, а најслабије пацијенти на MTX. Код свих испитаника је примећено евидентно побољшање реуматских тегоба на основу EARP скорa након иницијалних 16 недеља лечења, са том разликом што пацијенти на MTX и Ustekinumab-у одржавају тренд побољшања током времена праћења, док пацијенти на Secukinumab-у имају скоро идентичан скор током времена. Потврђено је скоро идентично драстично побољшање квалитета живота свих лечених пацијената на основу DLQI скорa, невезано за примењену терапијску опцију. Све примењене терапијске опције изазвале су смањење вредности O2-, MTX и Ustekinumab су изазвали и благо смањење TBARS, док ни једна терапијска опција нема утицаја на вредности H2O2 и NO2- током времена праћења. Ustekinumab утиче на повећање вредности свих мерених параметара антиоксидационе заштите (SOD, CAT, GSH), Secukinumab је утицао само на повећање SOD, на CAT и GSH нема утицаја, док је MTX напротив изазвао смањење активности свих ових параметара током периода праћења. Поредећи са контролном групом здравих испитаника, пацијенти са псоријазом имају веће вредности O2- и H2O2, а мање SOD и CAT, док су вредности TBARS, NO2- и GSH скоро идентичне. Маркери ОС су већи код жена у односу на мушкарце са псоријазом, док та разлика није примећена када су у питању параметри антиоксидационе заштите. ОС је већи, а ADS мања код старијих пацијената са псоријазом, код којих болест дужи траје, код пацијената са коморбидитетима и код пушача, док конзумирање алкохола и кафе, позитивна породична анамнеза, брачни и образовни статус немају утицаја на редокс равнотежу код псоријазе.

Др Александар Ненадовић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Синдром сагоревања као предиктор квалитета живота код медицинских сестара-техничара у јединицама интензивне неге у кардиоваскуларној хирургији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 28. 10. 2024.

Ментор

Проф. др Марија Секулић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Нела Ђоновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Снежана Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Николина Бањанин

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове дисертације допринеће бољем разумевању утицаја синдрома сагоревања на раду на квалитет живота код запослених здравствених радника у јединицама интензивне неге у кардиоваскуларној хирургији, као и креирању мера превенције које би обезбедиле побољшање квалитета живота и смањење степена изгарања у овој популационој групи, што би уједно допринело и већем задовољству запослених и повећању ефикасности рада.

Др Миладин Бошковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Синтеза, карактеризација и потенцијални антитуморски ефекти 1,5-нафтиридинских динуклеарних комплекса паладијума(II)

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 12. 11. 2024.

Ментор / Коментори:

Проф. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марија Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Гордана Радић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Данијела Максимовић-Иванић, научни саветник

Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић” у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет ове докторске дисертације је синтеза, структурна карактеризација и испитивање потенцијалног антитуморског дејства нових 1,5-нафтиридинских динуклеарних комплекса паладијума(II). Синтетисано је пет комплекса који се разликују у хелатним диаминским лигандима, а њихова биолошка активност је испитана *in vitro* на више ћелијских линија људског и мишјег карцинома. Сви комплекси су показали дозно-зависно смањење одрживости туморских ћелија, при чему је комплекс Pd5 испољио најизраженији цитотоксични ефекат. Механизам његовог дејства повезан је са индукцијом апоптозе путем смањене експресије антиапоптозног протеина Bcl-2 и повећане активности каспазе-3. Добијени резултати указују на значај конформационих разлика хелатних прстенова за биолошку активност и потврђују потенцијал динуклеарних комплекса паладијума(II) као основе за развој нових антитуморских агенаса.

Др Маријана Анђић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

*Развој топикалних формулација на бази етарског уља смиља (*Helichrysum italicum*) и испитивање њиховог потенцијала у третману рана и инфламације*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 13. 11. 2024.

Ментор

Проф. др Јована Брадић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Мирослав Соврић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Вељко Крстоношић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се у развоју и свеобухватној карактеризацији нових топикалних формулација на бази етарског уља *Helichrysum italicum*, са потврђеним антиинфламацијским и епителизирајућим ефектом. Први пут је систематски испитана безбедност њихове дермалне примене у складу са OECD смерницама, чиме је потврђена висока дермална толеранција и безбедност формулација. Истраживање је обухватило експерименталну процену ефикасности на животињским моделима локалне инфламације и зарастања рана, уз примену интегрисаног приступа који обухвата макроскопске, биохемијске и хистопатолошке анализе. Добијени резултати по први пут показују да етарско уље смиља у склопу дермалних формулација значајно инхибира развој едема, утиче на маркере инфламације и оксидативног стреса, те убрзава регенерацију ткива и синтезу колагена. Овим истраживањем успостављена је научна основа за рационалну примену природних активних супстанци у савременој дермалној терапији, као и за развој иновативних, безбедних и ефикасних топикалних препарата намењених третману локалне инфламације и убрзаном зарастању рана.

Др Марина З. Марковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Прогностички значај експресије VEGF, bcl2 и сурвивина код узнапредовалог немикроцелуларног карцинома плућа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 29. 11. 2024.

Ментор

Проф. др Марина Петровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Слободанка Митровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Александар Даговић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Раде Милић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Претпоставка модерног истраживања је да се исход пацијената са карциномом плућа може побољшати комбиновањем клиничких параметара са различитим биолошким маркерима. Циљ овог истраживања било је испитивање корелације експресије VEGF, Bcl2 и сурвивина у немикроцелуларном карциному плућа са патохистолошким параметрима тумора и клиничким параметрима испитиваних болесника. У истраживање су укључени пацијенти који су имали неситноћелијски карцином плућа, а који су на основу клиничког стадијума класификовани у локално узнапредовали и метастатски клинички стадијум. Поред дијагнозе, микроскопски преглед је укључивао одређивање стандардних и нестандартних особина тумора. Хистопатолошки извештај садржи податке о хистолошком типу и степену диференцијације тумора, нуклеарном градусу и присуству стромалне моноклеарне реакције. Имунохистохемијски је одређивана ткивна експресија релевантних маркера применом антитела (VEGF, Bcl2 и сурвивин). У испитиваној популацији је показано да хистолошке подгрупе неситноћелијског карцинома плућа показују разлику у VEGF и Bcl-2 експресији. Када је посматран целокупан узорак испитаника, показан је утицај VEGF експресије на преживљавање код пацијената у IV стадијуму болести. Такође, показана је повезаност VEGF експресије и примене антиангиогенезног агенса код аденокарцинома. Експресија VEGF била је у негативној корелацији са Bcl-2 код пацијената са неситноћелијским карциномом плућа. Са друге стране, сурвивин није показао статистичку значајност у односу на испитиване клиничкопатолошке карактеристике пацијената са неситноћелијским карциномом плућа. С обзиром на то да су раст и прогресија тумора зависни од степена неоваскуларизације, логична је повезаност антиапоптозе са стварањем или повећањем ангиогеног фенотипа. Испитивани маркери укључени у регулацију ћелијског циклуса, процес ангиогенезе и апоптозе имају значајну улогу у терапијском одговору и клиничком исходу код пацијената са неситноћелијским карциномом плућа.

Др Катарина Распоповић

(Подгорица)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Евалуација фактора ризика за настанак фрактура екстремитета деце при случајном повређивању

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 18. 12. 2024.

Ментор

Проф. др Радиша Војиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Бранко Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јовица Шапоњски

Медицински факултет у Београду

Доц. др Валентина Опанчина

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Повреде деце представљају један од огромних и до сада нерешивих проблема савремене светске популације, чији велики део чине случајне повреде и фрактуре настале током случајног повређивања деце. Шире гледано, повреде у децем периоду могу обухватити један или више делова тела, органа или органских система. Такође, могу бити повређена само мека, површна ткива или могу бити захваћени унутрашњи паренхиматозни и/или шупљи органи; могућа је и комбинација повреда меких ткива и унутрашњих органа, а повредом могу бити захваћени и коштанозглобни систем без или са фрактуром једне или више костију. Најчешће повређивана регија код деце са насталом фрактуром су екстремитети, због своје изложености, начина повређивања и многих других фактора. Фрактура се идентификује на снимљеној радиографији као линеарно, јасно ограничено расветљење унутар неког дела кости и поремећај или прелом, у већој или мањој мери, у суседном кортексу посматране кости праћен различитим степеном померања фрактурних крајева. Сви фактори који имају било какав утицај на настанак повреда и/или фрактура код деце су веома разнолики и изразито хетерогени. У значајној мери нису до краја проучени или се саопштени резултати разликују, а истраживања из различитих земаља често нису у сагласности у многим аспектима. Због чињенице да су случајне повреде деце велики и значајан глобални проблем јавног здравља, неопходно је идентификовати, проучити и класификовати све факторе ризика који доводе до повреда и фрактура. Када се то постигне могуће је примењивати мере превенције на нивоу породице, школе, спортских друштава и шире друштвене заједнице.

Др Миона Глишић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање цитотоксичности новосинтетисаних комплекса паладијума III на ћелије сквамoцелуларног карцинома усне дупље (in vitro)

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 28. 1. 2025.

Ментор

Проф. др Милан Зарић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Исидора Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Петар Чановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Тибор Сабо

Хемијски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Најчешћи тип малигнитета усне дупље су сквамoцелуларни карциноми – малигни тумори који потичу од ћелија мукозе. Иако је значај савремених хемиотерапеутика у терапији немерљив, због учесталих нежељених дејстава и развоја резистенције на терапију и даље се трага за новим хемиотерапеутицима. У оквиру ове докторске дисертације испитиван је антитуморски ефекат, као и механизам дејства новосинтетисаних динуклеарних комплекса паладијума: Pd1 ($[(\text{Pd}(\text{dien}))_2(\mu\text{-pz}))(\text{ClO}_4)_4$ и Pd2 ($[(\text{Pd}(\text{dien}))_2(\mu\text{-pydz}))(\text{ClO}_4)_4$ на ћелијске линије: SCC-4 – сквамoцелуларни карцином језика и MRC-5 – фибробласти (контрола). Као референтни цитостатици коришћене су цисплатина и оксалиплатина. Резултати до којих се дошло у овој студији показали су да тестирани комплекси паладијума Pd1 и Pd2 делују цитотоксично на ћелије сквамoцелуларног карцинома језика SCC-4, а демонстрирају слабо цитотоксично дејство на испитиване фибробласте. Такође, ови комплекси индукују смањење вијабилности туморских ћелија активирањем програмиране ћелијске смрти. Поред тога, Pd1 и Pd2 значајно мењају однос проапоптотичног протеина bax и антиапоптотичног bcl-2 протеина код коришћених ћелија сквамoцелуларног карцинома језика SCC-4 тако што повећавају концентрацију bax протеина и смањују концентрацију bcl-2 протеина. Такође, Pd1 и Pd2 условљавају повећање процента ћелија које емитују флуоресценцу на каспазу-3. Наши новосинтетисани комплекси паладијума(II), Pd1 и Pd2 селективно смањују вијабилност ћелија сквамoцелуларног карцинома тако што ремете однос проапоптотичних и антиапоптотичних протеина и доводе до активације каспаза-зависног унутрашњег (митохондријалног) пута апоптозе.

Др Сања Вујовић Ристић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Утицај оралних промена и симптома на квалитет живота пацијената са примарним Сјегреновим синдромом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 11. 2. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Драган Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Момир Стевановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марина Костић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Дејана Ружић Зечевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Радмила Обрадовић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Значај ове студије огледа се у дубљем разумевању комплексне интеракције између аутоимуног обољења као што је примарни Сјегренов синдром, оралног здравља и квалитета живота. Закључци проистекли из овог истраживања могу бити кључни за унапређење већ постојећих знања о примарном Сјегреновом синдрому и сродним стањима, што потенцијално може резултирати напретком на пољу дијагностике и терапије. Фокусирањем на утицај који оралне промене и симптоми имају на квалитет живота, указује се на фундаментални допринос оралног здравља целокупном здравственом стању, али и општем благостању пацијената са примарним Сјегреновим синдромом, што може довести до развоја персонализованих и последично, ефикаснијих терапијских протокола. Поред тога, превод на српски језик, адаптација и валидација специфичног упитника за процену квалитета живота пацијената са примарним Сјегреновим синдромом ће омогућити свеобухватнија и прецизнија мерења овог исхода у будућим клиничким истраживањима, али и у свакодневној пракси, обезбеђујући боље разумевање потреба пацијената, праћење прогресије обољења и процену ефикасности примењене терапије. Сазнања добијена из ове студије могу потенцијално инспирисати истраживања на тему иновативних третмана, али и развој стратегија које ће помоћи пацијентима да се носе са емоционалним и социјалним импликацијама живота са овим обољењем.

Др Ивана Јелић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Анализа утицаја тежине хроничне опструктивне болести плућа на исходе лечења и квалитет живота пацијената са коморбидитетом депресије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 11. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Горан Михајловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Бранимир Радмановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Чекеревац

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Звездана Јовановић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Значај ове студије огледа се у дубљем разумевању комплексне симптоматологије хроничне опструктивне болести плућа са коморбидитетом депресије, као и идентификовању промена у степену депресивности код пацијената са ХОБП-ом током процеса њиховог лечења, односно након употребе антидепресива. Како је хронична опструктивна болест плућа врло распрострањено обољење савременог доба, праћење исхода лечења и испитивање квалитета живота код пацијената са коморбидитетом депресије је важно не само за оболеле, већ и за лекаре. Од великог је значаја сагледати комплетан здравствени статус оболелих, јер често болесници са истим соматским тегобама немају и исте субјективне тегобе до којих болест доводи, тако да је персонализовани приступ пацијенту од круцијалног значаја за њихово свакодневно функционисање. Резултати добијени овим истраживањем представљају значајан корак ка побољшању квалитета живота пацијената са симптомима депресије оболелих од хроничне опструктивне болести плућа, лечених коришћењем антидепресивне терапије, а тиме и целокупног исхода лечења оболелих од ХОБП-а.

Др Минела Вапљанин Муратовић

(Нови Пазар)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Фармакоекономска анализа каузалне терапије церебралне адренолеукодистрофије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Милош Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Ана Пејчић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Горана Недин Ранковић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Може се рећи да је развој лекова за лечење ретких болести у експанзији. Каузалне терапијске опције доступне су за све већи број ових тешких поремећаја, што је добра вест са егалитарне и хуманитарне тачке гледишта и заштите основних права пацијената. Међутим, лекови за каузално лечење ретких болести су углавном веома скупи, због чега трошкови лечења ових поремећаја постају све веће оптерећење за фондове здравствених осигурања широм света. Због тога резултати ове докторске дисертације имају практичан значај, јер пружају научно утемељена сазнања и информације од значаја пре свега фармацеутским компанијама, али и фондовима здравствених осигурања и другим организацијама, које би удруживањем идеја требало да пронађу решења како да еливалдоген аутотемцел учине економски доступним свим пацијентима код којих је индикована његова примена. Увидом у доступну научну литературу може се увидети да су фармакоекономске анализе у којима се испитује исплативост лекова за лечење ретких болести још увек веома ретке, што указује на иновативност и научни значај ове докторске дисертације.

Др Јана Мојсиловић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај хроничне примене амлодипина на увећање гингиве: процена фактора ризика, параметара оксидативног стреса, хистолошких маркера и квалитета живота

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Марина Костић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Гвозден Росић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Момир Стевановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Радмила Обрадовић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација пружа допринос кроз детаљну анализу фактора који утичу на развој амлодипином изазваног увећања гингиве – нежељеног дејства које је слабо препознато у стоматолошкој клиничкој пракси, али доказано нарушава функционалност и естетски изглед пацијената. Значај добијених резултата огледа се у идентификацији кључних фактора ризика, параметара оксидативног стреса и хистолошких маркера који могу утицати на развој овог стања. Добијени подаци пружају основ за дубље етиопатогенетско разумевање увећања гингиве изазваног амлодипином, али и развој потенцијалних превентивних, дијагностичких и терапијских стратегија. Поред тога, резултати истраживања представљају основу за развој специфичних препорука које могу побољшати клиничку праксу и превенцију нежељених ефеката лека. Идентификација нових биолошких маркера повезаних са овим стањем може послужити као алат за рано препознавање пацијената са повећаним ризиком од увећања гингиве, што омогућава правовремену интервенцију и прилагођавање терапије. Коначно, резултати ове дисертације доприносе свеобухватном сагледавању квалитета живота пацијената на дуготрајној терапији амлодипином, постављајући темеље за будућа истраживања и клиничке интервенције у области медикаментозно изазваних промена на гингиви.

Др Александра Димитријевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Инфламационо-оксидациони статус трудница које болују од тромбофилије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 28. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Јанко Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александар Живановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Оливера Милошевић Ђорђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Ана Митровић Јовановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Имајући у виду да улога оксидационог стреса и инфламације у патогенези тромбофилије у трудноћи није у потпуности разјашњена, циљ ове студије био је да се процени редокс и цитокински статус трудница са тромбофилијом у сва три триместра трудноће. Студија је обухватила 120 трудница које су биле подељене у две групе: група трудница са тромбофилијом и група са трудница здравом физиолошком трудноћом, без тромбофилије. На крају првог, другог и трећег триместра трудноће рађене су биохемијске анализе и у крви су одређивани нивои супероксид анјон радикала, водоник пероксида, нитрита, индекс липидне пероксидације, ниво редукованог глутатиона, активности супероксид дисмутазе и каталазе, као и вредности интерлеукина-6 и фактора некрозе тумора алфа. Током периода гестације забележена је различита динамика ослобађања прооксиданаса, антиоксиданаса, као и проинфламаторних цитокина и у групи са тромбофилијом и код здраве трудноће. Више вредности прооксиданаса и ниже вредности параметара антиоксидационог система заштите забележене су у групи жена са тромбофилијом у поређењу са здравим трудницама током првог и другог триместра. С друге стране, током трећег триместра није било значајних разлика у мереним параметрима између групе са тромбофилијом и здраве трудноће. Генерално посматрано, тромбофилија је била повезана са погоршањем антиоксидационог капацитета, који се различито мењао од првог до трећег триместра, кроз различите параметре. Ова студија може бити полазна основа за будућа истраживања која би разјаснила улогу тромбофилије у модулацији редокс хомеостазе.

Др Тијана В. Продановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекти ране инхалаторне примене кортикостероида на редокс статус трахеалног аспиригата превремено рођене деце са респираторним дистрес синдромом

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 4. 3. 2025.

Ментор

Проф. др Драгана Савић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александра Симовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Сергеј Пријић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Сузана Петровић Савић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Доц. др Валентина Опанчина

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове дисертације огледа се у детаљнијем разумевању утицаја ране примене инхалационих кортикостероида на оксидо-редукциону равнотежу код новорођенчади, кроз анализу биомаркера оксидативног стреса у трахеалном аспиригату. Поред тога, истраживање доприноси развоју метода софтверске обраде радиографских снимака плућа, чиме се омогућава објективнија и прецизнија процена плућних промена. Практични значај дисертације огледа се у идентификовању потребе за оптимизацијом супортивне терапије ради контроле оксидативног стреса током инхалационе примене кортикостероида код неонатуса, као и у постављању основа за развој алгоритама који би клиничарима омогућили поузданију процену тежине респираторног дистрес синдрома код превремено рођене деце.

Др Зоран Јовановић

(Шабач)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање узрока, степена, учесталости и последица насиља над здравственим радницима у специјалним психијатријским установама у Републици Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 5. 3. 2025.

Ментор

Проф. др Душан Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милица Бајчетић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Срђан Миловановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Значај ове студије огледа се у дубљем разумевању важности препознавања и превенције насиља на специфичним радним местима каква су места здравствених радника у психијатријским установама. У нашим здравственим установама не постоје подаци о преваленцији насиља, факторима који су повезани са изложеношћу насиљу међу здравственим радницима, карактеристикама доживљеног насиља и последицама које остављају такви инциденти на запослене. Ова студија указује на значај превенције насиља над здравственим радницима у психијатријским установама у Републици Србији и на неопходност интервенција у циљу заштите запослених у виду обуке, пружања мера физичке заштите, раног откривања запослених изложених вербалном насиљу као потенцијалног претходника физичком насиљу, формирању политике заштите запослених и већој подршци надређених. Насиље на радном месту има значајан негативан утицај на здравствене раднике јер утиче на њихово психичко и физичко здравље, што доводи до финансијских и друштвених трошкова за запослене, организацију и друштво. Присуство узнемирујућих догађаја као што је насиље на послу негативно утиче на квалитет радног живота и може умањити добробит и учинак запослених. Психолошки утицај насиља на радном месту на запосленог је веома изражен, а његове импликације на здравствени сектор су још израженије. Постоји суштинска потреба за заједничким напорима свих нивоа у здравственом сектору у циљу заштите здравствених радника.

Др Вера Симић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Јавноздравствени аспект депресивности одраслог становништва Републике Србије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 12. 3. 2025.

Ментор
Проф. др Ивана Симић Вукомановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Светлана Радевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Бранимир Радмановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Александар Вишњић
Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати докторске дисертације могу дати велики допринос у даљем планирању организације здравствене заштите у Републици Србији, како би се очувало и побољшало ментално здравље становништва Републике Србије. Резултати ове докторске дисертације могу побољшати ефикасност здравственог система и омогућити праћење предиктора депресивности код одраслог становништва у нашој земљи, што може бити полазна тачка у креирању бројних јавних и здравствених политика, мера превенције, скрининга. Закључци донети у овој дисертацији могу бити од јавног интереса и националног значаја. Подаци ће унапредити планирање интервенција у здравственој заштити које ће довести до побољшања здравственог стања становништва и раног препознавања и лечења депресивности.

Др Александар Ђермановић

(Нови Сад)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Значај екстралеваторне абдоминоперинеалне ексцизије (ЕЛАПЕ) у хирушком лечењу пацијената са карциномом ректума

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 14. 3. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Зоран Радовановић

Медицински факултет у Новом Саду

Проф. др Александар Цветковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Бојан Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Марко Спасић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Бранко Бранковић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У Србији велики проблем представља неимплементиран скрининг програм за верификовање раног колоректалног карцинома. Као резултат тога велики број пацијената се дијагностикује у локално унапредовалој фази болести. Карцином дисталног ректума захтева са хирушког аспекта ампутацију ректума, која је сама по себи веома захтевна, а код локално унапредовалих карцинома ректума често доводи до интраоперативне перфорације препарата, позитивне циркуферентне ресекционе маргине и Р1 интраоперативног статуса, који су лоши прогностички фактори за рани релапс болести. Екстралеваторна абдоминоперинеална ексцизија (ЕЛАПЕ) је хирушка оперативна техника која се у Србији и региону једино ради у Институту за онкологију Војводине. Ова иновативна хирушка техника на простору Србије и региона смањује могућност претходно наведених лоших прогностичких фактора. Ова студија представља прво истраживање у Србији на тему улоге екстралеваторне абдоминоперинеалне ексцизије (ЕЛАПЕ) у хирушком лечењу пацијената са карциномом ректума.

Др Милош Ж. Живић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Клиничко-патохистолошки налаз и параметри инфламације код пацијената са оралним манифестацијама Кронове болести

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 27. 3. 2025.

Ментор

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Мирослав Васовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александра Сокић Милутиновић

Медицински факултет у Београду

Доц. др Невена Гајовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Овим истраживањем је доказано да је код испитаника са Кроновом болешћу и пародонтопатијом инфламација значајно израженија, што је утврђено вишим концентрацијама проинфламаторних цитокина (IL-1, IL-6, IL-17, IFN- γ , TNF- α) у серуму, фецесу, пљувачци и сулкусној течности. Пацијенти са тежом или активном Кроновом болешћу (мерено CDAI, CDEIS, SES-CD индекси) чешће имају тежу форму пародонтопатије, при чему су ендоскопски индекси за процену активности Кронове болести значајно виши код трећег стадијума пародонтопатије. Th1 и Th17 имунски одговори су активнији код виших стадијума пародонтопатије (виши IL-17, нижи IL-10), а клинички параметри пародонтопатије (дубина пародонталног џепа, ресорпција алвеоларне кости) корелирају са проинфламаторним цитокинима, указујући на системску инфламацију узроковану пародонтопатијом. Повећане вредности фекалног калпротекина код испитаника са Кроновом болешћу и пародонтопатијом сугеришу његову могућност као биомаркера за прогнозу пародонтопатије.

Др Иван Миловановић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Интеракције између лекова код хоспитализованих уролошких болесника

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 27. 3. 2025.

Ментор
Доц. др Ана Пејчић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Дејана Ружић Зечевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јасмина Миловановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Банчевић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове докторске дисертације дају значајан допринос разумевању проблематике потенцијалних интеракција између лекова у популацији хоспитализованих уролошких болесника: идентификована је фаза у којој су болесници изложени највећем броју потенцијалних интеракција између лекова, лекови који најчешће учествују у њима, као и фактори који утичу на њихов број. Укупан број и број потенцијалних интеракција у оквиру појединачних категорија био је највећи током хоспитализације, а најмањи на пријему. Са појавом већег броја потенцијалних интеракција између лекова, без обзира на категорију потенцијалне интеракције, у барем једној фази били су удружени дужина хоспитализације, аритмије, деменција, било који степен инсуфицијенције бубрега, малигно обољење, оперативно лечење током хоспитализације, број прописаних лекова и различите фармаколошке групе лекова, док су протективан ефекат у барем једној фази имали старост, исхемијска болест срца, хипертензија и развој инфекције током хоспитализације. Ефекат једног фактора (бубрежне колике) зависио је од фазе лечења и категорије потенцијалне интеракције. У пракси ови резултати могу помоћи у дефинисању субпопулација хоспитализованих уролошких болесника са високим ризиком за настанак потенцијалних интеракција између лекова, као и за планирање увођења мониторинга за њихово рано откривање и конкретних корективних мера за отклањање или ублажавање утицаја фактора за које је показано да су значајно повезани са бројем потенцијалних интеракција, што може имати позитиван утицај на побољшање безбедности хоспитализованих уролошких болесника и смањење трошкова лечења.

Др Милан Ђорђић

(Ваљево)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Ефекат несанице на исходе физикалне терапије код пацијената са цервикалним и лумбалним болом у клиничкој пракси

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 22. 4. 2025.

Ментор / Коментори:
Проф. др Александра Јуришић Шкевин
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Бранимир Радмановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Владимир Јањић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Ивана Карличић Сташевић
Медицински факултет у Косовској Митровици
Доц. др Весна Грбовић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља значајан допринос у области физикалне медицине и рехабилитације, са посебним освртом на интеракцију између поремећаја сна и ефеката физикалне терапије. Истраживањем је испитан утицај несанице на исходе физикалне терапије код пацијената са цервикалним и лумбалним болом у условима рутинске клиничке праксе. Анализом података добијених током терапијског процеса утврђено је да присуство несанице значајно утиче на смањење бола, слабије функционално побољшање и мањи напредак у квалитету живота пацијената. Добијени резултати указују да несаница представља независан негативан фактор у исходима физикалне терапије и да је њено благовремено препознавање од кључног значаја за успешну рехабилитацију. Посебан допринос рада огледа се у првом систематском испитивању повезаности сна и физикалне терапије у домаћој клиничкој пракси, што омогућава нов приступ планирању рехабилитационих програма. Резултати дисертације указују на потребу увођења процене и третман поремећаја сна као саставног дела терапијског процеса код пацијената са хроничним цервикалним и лумбалним болом. Практична вредност истраживања огледа се у могућности примене добијених налаза у свакодневној клиничкој пракси, као и у развоју мултидисциплинарних модела лечења који укључују физиотерапеуте, лекаре и стручњаке за медицину сна. Добијени резултати имају потенцијал да унапреде ефикасност физикалне терапије, скрате време опоравка и побољшају квалитет живота пацијената са хроничним болом кичме.

Др Мирјана Попадић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Вертикална ex vivo дермоскопија пигментних лезија коже

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 28. 4. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Слободанка Митровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Димитрије Брашанац

Медицински факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ана Равић Николић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милица Мијовић

Медицински факултет у Косовској Митровици

Проф. др Весна Миличић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Примена вертикалне *ex vivo* дермоскопије, као најмање истражене дијагностичке методе, у свакодневном клиничком раду омогућава анализу субклиничког ширења пигментних промена коже и бољу процену маргина тумора. У будућности примена вертикалне *ex vivo* дермоскопије на свежем ткиву могла би да омогући бољу процену адекватности маргина ресекције и тиме потенцијално смањити учесталост рецидива (дермоскопска варијанта Мохсове технике).

Др Бранко Андрић

(Рашка)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

*Улога експресије СОРВ2 и процеса апоптозе у настанку карцинома
ендометријума*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 29. 4. 2025.

Ментор

Проф. др Петар Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Зоран Протрка

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Биљана Љујић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Аљоша Мандић

Медицински факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Рано откривање карцинома ендометријума кључно је за успешно излечење пацијенткиња. Адекватан скрининг тест за детекцију карцинома ендометријума који је укључен у стандардну клиничку праксу тренутно не постоји, због чега постоји потреба за откривање нових начина дијагностиковања овог малигнитета. Регулаторни механизми укључени у процес апоптозе испитивани у овој дисертацији имају битну улогу у настанку карцинома и код појединих малигнитета се могу користити као прогностички параметар за постојање метастаза, стопу преживљавања или као помоћ при одређивању терапије (генска терапија). Резултати ове студије би могли пронаћи клиничку примену у терапији пацијенткиња које се одлуче на лечење у сврху задржавања фертилности. Испитивање поремећаја на ћелијском нивоу, нарушавање хомеостазе и диференцијације ћелије ново је поље које би могло помоћи у лечењу и праћењу пацијенткиња. Ово истраживање наводи да би у будућности требало тражити одговоре на молекуларном нивоу. Преломне вредности експресије СОРВ2 могу бити водич да се пронађу и други био-маркери који удружени могу помоћи у дијагностиковању и персонализованом лечењу појединих пацијенткиња. Ова студија је показала да се молекуларне промене које се догађају на ћелијском нивоу и које доводе до поремећаја ћелијске хомеостазе морају уврстити у неке будуће протоколе дијагностиковања и лечења карцинома ендометријума.

Др Никола Савић

(Ваљево)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Предиктори и исходи неостварених здравствених потреба популације
старих у Републици Србији*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 29. 4. 2025.

Ментор
Проф. др Сања Коцић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Светлана Радевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Светлана Радовановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Верица Јовановић
Факултет здравствених и пословних студија у Ваљеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати докторске дисертације могу дати велике доприносе у даљем планирању организације здравствене заштите у Републици Србији, како би се смањио утицај неостварених здравствених потреба на популацију старог становништва Републике Србије. Резултати ове докторске дисертације могу побољшати ефикасност здравственог система и омогућити праћења тренда кретања неостварених здравствених потреба у нашој држави, што може бити полазна тачка у креирању јавних и здравствених политика. Закључци донети на основу ове дисертације могу бити од јавног интереса и националног значаја. Подаци ће унапредити планирање интервенција у здравственој заштити које ће довести до побољшања приступачности и доступности здравственог система старијим грађанима. Резултати ове докторске дисертације добили су највише оцене од стране рецензената и публиковани су у међународним часописима највише научне категоризације.

Др Светлана Поповић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Анализа фактора ризика удружених са неповољним исходима лечења код инвазивне кандидијазе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 30. 4. 2025.

Ментор
Проф. др Весна Беговић Купрешанин
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Предраг Чановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Драган Миловановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Радослава Додер
Медицински факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Применом униваријантне регресионе анализе је показано да: дијабетес мелитус тип 1/2 значајно повећава вероватноћу смртог исхода болесника са инвазивном кандидијазом; инвазивна механичка вентилација не утиче значајно на смртни исход болесника са инвазивном кандидијазом; лечење болесника у ЈЛ, као и дужина лечења у данима у ЈЛ и ван ЈЛ, не утичу значајно на смртни исход болесника са инвазивном кандидијазом; претходне хируршке интервенције у абдомену, пласиран централни венски и уринарни катетер, други коморбидитети, време депласирања централног венског катетера од постављања дијагнозе инвазивне кандидијазе, хемодијализа, примена тоталне парентералне исхране, број и дужина примењених антибиотика, време почетка антигљивичне терапије, неутропенија не утичу значајно на смртни исход болесника са инвазивним кандидијазом у нашој студији. Мултиваријантна регресиона анализа је показала да: механичка вентилација повећава три пута вероватноћу смртог исхода болесника са инвазивном кандидијазом, у односу на болеснике без механичке вентилације; дијабетес мелитус 1/2 и хемотерапија код болесника са инвазивном кандидијазом приближно седам пута повећавају ризик за смртни исход у поређењу са основним ризиком, док имуносупресивна терапија гранично утиче на исход ових болесника. Старост 65 година и више значајно повећава вероватноћу смртог исхода код болесника са инвазивном кандидијазом. Интеракција три фактора, који укључују старост болесника, прописивање више од 3 антибиотика и неутропенију немају значајног ефекта на исход оболелих од инвазивне кандидијазе. Пацијенти са дијабетес мелитусом 1/2, пацијенти који примају хемотерапију на механичкој вентилацији имају вишеструко повећан ризик од смртог исхода у болници. На основу резултата до којих се дошло у овој дисертацији могу се евидентирати фактори ризика за настанак и исход инвазивне кандидијазе код одређених категорија болесника, што захтева правовремену примену антифунгалне терапије и спречавање смртог исхода.

Др Романа Суша

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекат терапије континуираним позитивним притиском ваздуха на депресивне поремећаје и квалитет живота код пацијената са опструктивном sleep апнеом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 8. 5. 2025.

Ментор

Проф. др Иван Чекеревац

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марина Петровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Јањић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Марија Вукоја

Медицински факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Преглед доступне литературе указује на то да су до данас испитани соматски коморбидитети OSA, док се на психијатријске поремећаје у овој групацији пацијената мање обрађала пажња. Резултати ове дисертације треба да скрену пажњу свим клиничарима на значајну учесталост депресивних и анксиозних поремећаја у групи пацијената са опструктивном апнејом у сну.

Др Нада Анђелић

(Нови Сад)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекат рекрутман маневра на статичку плућну комплијансу код пацијената у општој анестезији за лапароскопску холецистектомију

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 12. 5. 2025.

Ментор

Проф. др Ненад Зорнић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јасна Јевђић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Татјана Вуловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Предраг Стевановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Стратегија механичке вентилације пацијената током анестезије је од изузетног значаја, посебно код лапароскопских интервенција. Формирање пнеумоперитонеума код лапароскопске холецистектомије, посебно код ризичних група пацијената, може допринети развоју постоперативних плућних компликација. Због тога, превенцију настајања ателектаза током анестезије треба започети одмах, након увода у анестезију, применом протективних мера вентилације, малих дисајних волумена, умерених вредности РЕЕР-а уз повремену примену алвеоларног рекрутман маневра. У овој студији је доказано да овакав приступ механичкој вентилацији плућа у току лапароскопске холецистектомије доводи до повећања статичке плућне комплијансе, побољшања гасне размене и малог утицаја интервенције на средњи артеријски притисак, код нормално ухрањених и гојазних пацијената, те га сматрамо безбедним. Стратегија механичке вентилације која је примењена у овој студији би се могла увести као препорука за вођење механичке вентилације плућа током анестезије.

Др Младен Грујић

(Бијелина)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Стилови живота као предиктори гојазности код деце средњошколског узраста у Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 20. 5. 2025.

Ментор

Проф. др Марија Секулић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Далибор Стајић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Ивица Петровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Немања Ранчић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Полазећи од чињенице да добро познавање здравственог понашања деце средњошколског узраста у једној средини омогућава формирање стратегија за промоцију здравља и превенцију гојазности, циљ дисертације је био да испита преваленцу гојазности у испитиваној популацији, повезаност социодемографских и социоекономских карактеристика и гојазности, повезаност између стилова живота, детерминанти здравља (навике у исхрани, физичка активност, начин провођења слободног времена, конзумирање цигарета, алкохола, психоактивних супстанци и лекова) и гојазности, као и повезаност између коришћења здравствене заштите (ванболничке, болничке, приватне праксе) и гојазности код деце средњошколског узраста. Добијени резултати дају оригиналан допринос разумевању појаве гојазности код деце средњошколског узраста у Србији. Поред теоријског значаја докторска дисертација има и практични значај, јер се резултати спроведеног истраживања могу користити за даља истраживања, као и за креирање и примену здравствено васпитних интервенција за превенцију гојазности и њених последица.

Др Батрић Бабовић

(Подгорица)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Повезаност биохемијских и параметара инфламације са менталним статусом и квалитетом живота пацијената на хроничном програму хемодијализе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 23. 6. 2025.

Ментор

Проф. др Олгица Михаљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јањић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Снежана Радовановић

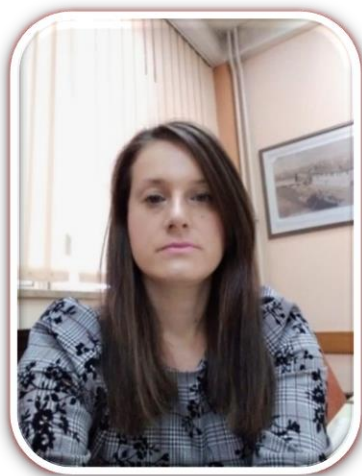
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јасна Трбојевић Станковић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у детекцији предиктора депресивности и анксиозности код пацијената са хроничном болешћу бубрега на хемодијализи. Благовремено утврђивање поремећаја менталног статуса и сагледавање психосоцијалних потреба оболелих од хроничне болести бубрега на програму хемодијализе доприноси унапређењу квалитета живота оболелих и постизању жељеног исхода кроз индивидуализацију терапијског приступа и адекватну интеграцију појединаца у друштвену заједницу. У том смислу, одређени биохемијски, хематолошки и параметри инфламације могли би постати део стратегије за скрининг депресивности и анксиозности у форми званичних мерних алата у области психонефрологије.

Др Бојана Миликић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Детерминанте здравља и неостварене здравствене потребе адолесцената у Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 3. 7. 2025.

Ментор

Проф. др Далибор Стајић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марија Секулић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Немања Ранчић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Катарина Јанићијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Добијени резултати истраживања дају оригиналан допринос разумевању детерминанти здравља и неостварених здравствених потреба адолесцената и указују на важност посвећивања пажње здрављу адолесцената у Србији. Овим истраживањем утврђене су битне статистички значајне разлике између одређених социодемографских, социоекономских и бихевиоралних детерминанти здравља и присуства хроничних болести и неостварених здравствених потреба адолесцената у Србији. Резултати овог истраживања могу дати нови правац у изради стратегија и дефинисању низа превентивних програма за побољшање и очување здравља адолесцената и повећања приступачности услуга здравствене заштите. Такође би могли да се искористе за процену ефеката рада на реформи и развоју здравственог система и креирању здравствене политике чија би имплементација допринела унапређењу здравља адолесцената у Србији.

Др Самир Вучељ

(Нови Пазар)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Нови хетеронуклеарни Pt(II)-L-Zn(II) комплекси: испитивање антитуморске активности на ћелијама колоректалног карцинома, in vitro

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 4. 7. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Тања Солдатовић

Државни универзитет у Новом Пазару

Проф. др Иван Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Др Бојана Симовић Марковић, виши научни сарадник

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Данијела Стојковић, научни сарадник

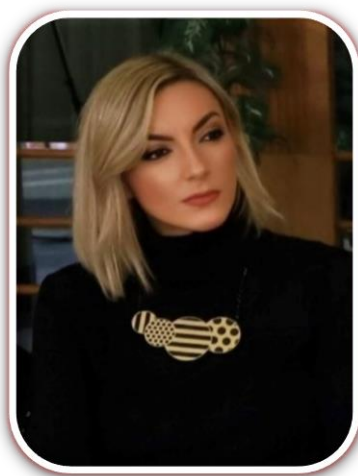
Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Сања Гргурић-Шипка

Хемијски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Колоректални карцином је један од водећих узрока смртности од малигнитета широм света, што је подстакло интензивна истраживања у области медицинске неорганске хемије у циљу проналажења ефикаснијих терапијских стратегија. Развој хетеронуклеарних комплекса представља перспективан правац унапређења металотерапије, нарочито у контексту резистенције на лекове и системске токсичности које прате хемотерапеутике базиране на платини (Pt). Лекови базирани на Pt(II) делују углавном везивањем за ДНК, али њихови нежељени ефекти проистичу из интеракција са биомолекулима који садрже сумпор. Супротно томе цинк(II), захваљујући афинитету према азотним и кисеоничним донорима атомима, доприноси повећаној реактивности хетеронуклеарних Pt(II)-L-Zn комплекса према ДНК, што резултира значајно већом цитотоксичношћу у односу на интрануклеарне комплексе. У овој студији синтетисане су серије моно- и хетеронуклеарних комплекса на бази Pt(II), терпиридинског и серијских моно- и хетеронуклеарних комплекса са Zn(II) и лигандима дериватима 4'-фенил-2,2':6',2''-терпиридина и терт-бутил-2,2':6',2''-терпиридина. Сви новосинтетисани комплекси су показали значајан афинитет везивања за ДНК и ХСА молекуле, што указује на њихову способност интеракције са биолошки релевантним биомолекулима. Молекулско моделирање је потврдило да се комплекс веже за ДНК кроз Ван дер Валсове интеракције, а Ван дер Валсове интеракције доминирају у стабилизацији везивања појединачних једињења. Добијени резултати указују да синтеза хетеронуклеарних комплекса представља ефикасан приступ за повећање цитотоксичности комбинацијом различитих биолошких активности металних центара и повећањем селективности према ћелијама карцинома колоне, док је њихово дејство на nMSC ћелије значајно смањено.

Др Андреа Мирковић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Одреднице функционалних ограничења старог становништва у Републици Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 14. 7. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Светлана Радевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Нела Ђоновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Сања Коцић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Далибор Стајић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Верица Јовановић

Факултет здравствених и пословних студија у Ваљеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати докторске дисертације могу дати велики допринос у даљем планирању организације здравствене заштите у Републици Србији, како би се смањио утицај функционалних ограничења на популацију старог становништва Републике Србије. Резултати ове докторске дисертације могу побољшати ефикасност здравственог система и омогућити праћење тренда кретања функционалних ограничења код старог становништва у нашој земљи, што може бити полазна тачка у креирању бројних јавних и здравствених политика. Закључци донети у овој дисертацији могу бити од јавног интереса и националног значаја. Подаци ће унапредити планирање интервенција у здравственој заштити старих особа са функционалним ограничењима.

Др Марко Равић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекти агониста рецептора за пептид сличан глукагону-1 на исхемијско/реперфузиону повреду изолованог срца пацова са метаболичким синдромом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 15. 7. 2025.

Ментор

Проф. др Иван Срејовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Душан Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Ђурић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У целини, налази ове студије пружају уверљиве доказе да GLP-1 агонисти имају значајан терапијски потенцијал у ублажавању метаболичких и кардиоваскуларних компликација повезаних са метаболичким синдромом. Снагом деловања на контролу гликемије, смањење липотоксичности, редукцију оксидационог стреса и побољшање кардиоваскуларне функције ови лекови могу допринети не само у превенцији далекосежних последица метаболичког синдрома, већ и побољшати квалитет живота пацијената.

Др Амра Рамовић Хамзагић

(Нови Пазар)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Анализа предикције матичности карцинома дојке и колона у третману хемиотерапеутицима применом алата математичког моделирања

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 18. 7. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Биљана Љујић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Марко Живановић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марина Газдић Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Далибор Николић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Владимир Перовић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати овог истраживања показују да су стандардне моноклонске линије карцинома дојке и колона хетерогена популација туморских ћелија које садрже и CSC. Такође, показали смо да конвенционални хемиотерапеутици могу да помогну у терапији тумора, али истовремено могу и да промовишу пролиферацију CSC, познатих као иницијатори раста и прогресије тумора. Уз то, свеприсутна полиестиренска нанопластика представља значајну ноксу у настанку малигног фенотипа и интерферирајући агенс у терапијском дејству хемиотерапеутика. И на крају, имплементација математичког моделирања и вештачке интелигенције представља значајан фактор у одлучивању избора терапије, као и разумевања биологије тумора.

Др Маја Мурић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Ефекти хроничне коадминистрације емпаглифлозина и сакубитрил/валсартана у експерименталном моделу срчане инсуфицијенције

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет медицинских наука, 5. 9. 2025.

Ментор
Проф. др Иван Срејовић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Јаковљевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Живковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јована Јаковљевић Узелац
Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У целини посматрано, резултати овог истраживања пружају убедљиве доказе да комбинована примена емпаглифлозина и сакубитрил/валсартана има синергистички ефекат, који се манифестује супериорнијом кардиопротекцијом у поређењу са монотерапијом било којим од ова два лека. Стога, коадминистрација ових агенаса може повољно утицати на кардиоваскуларну функцију пацијената са срчаном инсуфицијенцијом и сниженом ејекционом фракцијом леве коморе. Даља истраживања су неопходна ради прецизнијег увида у дугорочне ефекте ове комбиноване терапије, као и потенцијални синергистички ефекти у комбинацији са другим фармаколошким агенсима који се примењују у овој популацији пацијената. Такође, неопходно је додатно истражити ефикасност ове комбиноване терапије код пацијената са срчаном инсуфицијенцијом и придруженим коморбидитетима, како би се омогућила персонализована терапијска примена у клиничкој пракси.

Др Кемал Ђоровић

(Тутин)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Синтеза, карактеризација и испитивање биолошке активности комплекса паладијума(II) са диалкил естрима (S,S)-пропилендиамин-N,N'-ди-(2,2'-ди-(4-хидрокси-бензил)) сирћетне киселине

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 16. 9. 2025.

Ментор / Коментори:

Др Данијела Стојковић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Бојан Стојановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Иван Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Ненад Марковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Јовица Томовић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Сандра Јовичић Милић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Зоран Марковић

Државни универзитет у Новом Пазару

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Комплекси паладијум(II) представљају перспективну групу једињења са значајним потенцијалом за развој антитуморске и антимикробне терапије. У оквиру ове докторске дисертације синтетисана су четири диалкил естра (S,S)-пропилендиамин-N,N'-ди-(2,2'-ди-(4-хидрокси-бензил)) сирћетне киселине, означена као L1-L4, као и њихови одговарајући паладијум(II) комплекси (C1-C4), при чему је извршена њихова структурна карактеризација и испитивање биолошких активности. Резултати тестова цитотоксичне активности су показали да лиганд L4 показује снажну цитотоксичност према туморским ћелијама, док комплекс C4 испољава изражену селективност према неканцерогеним ћелијама. Поред тога, лиганд L4 и комплекс C4 су индуковали апоптозу у ћелијама карцинома дебелог црева (HCT116), што је потврђено повећаном експресијом активне каспазе-3, смањењем експресије антиапоптотског протеина Bcl-2, као и инхибицијом ћелијске пролиферације кроз редукцију експресије Ki-67 и заустављање ћелијског циклуса у G0/G1 фази. Антимикробна испитивања показала су селективну и умерену активност синтетисаних једињења, при чему је интензитет дејства значајно варирао у зависности од врсте микроорганизма и типа једињења, што указује на специфичну селективност према одређеним патогенима. Ови резултати сугеришу да паладијум(II) комплекси и одговарајући лиганди имају обећавајуће особине у терапији малигних обољења. Међутим, даља истраживања су неопходна како би се у потпуности разумели механизми њиховог дејства и одредила безбедна доза пре потенцијалне клиничке примене.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2025.

Техничко-технолошке науке

Др Ђорђе Лазаревић

Др Радмила Илић

Др Саша Милојевић

Др Саша Васиљевић

Др Славица Миладиновић

Др Карло Кајацо/ Dr. Carlo Caiazzo

Др Михаел Хубер/Dr. Michael Huber

Др Александар Миловановић

Др Ђорђе Мијаиловић

Др Марија Савковић

Др Немања Пајић

Др Виолета Ђорђевић

Др Милица Тимотијевић

Др Јелена Орел

Др Срђан Дивац

Др Слободан Милетић

Др Душан Марковић

Др Слађана Ђурашевић Пешовић

Др Сања Пузовић

Др Ђорђе Лазаревић

(Крушевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОТЕХНИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Параметри квалитета силажа луцерке и црвене детелине у зависности од удела врста у смеши, сабијености и додатака

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Агрономски факултет у Чачку, 8. 5. 2024.

Ментор

Проф. др Владета Стевовић

Агрономски факултет у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ненад Ђорђевић

Пољопривредни факултет у Београду

Др Зоран Лугић, научни саветник

Институт за крмно биље у Крушевцу

Проф. др Далибор Томић

Агрономски факултет у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација се бави проучавањем начина за смањење интензитета протеолизе при силирању луцерке. Обрађивана тема утицаја силирања луцерке уз примену различитих сабијености, као и уз додатак црвене детелине и различитих адитива, представља научну актуелност, како код нас, тако и у свету. Резултати истраживања у овој докторској дисертацији имају теоријски и практични значај за научну и стручну јавност. Са теоретског аспекта, ова истраживања и добијени резултати су од значаја, јер подстичу даља испитивања утицаја црвене детелине, додатака и сабијености на интензитет протеолитичких процеса при силирању луцерке. Ова истраживања упућују и на неопходност још суптилнијих и детаљнијих испитивања механизма деловања полифенол-оксидазе из црвене детелине, затим хемијских и биолошких адитива, као и степена сабијености на протеолизу при силирању, како код луцерке, тако и код других легуминоза. Са практичног аспекта, у овој дисертацији је на темељан начин анализиран утицај мешања биомасе луцерке и црвене детелине, примене танина и бактеријског инокуланта, као и различитог степена сабијености на хемијски састав и хранљиву вредност, са посебним освртом на садржај сирових протеина и различитих протеинских фракција.

Др Радмила Илић

(Чачак)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – БИОТЕХНИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
*Раст стабла, продуктивност, квалитет плода и минерална композиција
листа крушке (Pyrus cotinifolia L.) у зависности од врсте хранива*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Агрономски факултет у Чачку, 10. 7. 2024.

Ментор
Проф. др Томо Милошевић
Агрономски факултет у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Горица Пауновић
Агрономски факултет у Чачку
Проф. др Љиљана Бошковић-Ракочевић
Агрономски факултет у Чачку

Проф. др Иван Глишић
Агрономски факултет у Чачку
Др Небојша Милошевић, виши научни сарадник
Институт за воћарство у Чачку
Др Маријана Пешаковић, научни саветник
Институт за воћарство у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља свеобухватно истраживање утицаја различитих врста хранива на основне агрономске и биохемијске параметре крушке, сорте Вилијамовка на простору Чачка. Истраживање је спроведено током четири узастопне године (2015–2018) уз примену органских, минералних, органоминералних хранива и природних хранива (говеђи стајњак, Humus Vita Stallatico, KAN, NPK, Multi Comp-Base и Агрозел). Свеобухватном анализом утицаја ових хранива на раст стабла, принос, физичко-хемијске особине плода и минерални састав листа, долази се до нових сазнања о међусобној повезаности фактора исхране и климатских услова на физиолошки одговор биљке. Доказан је значај интеракције између врсте хранива и климатских услова (фактор година). Показано је да је ефикасност ђубрења у тесној вези са количином падавина, при чему се најбољи резултати остварују у влажнијим годинама. Развијени су и примењени модели за процену минералног статуса биљака (DOP и ΣDOP индекси). Утврђен је позитиван ефекат комбиноване примене органских и минералних хранива. Показано је да ова комбинација омогућава постизање стабилних приноса, побољшање физичких и хемијских својстава плодова, као и унапређење плодности земљишта, што доприноси развоју еколошки прихватљиве и одрживе производње. Практични допринос дисертације огледа се у могућности примене резултата у воћарској пракси. Добијени резултати могу послужити као основа за препоруке у технологији гајења крушке и других јабучастих воћних врста, као и за унапређење националних смерница у области ђубрења и управљања исхраном.

Др Саша Милојевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Идентификација триболошких карактеристика оптимизоване конструкције цилиндра клипног компресора за експлоатацију на моторним возилима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 25. 4. 2024.

Ментор

Проф. др Божидар Крстић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Поповић

Машински факултет у Београду

Проф. др Јасна Глишовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Џунић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Кандидат је извршио анализу постојећих знања и искустава из области клипних компресора, моделирања радних процеса и могућности за смањење губитака услед трења на површинама од легуре алуминијума у клизном контакту. Резултати нумеричких прорачуна и експерименталних испитивања омогућили су кандидату да формира базу резултата и закључака који су значајни у научном и практичном смислу. Најважнији резултати докторске дисертације су следећи: Извршена је триболошка оптимизација конструктивног решења цилиндра клипног компресора за ваздух од легуре алуминијума са ојачивачима клизне површине у облику нодула од легуре гвожђа; Употпуњен је математички модел који је део рачунарског програма за испитивање употребних карактеристика клипних компресора за ваздух; Учинак на радни процес, као и на време између отказа клипних компресора, у оквиру математичког модела динамике вентила укључен је утицај процеса адхезије на седишту и граничнику вентила; У току триболошких испитивања анализиран је утицај промене оптерећења, брзине клизања и материјала на коефицијент трења и параметаре хабања са и без подмазивања клизне површине цилиндра; Статистичком анализом резултата триболошких испитивања одређен је процентуални утицај параметара испитивања и њихових међусобних интеракција на хабање материјала цилиндра. Развијена је метода за процену времена одржавања система клипног компресора за ваздух на бази познатог времена до одржавања и приказани су нумерички резултати моделирања интензитета одржавања на основу захтеване расположивости. За просечно време одржавања система клипног компресора на погонском мотору, које је дуже од четири сата, предложена је примена Рејлијеве расподеле.

Др Саша Васиљевић

(Деспотовац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Анализа утицајних фактора на емисију честица насталих хабањем кочница возила

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 2. 7. 2024.

Ментор

Проф. др Јасна Глишовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јованка Лукић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Данијела Милорадовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Блажа Стојановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Грујић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Јован Дорић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У докторској дисертацији истражен је утицај различитих фактора који утичу на концентрацију честица PM10 и PM2.5 насталих хабањем кочница на моторним возилима. Докторска дисертација има теоријски и практичан допринос, имајући у виду да су истражени теоријски и практични (експериментални) основи хабања кочница и емисија генерисаних честица. У експерименталном делу допринос се огледа у томе што су идентификовани утицајни фактори на настану емисију честица приликом хабања кочница. Такође је утврђен појединачан утицај сваког фактора на емисију честица PM10 и PM2.5 и промена утицаја фактора у зависности од примењеног фрикционог материјала кочних плочица.

Др Славица Миладиновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Карактеризација композита са основом од Al18Si легуре и њихова примена код триболошких елемената са праволинијским наизменичним кретањем

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 6. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Блажа Стојановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александар Венца

Машински факултет у Београду

Проф. др Јасна Глишковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Милан Банић

Машински факултет у Нишу

Проф. др Драган Џунић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Сандра Гајевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља значајан допринос у области развоја и карактеризације композита са основном од надеутектичке Al18Si легуре, намењених за примену код клипова мотора са унутрашњим сагоревањем, који раде у условима повишених температура и оптерећења. Истраживањем су обухваћене две групе композита са различитим садржајем и величинама честица ојачавача SiC, Al₂O₃ и Gr. Сprovedена суекспериментална испитивања тврдоће, густине, порозности, интензитета хабања и коефицијента трења, чиме је омогућено детаљно сагледавање утицаја врсте, количине и величине честица ојачавача на структуру и својства материјала. Резултати су показали да додатак 10 мас.% SiC и 0,5 мас.% Al₂O₃ доводи до повећања тврдоће и смањења порозности код прве серије материјала, док је композит са 3 мас.% честица Gr већих димензија (250-500 μm) показао највишу тврдоћу и најнижу порозност код друге серије материјала. Најнижи интензитет хабања забележен је код композита прве серије материјала који садржи комбинацију 10 мас.% SiC, 0,5 мас.% Al₂O₃ и 3 мас.% Gr (200800 μm). Применом метода оптимизације утврђено је да је нормално оптерећење најутицајнији фактор, као и да развијени модели омогућавају поуздано предвиђање триболошког понашања Al18Si композита. Нумеричком анализом напонског стања клипа методом коначних елемената утврђено је да су максимални напони нижи од напона на граници течења, што потврђује да се сви испитивани материјали могу користити за израду делова мотора са унутрашњим сагоревањем.

Др Карло Кајацо

(Напуљ, Италија)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАџМЕНТ

Докторска дисертација

*Неуроергономска процена менталног оптерећења у адаптивној индустријској
сарадњи човека и робота*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 29. 11. 2024.

Ментор

Проф. др Марко Ђапан

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Иван Мачужић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Доц. др Арсо Вукићевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Марија Кјара Лева (Maria Chiara Leva)

Технолошки универзитет у Даблину

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос ове докторске дисертације огледа се у приказу могућности процене оптерећења учесника кроз детаљну анализу субјективних (NASA TLX), објективних (EEG) и опсервационих (контролна листа) мерења, упоређујући ментално оптерећење учесника у лабораторијским условима, односно да ли се параметар индекса менталног оптерећења може значајно користити за разликовање нивоа менталног оптерећења испитаника у три различита сценарија: стандардном сценарију у којем су учесници самостално изводили активности мануалне монтаже; колаборативном сценарију у којем је учесник изводи активности мануалне монтаже заједно са колаборативним роботом (коботом) и вођеном колаборативном сценарију у којем су учесници радили са колаборативним роботом и добијали упутства путем Рока-Јоке уређаја. Емпиријски је показано да примена кобота на радном месту, узимајући у обзир ергономске и техничке аспекте ради обезбеђивања адекватне сарадње са испитаником, доводи до значајног смањења менталног оптерећења (MWL). Показано је да смањење менталног оптерећења побољшава ниво ефикасности, ефективности и, уопштено, квалитет извршавања задатка. Такође је утврђено да је употребом објективних сензорских уређаја могуће поуздано проценити ниво менталног оптерећења. Субјективне процене, као што су NASA-TLX и упитници, показале су да је примена кобота имала позитиван утицај на учеснике током извођења монтажних активности. Ово истраживање је отворило могућност за неуроергономску анализу менталног оптерећења у сарадњи човека и робота (HRC).

Dr. Carlo Caiazzo

(Naples, Italy)

Scientific name

DOCTOR OF SCIENCE – INDUSTRIAL ENGINEERING
AND ENGINEERING MANAGEMENT

Doctoral dissertation

*Neuroergonomic assessment of mental workload in adaptive
industrial human-robot collaboration*

Faculty where the thesis was defended, date of defense:

Faculty of Engineering, 29. 11. 2024.

Mentor

Prof. Dr. Marko Đapan

Faculty of Engineering y in Kragujevac

Members of the Committee for Evaluation and Defense of the Doctoral Dissertation:

Prof. Dr. Ivan Mačuzić

Faculty of Engineering in Kragujevac

Dr. Arso Vukićević, Assistant Professor

Faculty of Engineering in Kragujevac

Prof. Dr. Maria Chiara Leva

Technological University Dublin

Summary of the scientific contribution of the doctoral dissertation

The contribution of this PhD dissertation lies in demonstrating the potential for assessing participants' workload through a comprehensive analysis of subjective (NASA-TLX), objective (EEG), and observational (checklist) measurements, comparing mental workload levels of participants under laboratory conditions. The study aimed to determine whether the Mental Workload Index (MWL) parameter could be effectively employed to distinguish participants' mental workload across three different scenarios: a standard scenario, in which participants independently performed manual assembly tasks; a collaborative scenario, in which the participant carried out manual assembly tasks together with a collaborative robot (cobot); and a guided collaborative scenario, in which participants worked alongside the cobot while receiving task instructions via Poka-Yoke devices. Empirical findings demonstrated that the implementation of cobots in the workplace, considering ergonomic and technical aspects to ensure proper collaboration with the operator, led to a significant reduction in MWL. It was shown that the reduction of MWL improved efficiency, effectiveness, and, overall, the quality of task performance. Furthermore, it was established that the use of objective sensor-based devices enables reliable evaluation of MWL. Subjective evaluations, such as NASA-TLX and questionnaires, indicated that the deployment of cobots had a positive impact on participants during the execution of assembly tasks. This research opened new perspectives for neuroergonomic analysis of mental workload in human-robot collaboration (HRC).

Др Михаел Хубер

(Вилсбибург, Немачка)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАџМЕНТ

Докторска дисертација

*Процена и унапређење организационе резилијентности у сложеним
индустријским предузећима у неизвесном окружењу*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 2. 12. 2024.

Ментор

Проф. др Александар Алексић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Снежана Нестић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар С. Јовановић

Штајнбајс универзитет у Берлину (Steinbeis-Hochschule)

Проф. др Младен Ђурић

Факултет организационих наука у Београду

Проф. др Александар Јовановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Марко Ђапан

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет докторске дисертације представља предлагање модела за квантификацију резилијентности предузећа и испитивање повезаности фактора резилијентности (RF) и кључних индикатора перформанси (KPI). Дисертација представља свеобухватну анализу организационе резилијентности комплексних система интегрисаних у оквиру једне међународне компаније. У овом раду организациона резилијентност је концептуализована кроз скуп фактора резилијентности, који се могу проценити од стране доносилаца одлука применом Делфи методе проширене фази скуповима. Улазни подаци за студију случаја прикупљени су у оквиру наведене међународне компаније. Детаљна анализа показала је постојање значајне корелације између фактора резилијентности и времена потребног за опоравак сваког мереног кључног индикатора перформанси.

Dr. Michael Huber

(Vilsbiburg, Germany)

Scientific name

DOCTOR OF SCIENCE – INDUSTRIAL ENGINEERING
AND ENGINEERING MANAGEMENT

Doctoral dissertation

Assessment and enhancement of organizational resilience in complex industrial enterprises in uncertain environment

Faculty where the thesis was defended, date of defense:

Faculty of Engineering, 2. 12. 2024.

Mentor

Prof. Dr. Aleksandar Aleksić

Faculty of Engineering in Kragujevac

Members of the Committee for Evaluation and Defense of the Doctoral Dissertation:

Prof. Dr. Snežana Nestić

Faculty of Engineering in Kragujevac

Prof. Dr. Aleksandar S. Jovanović

Steinbeis-Hochschule in Berlin

Prof. Dr. Mladen Đurić

Faculty of Organizational Science in Belgrade

Prof. Dr. Aleksandar Jovanović

Faculty of Engineering in Kragujevac

Prof. Dr. Marko Đapan

Faculty of Engineering in Kragujevac

Summary of the scientific contribution of the doctoral dissertation

The subject of the doctoral dissertation is the proposal of a model for quantifying the resilience of enterprises and the examination of the relationship between resilience factors (RF) and key performance indicators (KPI). The dissertation presents a comprehensive analysis of the organizational resilience of complex systems integrated within an international company. In this paper, organizational resilience is conceptualized through a set of resilience factors, which can be assessed by decision makers using the Delphi method extended by phase sets. The input data for the case study were collected within the aforementioned international company. A detailed analysis showed the existence of a significant correlation between resilience factors and the time required for recovery of each measured key performance indicator.

Др Александар Миловановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Аналитичко и нумеричко моделирање фракционе резерве протока у коронарним артеријама

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 25. 4. 2025.

Ментор

Проф. др Велибор Исаиловић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Мирослав Живковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Миљан Милошевић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Лазар Велицки

Медицински факултет у Новом Саду

Др Смиљана Томашевић, научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације се огледа у развоју оригиналног аналитичког математичког приступа одређивања фракционе резерве протока (FFR) у коронарним артеријама, односно у проналажењу алтернативног, ресурсно и временски мање захтевног решења које би истовремено обезбедило задовољавајућу дијагностичку тачност. Предложени аналитички модел се ослања на коришћење фундаменталних закона динамике флуида. Добијени резултати имају добру корелацију са доступним клиничким подацима, што имплицира да развијена метода може пружити поуздану процену функционалног значаја коронарних стеноза и указати на врсту терапије идентификоване коронарне болести.

Др Ђорђе Мијаиловић

(Аранђеловац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАџМЕНТ

Докторска дисертација

*Развој система за контролу квалитета у производној индустрији заснован
на примени технологије компјутерске визије*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 30. 5. 2025.

Ментор

Проф. др Александар Ђорђевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Милан Ерић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Миладин Стефановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Вујовић

Машински факултет у Подгорици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација представља значајан допринос области контроле квалитета у производним индустријским системима, посебно у контексту примене напредних технологија као што су машински вид и неуронске мреже. Применом алгорита за идентификацију аутоматски се прати квалитет производа у току производног процеса. Смањују се људске грешке, повећава се продуктивност и смањују трошкови производње, што су кључни аспекти успешности компаније. Применом алгорита и неуронских мрежа значајно се смањује време идентификације неусаглашености, чиме се постиже контрола квалитета целокупног производног процеса. Ова дисертација даје важан допринос у контексту индустрије 4.0, јер је основни фокус на дигитализацији производних процеса и унапређењу постојећих, на прецизном праћењу и оптимизацији производних процеса. Основни допринос лежи у методама контроле квалитета у производној индустрији, које су прецизније, брже и финансијски исплативије од традиционалних метода, а истовремено одговарају на потребе за дигитализацијом и аутоматизацијом процеса у складу са принципима индустрије 4.0 и квалитета 4.0. Применом развијеног система у производној индустрији и правовременом идентификацијом неусаглашености производа директно се утиче на смањење губитака и омогућава лакши приступ подацима.

Др Марија Савковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО И ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАџМЕНТ

Докторска дисертација

*Унапређење ефективности производних процеса применом ергономске
оптимизације индустријских радних станица*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 29. 4. 2025.

Ментор

Проф. др Марко Ђапан

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Иван Мачужић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Доц. др Арсо Вукићевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Евица Јовановић

Факултет заштите на раду у Нишу

Проф. др Миладин Стефановић

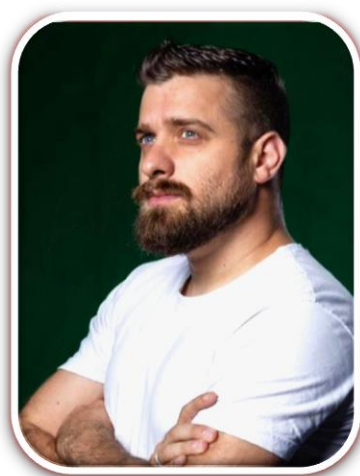
Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Данијела Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос дисертације огледа се у унапређењу и оптимизацији традиционалних индустријских радних станица на којима радници обављају мануелне радне активности монтаже у седећем положају током дужег временског периода и повећању ефективности производних процеса кроз смањење времена извођења активности, с обзиром на то да у доступној литератури није понуђено решење за ту врсту проблематике. Посебан нагласак истраживања је на квантификацији физичког и менталног оптерећења и утврђивању када долази до физичког умора, пада пажње и концентрације радника у циљу повећања продуктивности и смањења дефеката на радним станицама за монтажу. У дисертацији је показано да је холистичким приступом дизајнирања организације радног окружења могуће обезбедити потпуно задовољство и благостање радника. Благостање је даље повезано са задовољством самим послом, додатним залагањем и ангажовањем радника, тежњом да се допринесе успеху организације итд. Дисертацијом се допуњују постојећи теоријски оквири и даје се допринос у пракси, при чему је посебан нагласак стављен на повећање ефикасности, смањење ризика од повреда на раду и побољшање општег квалитета живота радника. Сprovedено истраживање је пружио дубље увиде и препоруке за будућа истраживања у области ергономије, безбедности и здравља на раду и организације рада, с посебним освртом на интеграцију савремених технологија Индустрије 4.0 у радне системе за монтажу.

Др Немања Пајић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Развој модела за управљање процесом испитивања квалитета у Lean индустријским системима базираног на методама вештачке интелигенције

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 28. 4. 2025.

Ментор

Проф. др Александар Ђорђевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марко Ђапан

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Душан Арсић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Миловановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Данијела Ћирић Лалић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Младен Ђурић

Факултет организационих наука у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација представља значајан научни допринос области управљања квалитетом у Lean индустријским системима кроз интеграцију савремених метода вештачке интелигенције и напредних библиотека машинског учења и машинског вида. Рад нуди иновативан приступ решавању дугогодишњих проблема контроле квалитета применом недеструктивних, аутоматизованих и интелигентних техника које замењују традиционалне, споре и ресурсно захтевне методе. Посебан научни допринос огледа се у доказу хипотезе да је могуће постићи поуздане и репрезентативне резултате тренирањем модела на малом и изразито небалансираном скупу података, где мање од 1% узорака припада класи НОК вредности. Применом модерних АИ алгоритама и библиотека, рад показује како је могуће унапредити процесе предвиђања, детекције и одлучивања у реалним производним окружењима, чиме се остварује значајан напредак у дигиталној трансформацији и унапређењу управљања квалитетом у складу са принципима Индустрије 4.0.

Др Виолета Ђорђевић

(Трстеник)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Развој модела одлучивања у процесу конфигурисања модуларних звучних баријера

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву, 21. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Милан Коларевић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Зоран Анишић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Бранко Радичевић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Проф. др Мишо Бјелић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Проф. др Недељко Дучић

Факултет техничких наука у Чачку

Доц. др Владан Грковић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Главни научни доприноси дисертације огледају се у систематизацији резултата досадашњих истраживања конфигурисања саобраћајних звучних баријера (СЗБ) и идентификацији ограничења постојећих приступа. Развијен је оригинални Модел за подршку одлучивању заснован на вишекритеријумској анализи, који омогућава дефинисање критеријума и тежинских вредности по деоницама пута. За прорачуне тежинских коефицијената развијена је апликација Fuzzy Analytic Hierarchy Process Excel Spreadsheet, а за рангирање алтернатива унапређена је апликација Method MODIPROM v. 1.2, посебно у делу анализе осетљивости. Верификација модела реализована је кроз студију случаја избора оптималне конфигурације баријера L51 и L52 дуж аутопута Медаково-Озимица LOT 2. Истраживање је проширило знање у области конфигурисања СЗБ и формирало основе за даља истраживања комплексних конфигурабилних производа. Практичне импликације укључују могућност примене научно заснованог модела у пракси: пројектанти могу дефинисати услове по деоницама, пројектанти заштите од буке на саобраћајницама добијају алат на основу кога могу за сваку деоницу пута прописати посебне услове које треба да испуни СЗБ у складу са условима те деонице пута, инвеститор добија једноставан и разумљив модел на основу кога може из мноштва понуђених варијанти изабрати оптималну конфигурацију СЗБ, а произвођачи добијају ефикасан алат за структурисање модуларних баријера, смањење трошкова и времена производње, повећање продуктивности и конкурентности. Модел се може прилагодити и за друге комплексне производе, а све у циљу унапређења заштите животне средине од саобраћајне буке.

Др Милица Тимотијевић

(Чачак)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Утицај краткотрајног прегревања на механичке особине и микроструктуру центрифугално ливене легуре отпорне на топлоту – НР 40 Nb

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву, 5. 9. 2025.

Ментор

Проф. др Оливера Ерић Цекић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Рајновић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Доц. др Петар Јањатовић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Доц. др Мића Ђурђев

Технички факултет „Михајло Путин“ у Зрењанину

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља оригинално истраживање утицаја краткотрајног прегревања на механичке особине и микроструктуру центрифугално ливене легуре отпорне на топлоту НР 40 Nb, која се користи за цеви у пећи за пиролизу. Истраживања у оквиру ове докторске дисертације су обухватила поређење нових и старих цеви (након 11 година експлоатације), како би се оценила њихова стабилност, механизми оптерећења и могућност поновне употребе након прегревања. Научни допринос огледа се у утврђивању односа између краткотрајног прегревања и промена у микроструктури, садржају примарних и секундарних карбида, као и утицаја ових промена на механичка својства легуре. Резултати су омогућили дефинисање критичних температурних опсега у којима материјал задржава стабилност без трајних оштећења услед пузања, термичког замора или оксидације. Истовремено, добијени резултати пружају значајан научни и оригинални допринос у области карактеризације испитиваног материјала нових и старих цеви, његовог понашања при пузању са аспекта продужетка радног века, односно могућности њихове употребе након краткотрајног прегревања.

Др Јелена Ореš

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И РАЧУНАРСТВО

Докторска дисертација

Магнетоимпедансни ефекат аморфних жица са магнетно меким својствима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 26. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Небојша Митровић

Факултет техничких наука у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Павловић

Пољопривредни факултет у Земуну

Др Радослав Сурла, научни сарадник

Војнотехнички институт у Београду

Доц. др Боривоје Недељковић

Факултет техничких наука у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Истраживања ове докторске дисертације садрже детаљне анализе феномена који припадају савременој сензорици – магнетоимпедансног (МИ) ефекта сензорских елемената, начињених од аморфних феромагнетних жица на бази кобалта и на бази гвожђа ($\text{Co}_{68.15}\text{Fe}_{4.35}\text{Si}_{12.5}\text{B}_{15}$, $\text{Co}_{72.5}\text{Si}_{12.5}\text{B}_{15}$ и $\text{Fe}_{73.5}\text{Nb}_{3}\text{Cu}_{1}\text{Si}_{13.5}\text{B}_9$). Централна истраживања су спроведена у области испитивања утицаја радних фреквенција на промене МИ-ефекта код узорака аморфних жица изложених дејству спољашњег једносмерног магнетног поља H_{ex} . Поред модула импедансе, детаљно су анализиране и зависности реалног MR (H_{ex} , f) и имагинарног дела MX (H_{ex} , f) импедансе, чиме је омогућена анализа промена дубине магнетног продирања δ_m (H_{ex} , f) и магнетне пермеабилности μ (H_{ex} , f). Код аморфних жица CoFeSiB се достижу за ред величине ниже вредности дубине магнетног продирања и за ред величине више вредности МИ-односа у односу на жице FeNbCuSiB (неколико стотина процената код CoFeSiB наспрам неколико десетина процената код FeNbCuSiB). Оптималне радне фреквенције МИ-елемената су дефинисане потребом избегавања доминантног утицаја лонгитудиналне анизотропије, тј. динамике магнећења домена у унутрашњости аморфних жица, која значајно смањује осетљивост микромагнетног сензора. Потребно је остварити доминантан утицај циркуларне анизотропије, тј. механизам ротације вектора магнетизације у доменима распоређеним по ободу жице. Највеће вредности осетљивости МИ- елемента су евидентирани код аморфних жица легуре CoFeSiB при фреквенцијама 4-5 MHz, а достигнуте вредности су око 0,4 % / A/m. МИ-елементи су веома погодни за бројне примене у сензорској техници: за сензоре магнетног поља, ротације, притиска, струјне сензоре, електронске компасе, навигације/GPS, биомагнетна мерења, магнетне меморије, за системе безбедности, контролу саобраћаја и индустријских процеса, космичка истраживања и др.

Др Срђан Дивац

(Чачак)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И РАЧУНАРСТВО

Докторска дисертација

Методологија за анализу и решавање нелинеарних магнетских проблема са хистерезисом у временском домену

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 27. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Бранко Копривица

Факултет техничких наука у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Аленка Миловановић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Ненад Цветковић

Електронски Факултет у Нишу

Проф. др Марко Росић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Миодраг Милутинов

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Сања Антић

Факултет техничких наука у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Најзначајнији доприноси докторске дисертације су: Дефинисање методологије засноване на хармонијској анализи и интерполацији (*Harmonic Interpolation Method* – HIM) за анализу и решавање нелинеарних магнетских проблема са хистерезисом у временском домену; Детаљан опис итеративног поступка за решавање динамичког (наизменичног) електричног кола са нелинеарним хистерезисним калемом у временском домену; Опис поступка за разлагање тренутне снаге магнећења на њену апсорбовану и осцилујућу компоненту; Опис поступка за одређивање временски променљивих параметара паралелне RL заменске шеме у циљу побољшања тачности резултата прорачуна у временском домену. Такође, од практичног значаја је дефинисање одговарајућег мерног поступка за испитивање карактеристика феромагнетских језгара, односно мерење временских облика јачине магнетског поља и индукције, хистерезисне петље и криве магнећења, реализованог на савременим принципима аквизиције података применом персоналног рачунара.

Др Слободан Милетић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И РАЧУНАРСТВО

Докторска дисертација

Примена мултиграфа у пројектовању симулационог модела интегрисане телекомуникационе и рачунарске мреже

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 29. 4. 2025.

Ментор

Проф. др Владимир Младеновић

Факултет техничких наука у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марјан Милошевић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Урош Пешовић

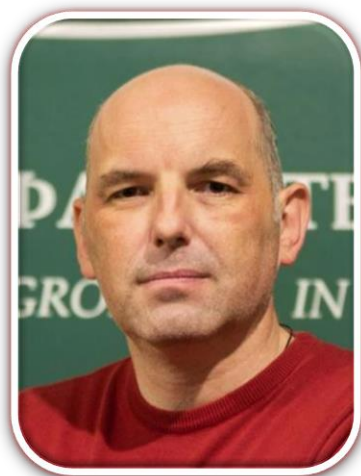
Факултет техничких наука у Чачку

Доц. др Иван Покрајац

Војна академија у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У дисертацији се дефинише концепт за примену нове методе и поступка за примену мултиграфова као решења за опис временске динамике догађаја, предефинисане комуникације у интегрисаној телекомуникационој и рачунарској комуникационој мрежи. Утврђују се начини извођења временских функција дистрибуције заснованих на опису комуникационих догађаја у мрежном саобраћају и промена вредности параметара који их одређују, за примену у изради симулационог модела комуникационе мреже. Унапређен је начин за математички статистички опис мрежног саобраћаја у симулационом моделу комуникационе мреже која се пројектује. Смањене су грешке резултата симулације модела комуникационе мреже, узроковане апроксимацијом мрежног саобраћаја неадекватном математичком функцијом дистрибуције и погрешним дефинисањем параметара који је одређују. Допринос овог рада је у тачности вредности комуникационих параметара који одређују квалитет дистрибуције мрежног саобраћаја, а тиме и повећање могућности за тачнију процену и извођење исправних закључака за оптимизацију комуникационе мреже и коначну реализацију са смањењем могућности за погрешно финансијско улагање у техничко-технолошку и информациону структуру.

Др Душан Марковић

(Чачак)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И РАЧУНАРСТВО

Докторска дисертација

Хардверско-софтверска подршка процесирању низова података у оквиру концепта Cloud–Fog рачунарства

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 31. 5. 2025.

Ментор

Др Борислав Ђорђевић, виши научни сарадник

Институт „Михајло Пупин” у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Др Зоран Стаменковић, доцент

Институт за информатику, Факултет за природне науке у Потсдаму

Проф. др Јелица Протић

Електротехнички факултет у Београду

Проф. др Урош Пешовић

Факултет техничких наука у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дефинисана је целокупна поставка предложеног система од креирања и обуке модела вештачких неуронских мрежа (ANN), кроз примере за класификацију слика, до оптимизације ANN модела намењене за Fog уређаје са ограниченим хардверским ресурсима. Реализован је ANN модел у виду хардверског акцелератора на Fog уређају намењеног за класификацију слика непосредно у близини извора података у реалном времену, уз побољшану брзину обраде података и очување тачности класификације. Креиране су апликације за спровођење тестова на основу којих су испитиване перформансе система, као што је кашњење резултата класификације у зависности од броја корисничких уређаја или учесталости слања података. Предложен је поступак за процену прихватљивог оптерећења код нових варијанти система, помоћу моделовања и симулације Cloud–Fog структура, узимајући у обзир перформансе система као што је време апликационог кашњења, односно могућност извршавања у реалном времену.

Др Слађана Ћурашевић Пешовић

(Чачак)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И РАЧУНАРСТВО

Докторска дисертација

Модел предикције отказа магнетних дискова заснован на детекцији аномалија

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 1. 9. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Вања Луковић

Факултет техничких наука у Чачку

Др Борислав Ђорђевић, виши научни сарадник

Институт „Михајло Пупин“ у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јелица Протић

Електротехнички факултет у Београду

Проф. др Марјан Милошевић

Факултет техничких наука у Чачку

Доц. др Жељко Јовановић

Факултет техничких наука у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос дисертације огледа се у развоју новог модела за предикцију отказа магнетних дискова који је заснован на алгоритму за детекцију аномалија. У развоју модела примењен је низ метода које су биле неопходне за имплементацију алгоритма за детекцију аномалија заснованог на мерењу Махаланобисовог растојања. Научна оправданост модела потврђена је остваривањем високе стопе предикције отказа магнетних дискова уз очување високе прецизности, чиме су постигнути бољи резултати у односу на претходна истраживања. Модел је примењен и у области предикције отказа полупроводничких SSD дискова, где су остварене високе предиктивне перформансе. Такође, један од доприноса је могућност примене модела заснованог на детекцији аномалија и у другим областима техничких система код којих су откази узроковани постепеном деградацијом радних параметара (индустријске машине, мотори, возила и сл.). Научни допринос резултата представљених у докторској дисертацији потврђен је публикованим радовима у релевантним научним часописима у предметној области истраживања.

Др Сања Пузовић

(Пријепоље)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО / ИНЖЕЊЕРСКИ
МЕНАЏМЕНТ

Докторска дисертација

*Вишекритеријумски приступ развоју оптималног модела процеса
имплементације PLM концепта*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 4. 9. 2025.

Ментор

Проф. др Јасмина Весић Васовић

Факултет техничких наука у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Д. Милановић

Машински факултет у Београду

Проф. др Данијела Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Милош Папић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Зоран Нешић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Неда Николић

Факултет техничких наука у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У дисертацији је развијен методолошки оквир имплементације PLM концепта заснован на процесно оријентисаној парадигми и принципима итеративног и инкременталног развоја. Као најзначајније методолошко унапређење у односу на претходно установљене јесте потпуно нови приступ развоју оптималног модела процеса имплементације PLM-а, уводећи нови интегрални вишекритеријумски модел оптимизације заснован на принципима *ex-ante* евалуације специфичних области развоја PLM компетенција. Комбинујући кључне елементе евалуације у циљу стварања јединственог и вишедимензионалног оквира модел интегрише: TCO модел предикције трошкова имплементације; модел анализе ризика и модел анализе сложености пројеката имплементације; BSC заснован модел евалуације стратешких доприноса PLM-а и модел за предикцију утицаја PLM-а на организационе способности развоја нових производа у склопу ког је развијен нормативно-контингентни модел евалуације процеса развоја нових производа, који у контексту предложеног приступа преузима улогу механизма за критичко преиспитивање тренутног стања и мапирање латентних потреба ППС-а у контексту развоја његовог иновационог система. Предложени модел пружа холистички приступ који разматра све релевантне аспекте неопходне за правилно разумевање пословних потреба, ширих пословних околности и ограничења која из њих проистичу, узимајући у обзир потребе индустрије за усмеравањем PLM стратегије у правцу оснаживања иновационих потенцијала предузећа.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2025.

Друштвено-хуманистичке науке

Др Невена Веселиновић

Др Ивана Марковић

Др Ана Тодоровић Спасенић

Др Јелена Живковић

Др Никола Василић

Др Сања Николић

Др Мирјана Млађеновић

Др Николина Војиновић

Др Дејан Симић

Др Милица Бацић

Др Бранка Огњановић

Др Мирјана Обрадовић

Др Јулијана Деспотовић

Др Ивана Милошевић

Др Ђорђе Ђурђевић

Др Маја Луковић

Др Милица Кочовић Пајевић

Др Јадранка Милић

Др Владимир Крагуљац

Др Маријана Ђурађевић

Др Тамара Вујић

Др Драган Вуколић

Др Снежана Кнежевић

Др Невена Веселиновић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Утицај финансијског развоја на иновативност земаља

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 26. 9. 2024.

Ментор
Проф. др Данијела Деспотовић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владислав Марјановић
Економски факултет у Нишу

Проф. др Никола Макојевић
Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Виолета Тодоровић
Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос дисертације је вишеслојан и усмерен на економије Западног Балкана и Централне и Источне Европе, где је финансијски систем као део иновационе инфраструктуре недовољно истражен. Дисертација попуњава ову празнину давањем макро-емпиријских доказа о вези између нивоа финансијског развоја и нивоа иновативности, прилагођених специфичним институционалним контекстима привреда у транзицији. Теоријски, дисертација нијансира улоге банкарски и тржишно оријентисаних система дуж фаза иновационог процеса (улагања у истраживање и развој наспрам опипљивих исхода), показујући њихову комплементарност. Методолошки, развијен је нови индекс са фокусом на дубину банкарског сектора, који омогућава прецизније мерење и поређење финансијских предуслова иновација у различитим земљама. Емпиријски налази, засновани на ригорозним спецификацијама, документују да јачање дубине, ефикасности и доступности финансијских услуга систематски унапређује иновациони капацитет, при чему банкарски канал релевантније утиче на улазне ресурсе, а зрела тржишта капитала на материјализоване исходе. Рад додатно осветљава услове атрактивности за приватни и ризични капитал и преводи резултате у оперативне смернице за политику: развој капиталних тржишта, јачање заштите инвеститора и права интелектуалне својине, те циљане подстицаје за истраживање и развој. Тако дисертација повезује теорију, мерење и примену, постављајући поуздану основу за даља истраживања и кохерентне иновационе стратегије у економијама у развоју.

Др Ивана Марковић

(Ваљево)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Утицај познатих личности на имиџ дестинације и понашање туриста у међународном окружењу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 30. 9. 2024.

Ментор
Проф. др Гордана Радосављевић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Катарина Борисављевић
Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Вељко Маринковић
Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Мирјана Глигоријевић
Економски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације идентификује неколико различитих импликација. Најпре, мало је студија које изучавају ефекат познатих личности у промотивним активностима у области туризма у домаћој и иностраној литератури. Поред тога, прегледом литературе установљен је мањак емпиријских истраживања из проблемске области. Надаље, емпиријска истраживања у постојећим студијама спроведена су на узорцима испитаника из једне земље, а међународних истраживања готово да нема. Поред тога, велики број релација између посматраних варијабли у постављеном истраживачком моделу раније није био тема истраживања у домаћој литератури и први пут се на овај начин испитује у овој дисертацији. Сходно томе, може се рећи да се допринос ове дисертације огледа у попуњавању идентификованог истраживачког гепа, усмеравајући предмет истраживања на ефекат познатих личности у промотивним активностима у туризму и у међународном окружењу.

Др Ана Тодоровић Спасенић

(Ужице)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Утицај организационог дизајна на перформансе предузећа наменске индустрије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 2. 6. 2025.

Ментор
Проф. др Јелена Ерић Нилсен
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Ана Алексић Мирић
Економски факултет у Београду
Проф. др Весна Стојановић Алексић
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Виолета Домановић
Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација се бави утицајем димензија организационог дизајна на квалитативне показатеље пословних перформанси и улоге коју интерна комуникација и организациона интеграција имају у том процесу, са посебним освртом на пословну праксу предузећа из домена наменске индустрије. У теоријском смислу, резултати дисертације проширују и допуњују постојећа знања о организационом дизајну, менаџменту процеса, менаџменту односа са добављачима и купцима, као и менаџменту ланца снабдевања и пословној изврности. Ово истраживање освежава и употпуњује теоријске концепте анализом значајних проблема са којима се менаџери суочавају у организацији пословних активности и показује како усаглашеност структурних и контекстуалних димензија организационог дизајна утиче на перформансе предузећа. Показано је да је организациона структура, која је усклађена са циљевима, стратегијом, организационом културом и окружењем, кључна за ефикасност пословања предузећа наменске индустрије. Такође, истраживање је допринело бољем разумевању међузависности организационог дизајна и пословних перформанси. Нарочито је важан други део дисертације који се бави анализом значаја имплементације интегрисаног мерења пословних перформанси, чиме је осветљена дубља међузависност између организационог дизајна и перформанси. У пракси, истраживање је пружило значајне податке који су применљиви у пословној пракси, посебно у индустрији која је важна за привредни раст Републике Србије, а која је ретко предмет научних истраживања. Резултати истраживања могу послужити као основа за доношење стратегијских одлука у предузећима наменске индустрије, наводећи руководиоце шта треба унапредити у организационом дизајну, пре свега у организационој структури и култури, како би се побољшале пословне перформансе и повећала ефикасност пословања.

Др Јелена Живковић

(Пожаревац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Ефекти олигополизације одабраних сектора привреде Републике Србије на њихову конкурентност

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Економски факултет, 24. 6. 2025.

Ментор

Проф. др Милан Костић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Мићић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Снежана Радукић

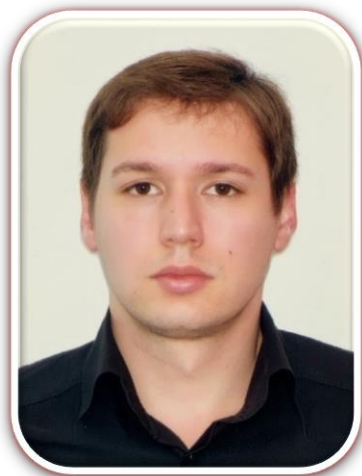
Економски факултет у Нишу

Проф. др Владимир Михајловић

Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације се огледа у пружању увида у то на који начин олигополске тржишне структуре утичу на међународну конкурентност. Резултати истраживања су показали да би требало радити на унапређењу извозне конкурентности сектора млека и сирева, уља и масти и шећера, меласе и меда. Требало би створити адекватне услове за повећање компаративне предности у извозу ових производа, а то се може постићи, између осталог, и унапређењем услова конкуренције на домаћем тржишту. Резултати истраживања су добра подлога за препоруке регулаторним телима и креаторима економских политика да успоставе успешнију сарадњу. Научни допринос докторске дисертације се огледа у наглашавању значаја услова конкуренције на домаћем тржишту као једног од важних фактора унапређења извозне конкурентности. Политика заштите конкуренције, уз координацију са принципима индустријских политика, представља основни механизам побољшања услова конкуренције на анализираним тржиштима. То је нарочито важно у контексту глобалних економских трендова, где је извозна конкурентност значајан покретач економског раста земље. Резултати теоријског и емпиријског истраживања доприносе доношењу закључка да смањење олигополизације, па самим тим и тржишне концентрације, доприноси повећању извозне конкурентности. Другим речима, повољни услови конкуренције на домаћем тржишту представљају услов за успешан наступ на међународном тржишту.

Др Никола Василић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Ефикасност националних иновационих система и економски раст у развијеним и земљама у развоју

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Економски факултет, 17. 9. 2025.

Ментор
Проф. др Петар Веселиновић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Немања Лојаница
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Дејана Златановић
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Јелена Станковић
Економски факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Налази до којих се дошло у докторској дисертацији у одређеној мери доприносе даљем развоју науке и позитивним променама у пракси. У студијама које су се бавиле проценом утицаја иновација на економски раст, иновације су најчешће мерене преко појединачних индикатора. Пронађена је само једна студија у којој је аутор конструисао сложенији показатељ, израчунавајући скорове ефикасности процеса креирања знања на основу неколико појединачних индикатора. По сазнањима аутора, у овој докторској дисертацији је по први пут примењен приступ који омогућава сагледавање утицаја ефикасности целокупног иновационог процеса на економски раст. Недовољно пажње је било посвећено питању ефикасности националних иновационих система у земљама у развоју. Докторска дисертација двојачко покрива овај геп, тако што у првом кораку оцењује ефикасност, а у другом покушава да открије факторе који детерминишу њен ниво. Осим обогаћивања постојеће научне базе, допринос дисертације огледа се и у практичним импликацијама. Доносиоци одлука имају прилику да сагледају релативну позицију своје земље и формулишу сет мера усмерених на унапређење иновационог статуса земље. Посебни изазови стоје пред земљама у развоју, чија се ниска ефикасност иновационог процеса, а тиме и одсуство њеног значаја за економски напредак, може приписати недостатку подстицајних оквирних услова. Боља имплементација закона у домену права интелектуалне својине, изналажење алтернативних извора за финансирање иновација, јачање информационо-комуникационо технолошке инфраструктуре, редефинисање образовних планова и програма у складу са захтевима економије засноване на знању – само су неки од аспеката иновационог окружења који у наредном периоду заслужују приоритетну позицију у агенди креатора јавних политика.

Др Сања Николић

(Крушевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – МЕТОДИКА НАСТАВЕ

Докторска дисертација
Утицај изокренуте учионице на квалитет знања ученика у настави природе и друштва

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Факултет педагошких наука, 7. 7. 2025.

Ментор / Коментори:
Проф. др Оливера Цекић Јовановић
Факултет педагошких наука у Јагодини
Проф. др Душан Ристановић
Факултет педагошких наука у Јагодини

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Доц. др Гордана Степић
Факултет педагошких наука у Јагодини
Проф. др Биљана Стојановић
Факултет педагошких наука у Јагодини
Проф. др Сања Благоданић
Факултет за образовање учитеља и васпитача у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Најважнији научни резултати до којих се дошло у овом истраживању су следећи: Применом изокренуте учионице током учења садржаја природе и друштва остварује се позитиван утицај на квалитет знања ученика; Постоји статистички значајна разлика у погледу квалитета знања ученика у корист ученика који су радили по моделу изокренуте учионице на нивоима разумевања, примене, анализе, евалуације и креације, али не и на првом нивоу знања ревидиране Блумове таксономије – памћења; Ученици имају позитивне ставове о примени изокренуте учионице у настави природе и друштва; Нема значајних разлика у већини ставова ученика о примени изокренуте учионице у настави природе и друштва с обзиром на пол и претходна постигнућа ученика из природе и друштва, али ученици са одличним успехом имају неке позитивније ставове у односу на остале ученике; Рад по моделу изокренуте учионице за ученике је био бољи у односу на уобичајени начин рада; Предности овог модела у односу на уобичајени начин рада се огледају у већој мотивацији ученика, повећаној активности ученика, прилагођавању потребама сваког ученика, коришћењу различитих извора знања и развијању компетенције за учење учења (метакогниције); Недостаци изокренуте учионице у односу на уобичајени начин рада се превасходно односе на недовољну техничку опремљеност и техничке сметње и више посла за учитеље око припреме материјала; Кључна препорука за даље усавршавање и унапређивање изокренуте учионице је да је овај модел неопходно комбиновати са другим моделима наставе природе и друштва.

Др Мирјана Млађеновић

(Ужице)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Правна држава, владавина права и начело законитости

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Правни факултет, 27. 7. 2024.

Ментор / Коментори:
Проф. др Дејан Матић
Правни факултет у Крагујевцу
Проф. др Милан Рапајић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:
Проф. др Срђан Ђорђевић
Правни факултет у Крагујевцу
Проф. др Драгана Ћорић
Правни факултет у Новом Саду
Доц. др Никола Ивковић
Правни факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати истраживања у докторској дисертацији значајни су и применљиви за правну научну област, као и за правну теорију уопште. Анализе, тумачења и ставови који су презентовани у дисертацији могу широко бити примењивани у правној теорији и пракси. Ово је рад у коме се могу наћи многи одговори на актуелна питања, нарочито када је реч о важним правним темама које свакодневно окупирају јавност, као што су људска права, национализам и глобализација. Анализирајући правне системе многих модерних држава, као и Републике Србије, може се закључити да су резултати ове докторске дисертације применљиви и значајни у области права, нарочито у данашњем турбулентном времену када је у многим деловима света угрожена владавина права, а правне државе се између национализма и глобализма боре за опстанак и суверенитет.

Др Николина Војиновић

(Пале)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Институција високог представника за Босну и Херцеговину

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Правни факултет, 20. 9. 2024.

Ментор
Проф. др Драган Батавељић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Срђан Ђорђевић
Правни факултет у Крагујевцу

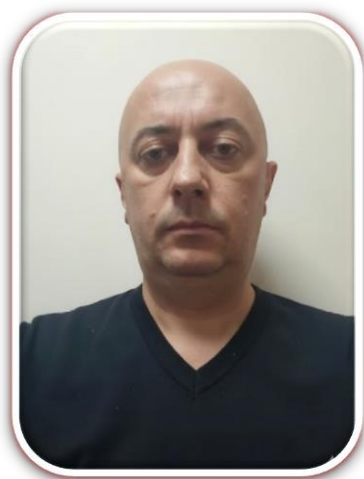
Проф. др Милан Пилиповић
Правни факултет у Бањој Луци

Проф. др Милан Рапајић
Правни факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се у свеобухватној и интердисциплинарној анализи институције Високог представника у Босни и Херцеговини као јединственог примера интервенције међународне заједнице у уставноправни систем једне државе. Полазећи од Анекса 10 Дејтонског мировног споразума, у раду се истражује правна природа, обим овлашћења и утицај ове институције на функционисање државности, суверенитета и демократских процеса у БиХ. Научни допринос се посебно исказује у критичкој анализи дејтонског уставног модела, његових недостатака и зависности од међународних актера. Коришћењем историјског, догматско-нормативног, компаративног, политиколошког, социолошког и статистичког метода, дисертација пружа нова сазнања о ефективности деловања Високог представника, као и о перцепцији јавности и стручних кругова о његовој улози. Истраживање има оригиналан карактер јер настоји да утврди да ли је институција Високог представника допринијела изградњи владавине права и стабилности или је произвела ограничења у развоју суверене и демократске БиХ. Рад нуди и препоруке за могући модел будућег уставног развоја заснованог на јачању домаћих институција и постепеном смањењу међународног протектората.

Др Дејан Симић

(Ниш)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Утицај глобализације на савремени државно-правни поредак

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Правни факултет, 20. 9. 2025.

Ментор
Проф. др Срђан Ђорђевић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јелена Вучковић
Правни факултет у Крагујевцу

Проф. др Драгана Ђорић
Правни факултет у Новом Саду

Проф. др Дејан Матић
Правни факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација из уже научне области Теорија државе и права представља допринос правној науци као оригиналан научни подухват. Ставови истакнути у докторској тези представљају плодно тле за бројне друге ауторе који ће се продубљеније бавити овом темом. Овај рад даје одговоре и на низ проблематичних питања, пре свега, оних који се односе на утицај глобализације на право, утицај на савремени државноправни поредак, али и последице које глобализација има на савремене државноправне концепте. У овом раду реч је о изузетно актуелној проблематици, пре свега, са становишта последица које глобализација има на савремене државноправне процесе.

Др Милица Баџић

(Краљево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Анализа жанра промо-текстова на корицама књига на српском и енглеском језику

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 2. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Даница Јеротијевић Тишма

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јелена Петковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Ана Халас Поповић

Филозофски факултет у Новом Саду

Доц. др Дејан Каравесовић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

С обзиром на то да промо-текстови на корицама књига (на енгл. blurb) као врста професионалног жанра нису били предмет истраживања у српској лингвистици и анализи дискурса, дисертација је нарочито значајна за ревидирање постојећих теоријских модела и методолошких поступака у оквиру дате области. Нарочити допринос представља чињеница да је подробном анализом реторичке структуре и лексичко-граматичких одлика на јединственом корпусу утврђен општи образац промо-текстова на српском и енглеском језику. У дисертацији је дат комплексни опис специфичне, инструменталне употребе језика и дефинисани су обрасци манифестовања евалуације у промо-текстовима. Како досадашње студије нису значајнију пажњу посветиле факторима који утичу на варијабилност овог жанра, дисертација је релевантна јер систематизује постојећа знања у англистичкој литератури, поредећи их са оскудном литературом у српском научном контексту. Дисертација додатно доприноси теоријској лингвистици детаљним прегледом жанристике, објашњењем методолошких недоумица у жанровској теорији и пракси, указивањем на неусаглашеност постојеће терминологије и разграничењем и превођењем одређених термина на енглеском, чиме се доприноси уједначавању терминологије о жанровима на српском језику. Докторска дисертација у теоријском погледу представља важан корак ка интеграцији жанристике у лингвистичку теорију и емпирију у србистици и англистици и отвара пут будућим истраживањима професионалних жанрова.

Др Бранка Огђановић

(Ниш)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Књижевне репрезентације постхуманог: екокритички приступ романима „Планине мора и дивови” Алфреда Деблина и „Укидање врста” Дитмара Дата

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 3. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Николина Зобеница

Филозофски факултет у Новом Саду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Марина Петровић Јилих

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Милена Нешић Павковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Ивана Пајић

Филозофски факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у обради актуелне и значајне теме у области интердисциплинарних филолошких наука – односа човека, природног света и технонауке на примеру два романа на немачком језику Планине мора и дивови (Berge Meere und Giganten, 1924) Алфреда Деблина (Alfred Döblin) и Укидање врста (Die Abschaffung der Arten, 2008) Дитмара Дата (Dietmar Dath). Теоријско-методолошки се истраживање заснива на екокритици и постхуманизму, те представља допринос ширењу фокуса екокритичких анализа, примењивању савременог приступа који је у тренутку израде дисертације био у повоју у Србији, као и тумачењу романа непознатих српским читаоцима, односно српским проучаваоцима књижевности. У докторској дисертацији се конкретно испитују књижевни прикази: природног света у романима (неживе и живе природе, еколошке кризе и одговора природе на антропогени утицај), затим схватања човека као дела природе (рађања, размножавања, телесности и смртности као биолошких одлика које би да превазиђе), биологизације и технологизације човека (од описа еволуције до технонаградње, клонирања и виртуелног складиштења свести), те напослетку и (пост)хуманог идентитета. Анализом одабраног корпуса дат је увид у еколошку и (пост)антропоцентричну мисао у књижевности на немачком језику на почетку 20. и 21. века, а због интердисциплинарног приступа дисертација представља искорак ка интеграцији знања различитих научних дисциплина и разматрању друштвено-критичког ангажмана књижевности у контексту промишљања човекове позиције у односу на природу, културу, науку и технологију.

Др Мирјана Обрадовић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Топонимија Левча

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Филолошко-уметнички факултет, 19. 9. 2024.

Ментор
Проф. др Владимир Поломац
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александар Лома
Филозофски факултет у Београду

Проф. др Татјана Трајковић
Филозофски факултет у Нишу

Др Мирјана Петровић-Савић, виши научни сарадник
Институт за српски језик у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација припада ономастичким, тј. топономастичким истраживањима. На терену су интервјуисањем дијалекатских говорника бележени топоними, микротопоними и ојконими. Грађа је анализирана са семантичког и структурно-творбеног аспекта. Основни методи спроведеног истраживања јесу дескриптивни, аналитички и синтетички. Секундарни методи јесу: компаративни, статистички и картографски. У лингвистичком опису топонима посматране су њихове дијалекатске, етимолошке, морфолошке и творбене карактеристике. Грађа је приказана у виду речника. Разграната класификација мотивационих речи пружила је прегршт лингвистичких и ванлингвистичких информација о именовању и именованом простору. У раду је спроведена структурно-творбена анализа свих топонима, те су детаљно размотрени безафиксални и афиксални модели творбе. Резултати се пореде са резултатима других до сада описаних топономастикона. Посебно је значајно поређење са топономастикомом суседне Белице и успостављање целовитијег и уједначенијег описа топонимије централне Србије. Дисертација доноси значајан корпус на коме је вршена анализа и сви резултати који су дати попуњавају празнину у документовању и опису топономастикона Србије. Грађа је дигитализована и припремљена за геоинформатичку обраду. Детаљна и критеријално успостављена анализа корпуса довела је до научно утемељених закључака, који су усклађени са постављеним хипотезама, предметом и циљевима истраживања.

Др Јулијана Деспотовић

(Јагодина)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Структурно-семантички типови реченица без предиката у савременом српском језику

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 8. 10. 2024.

Ментор

Проф. др Милош Ковачевић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Јелена Петковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Илијана Чутура

Факултет педагошких наука у Јагодини

Проф. др Ана Јањушевић Оливери

Филозофски факултет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

На теоријском плану најзначајнији допринос дисертације огледа се у јасном критеријалном издвајању комуникативних исказа у оквиру предикатских и непредикатских исказа, а потом и њиховој класификацији у пет врста (дескриптивне, егзистенцијалне, квалификативне и идентификационе, релационе и апелативне реченице), при чему се свака врста осветљава с обзиром на своје структурне и семантичке диференцијалне карактеристике. Након семантичке анализе реченичних типова, у раду је анализиран однос непредикатске и сложене реченице / текста, чиме је показано да непредикатска реченица може творити све типове независнослужених реченица, али да је њена примарна форма реализације проста реченица. Показано је да непредикатска реченица може заузимати позицију како независне тако и зависне клаузе унутар зависнослужених реченица. Анализа контекстуалне укључености непредикатских реченица показала је да се као сигнали текстуалне укључености јављају лексички номинативни и експликативни конектори, као и упућивачке речи отуда, ево и ето. Стилистичка анализа непредикатских реченица показала је везе непредикатске реченице са елипсом, као и низом других стилова: дистрибуцијом, парцелацијом, ретиненцијом, екскламацијом, реторичким питањем, метафором и поређењем. Анализом функционалности дистрибуције типова непредикатских реченица показано је да су оне одлика разговорног, књижевноуметничког и публицистичког стила, а да се ретко употребљавају у научном и административном функционалном стилу.

Др Ивана Милошевић

(Ниш)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Перцепција и продукција вокала у учењу немачког као страног језика

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 27. 12. 2024.

Ментор

Проф. др Татјана Пауновић

Филозофски факултет у Нишу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Даница Јеротијевић Тишма

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Оливера Дурбаба

Филолошки факултет у Београду

Проф. др Милка Николић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос ове дисертације, као прве на тему немачке фонологије и фонетике у нашој земљи, јесте у томе што значајно доприноси како теоријским студијама, тако и практичној настави немачког као страног језика. Истраживање за предмет има контрастивно лингвистичко истраживање немачког и српског језика на нивоу фонетике и фонологије, а обухвата перцепцију и продукцију вокала немачког језика код ученика различитог узраста и нивоа постигнућа. У погледу перцепције резултати су показали да су обе варијабле, узраст у ком је започето учење, као и варијабла дужина учења овог страног језика, готово једнако утицале на тачност у перцепцији немачких вокала. У погледу продукције, истраживање је показало да су испитаници који су раније почели са учењем немачког као страног језика имали успешније резултате, чиме је потврђен теоријски основ за рад на истраживању, тачније испитивању Хипотезе о критичном периоду. Општи закључак је да рани почетак учења значајно утиче на процес усвајања гласова страног језика, да фонолошки систем матерњег језика утиче на тачност у перцепцији гласова немачког језика, лабијализација као дистинктивна особина вокала у немачком језику представља проблем српским говорницима на фонолошком плану, а да тачна продукција није неминовно условљена тачном перцепцијом гласова.

Др Ђорђе Ђурђевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Богородица у српској поезији 20. века

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:
Филолошко-уметнички факултет, 29. 1. 2025.

Ментор
Проф. др Драган Бошковић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Александар Јерков
Филолошки факултет у Београду

Проф. др Часлав Николић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Јелена Младеновић
Филозофски факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет ове дисертације јесте поетско конституисање Марије Богородице у српској поезији двадесетог века. Како у српској науци о књижевности још увек нису спроведена значајнија маријанска читања наше поезије, тако се датом дисертацијом отворило и приказало важно тематско-мотивско поље у српској песничкој продукцији, које је, осим због свог несумњивог естетског квалитета, круцијално и са становишта теолошких и културолошких истраживања. Критички, поетички, културолошки и књижевноисторијски погодна за успостављање синтетичког погледа на досадашња фрагментарна истраживања маријанске топике српског песништва, ова се дисертација конституише на иновативном читању поезије – на теопоетици, дакле, на интердисциплинарном повезивању теологије и науке о књижевности. Истраживање систематски приказује маријанску поетику као значајно и недовољно изучено поље српског песништва, пружајући критичко, културолошко и књижевноисторијско тумачење улоге Марије Богородице кроз различите епохе, правце и стилске формације. Контекстуализијући двадесетовековну маријанску поезију ранијим певањем о Богородици, дисертација показује континуитет маријанског песништва у историји српске књижевности, мармирајући кључне и преломне тачке датог континуума (Димитрије Кантакузин, Мавро Ветрановић, Гаврил Стефановић Венцловић, Лаза Костић, Иван В. Лалић, Драган Бошковић). Марија Богородица у оцртаном контексту представља културолошко-религиозно-поетички феномен који ревалоризује и афирмише књижевни текст, раскривајући сакрални смисао певања као таквог. Дисертација доноси оригиналан допринос у систематизацији маријанске поетике и увођењу интердисциплинарног методолошког приступа, а такође расветљава и песнике који су до сада били занемарени у оквиру књижевне мариологије.

Др Маја Луковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

(Не)могућност успостављања истине сопства у романима Владимира Набокова и Давида Албахарија

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 10. 2. 2025.

Ментор

Проф. др Александар Јерков

Филолошки факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драган Бошковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Зоран Пауновић

Филозофски факултет у Новом Саду

Проф. др Никола Бубања

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф др. Часлав Николић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф др. Марија Лојаница

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације јесте алгоритамско интерпретативно читање могућих одговора на питања: Ко сам ја? и Која је истина мог сопства? као акутних, актуелних и савремених, без обзира на доба постојања субјекта који питања поставља, а поставља их сваки субјекат чак и у привиду непостављања. Допринос дисертације у контексту науке о књижевности, али и у контексту теоријске психоанализе, огледа се у интерпретативном истицању јединствености сваког идентитета, уз успостављање паралела између алгоритама живота сопстава у делима Владимира Набокова и Давида Албахарија и алгоритама сопстава јунака њихових романа. Инсистирање на интерпретативном читању сопстава и писаца и њихових јунака за свако сопство понаособ доприноси указивању на нужност и неопходност преко потребног освешћивања сваког хуманог субјекта да је осећање, стање увек присутне фрустрације као увек присутног осећаја постојања на ивици значења, подједнако стварносно као и Стварност коју живе. Научни допринос дисертације у домену науке о књижевности, а у вези са интерпретативним читањем поетика, односно ауто-записа и одабраних романа и Владимира Набокова и Давида Албахарија, јесте у приказу самих процеса пролажења и аутора и њихових јунака кроз мноштво функција идентитета током сопствених историја живота. Анализом одабраног корпуса конституисан је велики број анти-еголошких алгоритама за тумачење (не)истина сопственог наратива на основу услова садржаних у самом наративном ткиву, те интердисциплинарним приступом дисертација представља нову у контексту интеграције анти-еголошких психоаналитичких теорија у за-увек променљивом флуксу функција идентитета сваког сопства и његових недогматских, анти-картезијанских истина.

Др Милица Кочовић Пајевећ

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Евалуација уџбеника за енглески као језик струке непосредних корисника у образовном процесу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 4. 6. 2025.

Ментор

Доц. др Јелена Грубор Хинић

Државни универзитет у Новом Пазару

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Доц. др Јелена Даниловић Јеремић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Аница Радосављевић Крсмановић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Јасмина Ђорђевић

Филозофски факултет у Нишу

Доц. др Данка Синадиновић

Медицински факултет у Београду

Проф. др Тамара Стојановић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације се најпре огледа у добијеним резултатима који се могу применити у контексту наставе језика струке, израде наставних планова и програма, односно у развоју и теоријско-методолошком утемељењу свеобухватног оквира за евалуацију уџбеника за језик струке. Дисертација доприноси научном разумевању процеса евалуације уџбеника кроз јасно дефинисане критеријуме и поткритеријуме који су детаљно операционализовани и емпиријски проверени у смислу поузданости путем пилот студије. На основу свих добијених резултата израђена је скала процене за евалуацију уџбеника за језик струке, која представља поуздан инструмент за даља истраживања и примену у пракси. Посебан научни допринос се огледа у интеграцији различитих перспектива полазника, предметних наставника и непристрасног евалуатора, чиме је постигнута свеобухватнија релевантност добијених резултата. Истраживањем су истовремено и испитиване потребе полазника и наставника у домену наставе и материјала за (Енглески као) језик струке, што додатно може помоћи у одабиру и евалуацији наставних материјала и метода и приступа у настави језика струке. Резултати дисертације, поред непосредне применљивости у наставној пракси, доприносе и даљем теоријском и емпиријском развоју у области евалуације уџбеника и наставних материјала за језик струке, чиме се подстиче континуирано унапређење квалитета наставе (Енглеског као) језика струке у академском и професионалном контексту.

Др Јадранка Милић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Рedefинисање односа љубави и политике у делима Арундати Рој, Адриен Рич и Маргарет Атвуд

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Филолошко-уметнички факултет, 7. 7. 2025.

Ментор

Проф. др Биљана Влашковић Илић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Милена Каличанин

Филозофски факултет у Нишу

Проф. др Јасмина Теодоровић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Марија Лојаница

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација преиспитује проблем недостатка љубави и њене одвојености од политичког у системима доминације, у контексту традиционалног схватања љубави који се доводи у спрегу са ставом о неопходности политизације љубави у системима доминације који не поштују женске принципе демократије и равноправности, већ мушке принципе потчињавања и поштовања хијерархијских односа, а узимајући у обзир политички активизам које списатељице спроводе. Ова дисертација значајна је и по томе што анализира тему о којој до сада није написана докторска дисертација, као ни критичка студија и прва је компаративна студија која се бави делом и стваралаштвом поменутих ауторки. Досадашња истраживања појединачних списатељица указују на то да није било осврта на рedefинисање традиционалног односа љубави и политике, иако се поједина истраживања дотичу теме оспоравања западних идеологија. Сличности и разлике у увидима у природу љубави и њеног политичког значаја у делима Арундати Рој, Адриен Рич и Маргарет Атвуд до сада су неистражене на домаћој англистичкој сцени, осим рада др Лене Петровић који се дотиче дела Адриен Рич, али из феминистичке перспективе. Значај дисертације огледа се и у томе што већина збирки песама и један роман који чине корпус ове дисертације нису преведени на српски језик. Бавећи се овим ауторкама, кандидаткиња скреће пажњу академској и широкој читалачкој публици на њих и њихова дела, што може заинтересовати преводиоце да се посвете преводу ових дела енглеске књижевности.

Др Владимир Крагуљац

(Врњачка Бања)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација

Развој и тестирање скале за мерење степена прихватања информационих технологија у хотелском сектору Републике Србије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 27. 5. 2024.

Ментор

Проф. др Владимир Сенић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Дарко Димитровски

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Вељко Маринковић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Велимир Штављанин

Факултет организационих наука у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Допринос докторске дисертације се првенствено огледа у развоју скале за мерење степена прихватања информационих технологија у хотелском сектору Републике Србије и њеној валидацији, коришћењем добро истестираног модела као што је UTAUT3. Тестирањем постављених хипотеза добијени су резултати који потврђују валидност предложене скале (и пратећег прилагођеног UTAUT модела) у контексту хотелског сектора у Републици Србији. Такође, потврђују да намера коришћења информационих технологија у хотелском сектору позитивно утичу очекиване перформансе, очекивани напор, утицај околине, хедонистичке мотивације, оправданост цене, навика и лична иновативност и потврђују да намера коришћења информационих технологија у хотелском сектору, навика и лична иновативност позитивно утичу на понашање приликом коришћења информационих технологија у хотелском сектору. На крају, показују да постоје статистички значајне разлике у понашању запослених у хотелском сектору у контексту понашања приликом коришћења информационих технологија, а с обзиром на пол, врсту радног ангажовања, степен образовања, информационе технологије којима се користе у раду и проценат радних задатака који се обављају уз коришћење информационих технологија.

Др Маријана Ђурађевић

(Краљево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација

Примена EVENTQUAL модела у контексту различитих типова туристичких догађаја у Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 28. 5. 2024.

Ментор

Проф. др Дарко Димитроваки

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Владимир Сенић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Андреј Мићовић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Славица Томић

Економски факултет у Суботици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Теоријски допринос докторске дисертације огледа се најпре у томе да је добијен EVENTQUAL модел квалитета догађаја, који је предложен као генерички модел за све догађаје, а који подразумева сужен EVENTQUAL модел са 17 тврдњи уместо почетне 22 тврдње и који се са много више оправдања може насловити као аутентични EVENTQUAL, с обзиром на то да није коришћен за мерење квалитета услуге само спортских догађаја. Такође, теоријски допринос представља добијени увид у различитост ставки које чине четири исте димензије EVENTQUAL модела квалитета у зависности од типа догађаја. Резултати комбинованог истраживачког приступа представљају битан теоријски допринос јер дају „EVENTQUAL+” скалу насталу проширењем EVENTQUAL скале/модела са четири додатне ставке које су предложили стејкхолдери одређених типова истраживаних догађаја. Допринос постојећој литератури представљају и резултати добијени вишеструком регресионом анализом, који указују на значајан утицај различитих димензија EVENTQUAL модела квалитета на задовољство посетилаца различитих типова догађаја. Такође, резултати добијени простом линеарном регресијом представљају битан допринос јер указују на значајан утицај димензије задовољства на усмену пропаганду и поновну посету посетилаца пословног, забавног и културног типа догађаја. Битан теоријски допринос представља примена Attitude behavior теорије и SOR модела кроз иновативан концептуални истраживачки CAB/SOR EVENTQUAL модел у контексту различитих типова туристичких догађаја. С обзиром на то да је EVENTQUAL модел махом примењиван на нивоу догађаја одржаних у Шпанији, кроз ову дисертацију његова примена је проширена и на подручје Србије, што је омогућило тестирање валидности самог модела и у другом социокултурном контексту, и тиме обезбедило његову ширу апликативност.

Др Тамара Вујић

(Ваљево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација

Карактеристике локалне хране и гастрономско искуство као фактори лојалности туриста према дестинацији Западна Србија

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 3. 3. 2025.

Ментор

Др Тамара Гајић, виши научни сарадник

Географски институт „Јован Цвијић” САНУ у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драго Цвијановић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Снежана Милићевић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Др Славољуб Вујовић, научни саветник

Институт друштвених наука у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Истраживање утицаја карактеристика локалне хране на гастрономско искуство, задовољство и лојалност туриста према Западној Србији пружа значајне теоријске импликације, доприносећи ширењу академских знања у областима гастрономског туризма и понашања потрошача. Детаљним испитивањем перцепције квалитета, аутентичности и других аспеката локалне хране, истраживање нуди нове увиде у сложене односе међу овим елементима и њихов утицај на формирање задовољства и развој лојалности према дестинацији. Разумевање утицаја квалитета, аутентичности и едукативних и интерактивних елемената хране на перцепцију искуства омогућава идентификацију кључних фактора који доприносе задовољству и лојалности туриста. Ови налази су важни за развој ефективних стратегија у сектору гастрономског туризма, пружајући смернице за оптимално коришћење локалне хране као кључног елемента у привлачењу и задржавању туриста. Поред тога, истраживање обогаћује теорију задовољства потрошача кроз анализу утицаја специфичних елемената гастрономског искуства на задовољство туриста. Доживљај, едукација, учешће и други аспекти показују значајан утицај на задовољство туриста, пружајући нове перспективе за разумевање фактора који утичу на задовољство, у контексту гастрономског туризма. Истраживање значајно доприноси академској литератури у областима маркетинга туризма и понашања потрошача. Проучавање динамике између квалитета и аутентичности локалне хране, гастрономског искуства, задовољства и лојалности нуди нове перспективе за академску дискусију и унапређење разумевања ових комплексних односа. Истраживање које испитује утицај карактеристика локалне хране и гастрономског искуства на задовољство и лојалност туриста према дестинацији Западна Србија пружа важне практичне импликације за различите актере у туристичкој индустрији.

Др Драган Вуколић

(Сремска Митровица)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација

Утицај квалитета гастрономске услуге на задовољство туриста генерације „Z” и њихову намеру да препоруче агротуристичка газдинства путем eWOM-а

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 9. 6. 2025.

Ментор

Др Тамара Гајић, виши научни сарадник

Географски институт „Јован Цвијић” САНУ у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Драго Цвијановић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Др Марко Петровић, виши научни сарадник

Географски институт „Јован Цвијић” САНУ у Београду

Проф. др Дејан Секулић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља први свеобухватни приступ проучавању утицаја квалитета гастрономске услуге на задовољство туриста генерације „Z” и њихову намеру да препоруче агротуристичка газдинства путем eWOM-а у Републици Србији. Оригиналношћу истраживања огледа се у интегративном сагледавању димензија квалитета услуге као кључних детерминаната задовољства туриста нове генерације. Дисертација попуњава постојећи јаз у домаћој и регионалној литератури у области агротуризма, јер до сада нису постојала истраживања која на овај начин повезују гастрономску услугу, генерацијске специфичности и дигиталну комуникацију путем eWOM-а. Теоријски допринос огледа се у развоју модела који повезује квалитет гастрономске услуге, задовољство туриста и њихову намеру да препоруче дестинацију, као и у увођењу новог концепта дигитално посредованог понашања туриста у агротуризму. Практични значај истраживања огледа се у могућности примене добијених резултата у унапређењу стандарда гастрономске услуге, креирању позитивног имиџа агротуристичких дестинација и јачању конкурентности агротуризма. Резултати пружају смернице менаџерима у области угоститељства и туризма за развој услуга усмерених на потребе генерације „Z”, унапређење односа са туристима и подстицање позитивног eWOM-а као важног инструмента дигиталног маркетинга.

Др Снежана Кнежевић

(Краљево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС

Докторска дисертација

Анализа равнотеже између живота и посла запослених у хотелијерству у Републици Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, 15. 9. 2025.

Ментор

Др Тамара Гајић, виши научни сарадник

Географски институт „Јован Цвијић” САНУ у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Дејан Секулић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Проф. др Филип Ђоковић

Факултет за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду

Проф. др Соња Лазаревић

Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља први свеобухватни приступ проучавању равнотеже између живота и посла запослених у хотелијерству у Републици Србији. Оригиналноста се огледа у мултидимензионалној анализи професионалних и породичних улога, испитивању утицаја организационих, породичних, индивидуалних и културних фактора на равнотежу између живота и посла, као и њеног утицаја на задовољство послом, животом и ментално здравље запослених. Дисертација попуњава јаз у научној литератури, јер је оскудна домаћа литература и недостају студије о политикама усклађивања посла и породице у хотелијерству. Теоријски допринос огледа се у систематизацији знања о доменима који доприносе равнотежи између живота и посла, анализи утицаја захтева и ресурса посла и породице на равнотежу између живота и посла, као и културолошким и родним аспектима. Предложени истраживачки модел пружа нова теоријска сазнања о утицају колективизма и родне једнакости на ментално здравље и задовољство запослених. Практични допринос огледа се у могућности примене емпиријских налаза за креирање организационе културе по мери породице, развој политика подршке запосленима и стратегија управљања људским ресурсима. Резултати омогућавају менаџерима унапређење захтева посла, повећање аутономије запослених, подршку менталном здрављу, промовисање родне једнакости и поштовање колективистичких вредности и доприносе одрживости и конкурентности хотелског пословања.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2025.

ИМТ студије

Др Драгана Кнежевић

Др Сафи Ур Рехман Камар/ Dr. Safi
Ur Rehman Qamar

Др Лемана Спахић/ Dr. Lemana
Spahić

Др Јелена Павић

Др Драган Ерић

Др Данијела Нешић

Др Драгана Кнежевић

(Ужице)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Докторска дисертација

Развој модела за процену месечне потрошње електричне енергије заснованог на техникама машинског учења

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет техничких наука у Чачку, 28. 9. 2024.

Ментор

Проф. др Марија Благојевић

Факултет техничких наука у Чачку

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Олга Ристић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Александар Ранковић

Факултет техничких наука у Чачку

Проф. др Владимир Вујовић

Електротехнички факултет у Источном Сарајеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У дисертацији је утврђена (међу)зависност обележја и њихова релевантност за предвиђање потрошњи електричне енергије. На тај начин формиран је сет обележја која доприносе минималним грешкама у предикцији и узрокују да развијени модел препознаје шаблоне у потпуно хетерогеном сету потрошача електричне енергије. Тестирањем неколико техника и модела машинског учења утврђен је значај и утицај вештачких неуронских мрежа и развијен модел за предвиђање месечне потрошње електричне енергије, који се може применити на било који простор сличних карактеристика, без обзира на разумевање потрошача. Основни модел даље је унапређен применом специфичних слојева, нестандартних за ову врсту проблема. Начињен је и корак даље и успостављен адаптиван модел, такође заснован на вештачким неуронским мрежама. Адаптивност овог решења се огледа у могућности примене модела универзалне архитектуре на скупове обележја, чији број на улазу у мрежу доста варира. На овај начин се број неурона у скривеним слојевима прилагођава броју неурона на улазу у мрежу. Сходно природи проблема, резултати показују да се велике прецизности у предикцији постижу, како у хетерогеном скупу са разноврсним категоријама и групама потрошача, тако и у хомогеним групама потрошача, па и за сваког појединачног потрошача. Посебно треба истаћи могућност примене предложеног решења, не само на страни дистрибутивне компаније у циљу успостављања оптималне производње и обезбеђења оптималног снабдевања, већ и на страни појединачног потрошача.

Др Сафи Ур Рехман Камар

(Фаисалабад, Пакистан)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОМЕДИЦИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Биомедицинска примена зелених синтетизованих наночестица као агенса против карцинома и нановлакна уграђених у наночестице као потенцијалног премаза за балоне обложене лековима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 21. 2. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Марко Живановић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Миљан Милошевић

Универзитет Метрополитан у Београду

Проф. др Небојша Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Данијела Цветковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова дисертација демонстрира еколошки прихватљиву синтезу сребрних наночестица (AgNP) коришћењем водених екстраката *Ocimum basilicum* L. (босиљак) и *Vaccinium myrtillus* (боровница), дајући OBTe-AgNP и VMTe-AgNP, респективно. Карактерисане UV-Vis, EDS, TEM, FESEM и DLS анализама, ове наночестице су показале значајну антиканцерогенску и антиатеросклеротску активност. OBTe-AgNP и VMTe-AgNP су показале цитотоксичност зависну од дозе против HeLa, MDA-MB-231 и HUVEC ћелија. Поред тога, нановлакна са уграђеним OBTe-AgNP показала су продужено ослобађање сребра и обећавајући потенцијал као материјали за балоне обложене лековима за васкуларне терапије.

Scientific name

DOCTOR OF SCIENCE – BIOMEDICAL ENGINEERING

Doctoral dissertation

Biomedical application of green synthesized nanoparticles as anti-cancer agents and nanoparticle incorporated nanofibers as potential coating for drug coated balloons

Faculty where the thesis was defended, date of defense:

Faculty of Engineering, 21. 2. 2025.

Mentor / Co-mentors:

Prof. Dr. Nenad Filipović

Faculty of Engineering in Kragujevac

Dr. Marko Živanović, Senior Scientific Associate

Institute for Information Technologies, Kragujevac

Members of the Committee for Evaluation and Defense of the Doctoral Dissertation:

Prof. Dr. Miljan Milošević

Metropolitan University in Belgrade

Prof. Dr. Nebojša Zdravković

Faculty of Medical Sciences in Kragujevac

Dr. Danijela Cvetković, Assistant Professor

Faculty of Medical Sciences in Kragujevac

Summary of the scientific contribution of the doctoral dissertation

This dissertation demonstrates an eco-friendly synthesis of silver nanoparticles (AgNPs) using aqueous extracts of *Ocimum basilicum* L. (Bosiljak) and *Vaccinium myrtillus* (Borovnica), yielding OBTe-AgNPs and VMTe-AgNPs, respectively. Characterized by UV-Vis, EDS, TEM, FESEM, and DLS analyses, these nanoparticles exhibited significant anticancer and anti-atherosclerotic activity. OBTe-AgNPs and VMTe-AgNPs showed dose-dependent cytotoxicity against HeLa, MDA-MB-231, and HUVEC cells. Additionally, OBTe-AgNPs-incorporated nanofibers demonstrated sustained silver release and promising potential as drug-coated balloon materials for vascular therapies.

Др Лемана Спахић

(Жепче, Босна и Херцеговина)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОМЕДИЦИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Multiscale Model for Thrombosis / Atherosclerotic Plaque Formation and Progression

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 6. 5. 2025.

Ментор

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Миљан Милошевић

Универзитет Метрополитан у Београду

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Гордана Јовичић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Кардиоваскуларне болести, посебно атеросклероза, и даље су водећи узроци морбидитета и морталитета у свету, што захтева иновативне приступе за рано откривање и управљање. Ово истраживање примењује моделирање засновано на агентима (АВМ) и вештачку интелигенцију (АИ) у решавању комплексности прогресије атеросклерозе. АВМ имплементиран у РАК софтверу симулира биолошке интеракције између ћелија и ткива, пружајући увид у динамику болести. АИ, користећи алгоритме дубоког учења, омогућава анализу великих скупова података ради прецизнијег предвиђања болести од традиционалних метода. Ово истраживање истиче потребу за интердисциплинарном сарадњом између клиничара и инжењера ради унапређења ових модела и њихове интеграције у клиничку праксу. Сprovedена је анализа осетљивости на развијеном АВМ моделу, а из података је креирана виртуелна популација ради развоја сурогат модела заснованог на вештачкој интелигенцији. Скуп података је обухватио спектар варијабилности које су специфичне за пацијенте и обезбедио значајну варијацију за учење модела. Сурогат модел за прогресију атеросклерозних плакова заснован је на вештачким неуронским мрежама и дубоком учењу и постигао је тачност од 95.4% и усклађеност са АВМ, што указује на његов велики потенцијал за практичну примену. Потенцијал АВМ моделирања, подржан смањењем потребних рачунарских ресурса и убрзањем доношења одлука захваљујући сурогат моделирању, нуди обећавајуће путеве за бољу негу пацијената и управљање болестима. Будућа истраживања треба да унапреде интеграцију података, транспарентност модела и клиничку валидизацију, што ће омогућити претварање рачунарских увида у стварне клиничке исходе.

Scientific name

DOCTOR OF SCIENCE – BIOMEDICAL ENGINEERING

Doctoral dissertation

Multiscale Model for Thrombosis / Atherosclerotic Plaque Formation and Progression

Faculty where the thesis was defended, date of defense:

Faculty of Engineering, 6. 5. 2025.

Mentor

Prof. Dr. Nenad Filipović

Faculty of Engineering in Kragujevac

Members of the Committee for Evaluation and Defense of the Doctoral Dissertation:

Prof. Dr. Miljan Milošević

Metropolitan University in Belgrade

Prof. Dr. Nataša Zdravkovic

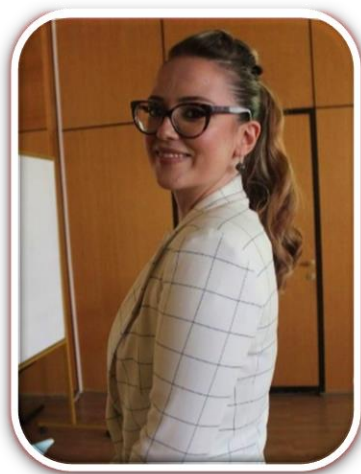
Faculty of Medical Sciences in Kragujevac

Prof. Dr. Gordana Jovičić

Faculty of Engineering in Kragujevac

Summary of the scientific contribution of the doctoral dissertation

Cardiovascular diseases, especially atherosclerosis, are leading causes of morbidity and mortality globally, which requires innovative approaches for early detection and management. This research applies agent-based modeling (ABM) and artificial intelligence (AI) to address the complexity of disease progression. The ABM, implemented in PAK software, simulates biological interactions involved in atherosclerosis between cells and tissues, providing insight into disease dynamics. AI, using deep learning algorithms, enables the analysis of large datasets to produce more accurate disease predictions than traditional methods. This research emphasizes the need for interdisciplinary cooperation between clinicians and engineers to improve these models and integrate them into clinical practice. A sensitivity analysis was conducted on the developed ABM model, and a virtual population was created from the data for the development of a surrogate model based on artificial intelligence. The input data encompassed a spectrum of patient-specific variability and provided significant variation for model learning. The surrogate model for the progression of various types of atherosclerotic plaques is based on artificial neural networks and deep learning and achieved an accuracy of 95.4%, with strong agreement with the ABM, indicating its high potential for practical application. The potential of ABM modeling, supported by reduced computational resource requirements and accelerated decision-making through surrogate modeling, offers promising pathways for improved patient care and disease management. Future research should focus on data integration, model transparency, and clinical validation, which will enable the translation of computational insights into real clinical outcomes.

Др Јелена Павић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОМЕДИЦИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Утицај експресије гена укључених у апоптозу, редокс статуса и патогенезу на тип кардиомиопатије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет инжењерских наука, 6. 6. 2025.

Ментор / Коментори:

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Марко Живановић, виши научни сарадник

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Весна Станковић

Медицински факултет у Крагујевцу

Проф. др Лазар Велицки

Медицински факултет у Новом Саду

Проф. др Јелена Стојковић

Машински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација представља интердисциплинарно истраживање које спаја молекуларну биологију и вештачку интелигенцију ради бољег разумевања механизма хипертрофичне кардиомиопатије. Научни допринос огледа се у интеграцији података експресије гена и клиничких података, као и у развоју модела машинског учења за класификацију пацијената према ризику од компликација. Кроз анализу експресије гена повезаних са апоптозом и редокс статусом, као и полиморфизма у генима МУВРС3 и МУН7, истраживање је указало на повезаност специфичних генетских варијанти са стабилношћу клиничке слике и потенцијалним биомаркерима болести. Применом алгоритма Random Forest постигнута је тачност класификације од 92%, што показује да комбиновање клиничких и генетских параметара може значајно унапредити дијагностику и процену ризика. Рад даје нови методолошки оквир за примену вештачке интелигенције у анализи гена повезаних са кардиоваскуларним болестима и представља основ за развој персонализоване терапије и прецизне медицине код пацијената са хипертрофичном кардиомиопатијом.

Др Драган Ерић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА – МЕНАЏМЕНТ ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА

Докторска дисертација

Утицај стратегијског управљања људским ресурсима на перформансе здравствених организација

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 11. 6. 2025.

Ментор

Проф. др Марко Славковић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Агнеш Славић

Економски факултет у Суботици

Проф. др Виолета Домановић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Владислава Стојић

Медицински факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Рад има теоријску вредност јер попуњава празнину у литератури о интегративном приступу перформансама. Посебан допринос је анализа утицаја стратегијског менаџмента људских ресурса на перформансе здравствених организација. Практичне импликације односе се на могућност унапређења менаџерске праксе и перформанси.

Др Данијела Нешић

(Ниш)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА – МЕНАЏМЕНТ ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА

Докторска дисертација

Утицај дизајна посла на ангажованост здравствених радника у окружењу организације која учи

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране:

Факултет медицинских наука, 12. 6. 2025.

Ментор

Проф. др Марко Славковић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације:

Проф. др Весна Стојановић Алексић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Оливера Костић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Немања Бербер

Економски факултет у Суботици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Значај и допринос докторске дисертације може се сумирати у неколико димензија које су од значаја за управљање запосленима у здравственим организацијама. Прво, испитивање утицаја дизајна посла на ангажованост здравствених радника извршено је кроз две димензије дизајна посла (карактеристике задатка и карактеристике знања), чиме је добијен детаљнији преглед значаја појединачних димензија дизајна посла. Друго, ангажованост запослених као независна варијабла је декомпонована на три конструкта, а затим су тестиране хипотезиране релације; такав приступ није присутан у постојећој литератури чиме се попуњава истраживачки геп. Треће, истраживачки модел укључује здравствену организацију која учи као медијаторску варијаблу и тестира њен појединачни допринос ангажованости запослених, као и посредни утицај преко релације између дизајна посла и ангажованости здравствених радника, чиме је остварен додатни ниво оригиналности истраживања и јединствености у научном простору Републике Србије. На основу анализе резултата спроведеног емпиријског истраживања изведени су релевантни закључци и указано је на значај редизајна посла и организације која учи на ангажованост здравствених радника. Резултати истраживања у докторској дисертацији и њихова интерпретација пружају значајан допринос постојећој литератури и развоју праксе менаџмента у здравственим организацијама.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

378.22(497.11)"2025"

378.245(497.11)"2025"

КЊИГА доктора наука Универзитета у Крагујевцу 2025. / [уредници Лозица
Ивановић ... [и др.]]. - Крагујевац : Универзитет, 2025 (Београд : Donat graf).

- 172 стр. : слике доктора наука ; 30 cm

Тираж 170. - Стр. 7: Поштовани доктори наука / Владимир Ранковић ... [и
др]. - Садржи сажетке научног доприноса докторских дисертација.

ISBN 978-86-81037-90-4

а) Универзитет (Крагујевац) -- Доктори наука -- 2025

COBISS.SR-ID 183033865

